

یات و سوگات

یات و سوگات

اکرم صاحب خان

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

L

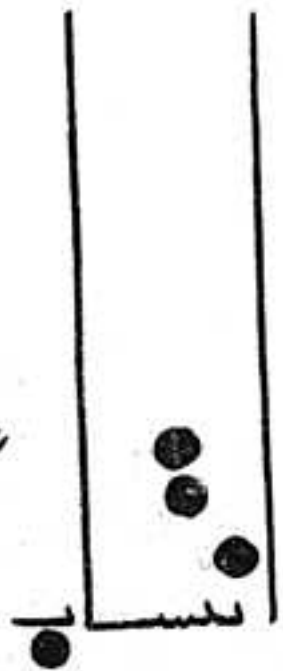
کلیں حق پہ بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

اولی بار _____ اگست ۱۹۶۹ء

لکھو _____ یک ہزار
چھاپ کنوک _____ بلوچی اکیڈمی کوئٹہ
چھاپ جاہ _____ قلات پرنٹنگ پریس کوئٹہ
بہا _____ ۱۵ کھدار

شاہان اکیڈمی کوئٹہ

عریات و سوگات

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ عربوچستان و بہا یلیں براہندگانی
نام عرکہ اشافی نمیرا نین کارپہ، نوکیں نسل عر راہ
شون انت «

اکرم صاحب خان

لر

۱۲
۲۵
۲۲
۴۰
۵۲
۶۳
۷۳
۸۲
۹۰
۹۷
۱۰۴
۱۱۸

- ۱- بهمن و ماه گنج
- ۲- هانی و شته مرید
- ۳- دوستین و شیرین
- ۴- شهداد و ماهناز
- ۵- ستمو و توکلی
- ۶- عزت او مهرگ
- ۷- پیروز و خاران
- ۸- کیا و سده
- ۹- لده و گران ناز
- ۱۰- بهرام و عازیز
- ۱۱- بیبگه و گران ناز
- ۱۲- سستی و پیون

نالتیب لود...

۱۱

پیش لوز

من لے کتاب و پتہ و وقتی جذبے بہتار و چوں کہناں ؟ چے بنشتہ
 کہناں کہ من کیاں ، پر چے کہ من وقتی بال عدوت نزانان البت تو من و بلکیں
 نشتہ کار شاعر عکس کش یا کارٹون جوڑ کنو کے یاد گے نہرم و بہتاری ات۔
 بلے من چھپیں نشتہ کاری نہر مکارے نیاں البت ہے بڑی ہرماں وقتی کس
 و اول حبت ۔ من وقتی بہم نرم و دیترا کام جنگ پیشے بابت و من پر
 گشت و گناں۔

چہ و دی لوگ و دیچ و نشتہ رنگیں تاریک و من و ہے سہا است
 کہ من پروری و ماہ و اولی روح و سال نوژدہ سد و پنجاہ و سبے ۱۹۵۴
 و پستی و دوی بوتگاں ۔ ۱۹۶۵ و وہیکے من اسکول و دانگ و دز گلاٹیش تان من
 نشتہ کاری و حسب پوت بلے من نزانان کہ چے بنشتہ کہناں ۔ من ہیران تان
 کہ واجئیں نشتہ کار کبام و ڈ بلائیں نشتہ تاک بنشتہ کن انت و چون اکس گپ
 دل و کار انشتہ ۔ گوی ہے رنگیں ہیالانی سر و چیری و من وقتی و دی لوگ و جاہ
 ہمان " اپنی " و مصرعہ و دو تانگی نشتہ تاکے شاپینت کہ منی زند و اولی نشتہ تاک
 ات اے بشتہ تاک ستمبر ۱۹۶۵ و نشتہ گانی اردو بانٹاک " ہدر و نشتہ تاک " کراچی و

چھاپ بوت۔ چہے دلہڑی عمن ہمدرد نوہمال " عابدی وگ زہنگانی اردو
جریدہ گان ہشتانک رانی گت کہ چیز کے عمنام ایشنت " غنچہ کراچی " تعلیم تربیت
لاہور و " بچوں کی دنیا " کراچی۔

۱۹۶۸ عمن پسنی عوانگ۔ جاہ بزاں اسکول عمن مشتی عوانگ اتان
کہ تربت ریکچ عوانگ ہمدامرزی فیلڈ مارشل محمد ایوب خان عودہ سال سروکی عوانگ
شادہی دیوانے بوت۔ من دنی اسکول عمنیمگانہشتہ " کاری چکاس عوانگ بہر زرتہ
اے چکاس اردو بوت۔ چکاس عوانگ پٹ وپول عوانگ مجلس عوانگ باسک سٹے واجہ
انت کہ پیر ایشان کیے واجہ کریم دشتی ات۔ چکاس عوانگ پد من عوانگ دلہڑی دنگ
بوت عوانگ واجہ کریم دشتی عوانگ من عوانگ بلوچی عوانگ ہشتہ کنگے سکین دانت من وہے
پسنی عوانگ وارتر بوتان بلوچی کتاب و مانہا کانی وانگ بناء گت عوانگ ہشتہ عوانگ شوق
ہبے برجاداشت۔ آوہ عوانگے کہ مانہا کانی اولس بلوچی کورٹہ عوانگ وگ بلوچی مانہا ک
ینست ات۔ بلے من پسنی عوانگ وانڈین قلمکار واجہ حیات برقی عوانگ ہما مرڈی این
شاعر نامر علی عوانگے بلوچی و امان عوانگ کہینیں چیز کے تاک دست کیت
چہ ہیشانی وانگ عوانگ من بلوچی وانگ و ہشتہ عوانگ وڈ در برت بلے ارمان
کہ بلوچی وانگ جاہ عوانگے سوب عوانگ ہر قلمکار و ہشتہ عوانگ وڈ جتا جتا
انت۔

۱۹۶۹ عوانگے چہ کراچی عوانگ بلوچی مانہا ک " زمانہ " در آیک بنا عوانگ بوت۔ من
رانی اول سہری ہشتانک " کمران و زہنگانی لیٹب عوانگ گوانی " عمنام عوانگ
عوانگ رانی گت واجہ مدلیق آزات عوانگ دلہڑی عوانگ سہے ہشتانک دو بہر عوانگ
عوانگ چھاپ گت اے وڈ من بلوچی ہشتہ کاری بناء گت۔ تا وہے کہ زمانہ
چہ کراچی عوانگ چھاپ بوت ہرماہ من ہشتانک چھاپ بوت انت۔ گنڈو ہند

بدن بنشانک، آزمانک، کسانک و ہر دہریں، بنشانک و دنگوشی بوتال۔ اسے
کلیں سر حالان منی بنشانک زمانہ و بلوچی و چھاپ بوتگ انت۔ ابید زمانہ
و منی بنشانکانی دلہڈی چہ جہلی بلوچی تاک و جہدہگان بوتگ۔ انت۔

”زائے وطن“۔ ”بلوچی دنیا“۔ ”بنرانک“۔ ”ہام“۔ ”صدائے بلوچ“۔ ”گولس“
و منی گال و بنشانک چھاپ بوتگ بنا و بوت۔ من بلوچی و ہمرانی و اردو
تہا اول بلوچی ادب و پتچار بنا و داشت و ”السیف“۔ ”ڈا بھٹان“ بنشتہ
گگ بنا و داشت۔ دلہڈی مذہب گتے اگان اول سرامن و دلہڈی مررتنگ
ات تے اے کتاب ”یات و سوکات“ پر شمار و بند نہ بوتگ ات۔

بنشتہ کاری و ہمران و ہنگامی و کالج و چاگرد و شاعری و سکین ام
وات بلے من لیکت و زانان کہ شاعری مذہب گتے و منی رنگے چیز زانت
بلے و ہرے ماتی زبان و ہا شاعران گالان اٹس کنان گنداں کہ پرح مطلبے نے
بلے ٹیپ و ریڈیو و تلان انت و بلوچی و سگ تاوان دیگ و انت البت
من حبر و گشگ و میارگ بناں کہ اگان من انگت شاعری کنان ام چہ لے
رنگیں شاعران گالان ہراب و گندتری گال نہ بنداں ہے واہگ و چیز کے
گال پر بستگ و انگت و ہر و ہر سراگاسے رد و بند کنان منی گال چہ ریڈیو پان
کوٹہ و ابید چہ کپنیاں کیسٹ بوتگ انت بلے منی متری و واہگ بنشتہ کاری
و بلوچی و دیرنی کاراں دست کلاٹیش بوتگ انت و اسپر و لیب و
ڈراہان بہر زورگ انت۔

ساز و زمیل و ہب و شاعری و سکین دات و دست پر ہے کہ برے
برے و ہرے نوکین طرے دل و کیفیت نہ دل لٹیت کہ شاعری و رو کنان
شاعری و ہا و راہ بند من چہ دتی و اہیں راہ شون جی آر ملا و ڈر ہرت ساز

و زمیل و سب چہ ۱۹۴۳ء و دی بوت داسے بد و من بہ استاد عبدالرحمن
 خیر محمد و بیجو و سراکلاسیک زیرہ زانت و زاگک بنا دکت و چنیز کے راگ
 و بیجو و جنگ۔ در برت۔ رندا چہ نامی این بلوچی گوشندہ و سازندہ استاد محمد شفیع
 بلوچ و نیکیں سر و سوجاں ارینی ربا بہ و جنگ۔ اور در برت۔ و پسنی و ساز
 و زیرہ و دلوان و بہر زرت

سلسلے کتاب "یات و سوکات" منی اولی کتاب انت۔ اسے یات کہ
 کتاب و براہ انت پرچ بہتار و مہتاج نہ انت پرچے کہ کلین یات مٹے بلوچی
 اربا و نیکی و سوکات انت کہ ما اسے داستان و یاتاں بے شمشکار
 بوت نہ کنیں۔ اسے کلین یات بلوچی زبان و عشقی داستان انت بلے اوان
 کہ مس بلوچی و ابدیچہ "لکہ و گراناز" و داستان و دگر پرچ کتابی در و شرم
 و چھاپ نہ بوتگ۔ من پہ بازیں شوکان و پٹ و لوٹے و پید اسے یات جسم
 گاک انت۔

اسے یات و سوکات کہ اشال ما ROMANTIC BALLADS
 ام گشت کین مے ادب و مستری و مدنی بہرے انت و بے در و و
 بے بہا انت ہر داستان و تنہا سر مجاری، مہا زاری، اولس دوستی، پہکین واگ
 و چہنات پتر انت۔
 باز داستانانی بنی کردار مدن نامین و اجد کار و ملیں نامدارین بلوچ انت
 چو کہ حانی و شہ مرید، بسبگ و گراناز، عزت و مہرک، ہمل و ماہ گنج۔
 منی مستری واگ سے بوتگ کہ پرچ داستان پشت نہ کپیت و بلوچستان
 و سر زمین و کلین یاتاں پہ و انوکال و پہ بلوچی ادب و سوکاتے جم بکناں اکر
 اسے داستانانی یات پہ ہر بلوچ و سوکات انت پیشک من اسے کتاب و نام

یات و سوکات " ایرکت -

من اردو زبان ءے داستانائے بنشہ کنوکان باز اصلیں پہنات پہ
سرجی پد نہ کنگ انت بلے من ستریں واہگ ءے کوشت ہے برت ککلیں
داستان سرجی ءوگوں راستیں کانوار و در دشمنان بنشہ کنگ بہ بنت - اے
بد ءے ابید چہ اردو تار منخ ءے واہگ ءے من کلمت ءے کماشیں مردم و پسنی
ءے کماش و پیریں مردماں چے باز نوکیں پہنات زانگ انت و اے داستان
سرجم کنگ انت -

من دن واہگ ءے لوٹ ءے چہ حد ءے سہراہگ ءے کار کنگ اے
بابت ءے شتا و الزک جوانی ءے گشت کن ات و شتے راہ شونی من ءے دینا
برگ ءے موہ و نت -
من بلوچی ءے نامی این شہ لڑییں ءے زبان دوستیں واجہ عزت بخش
صابر ءے دلبری ءے برے تران بوت نہ کنان ءے کتاب واجہ ءے نیکیں دلبری
ءے بنشہ کنگ -

من ہما و انوکیں براسانی اون منت ءے گراں کہ آواں ہمو و بدوگوں
ڈاک و پٹال من ءے کاگد بنشہ کنگ و منی بنتانگ دوست کنگ و نویین
کنگ انت رمن ءے ایت انت کہ و انوکیں براس اے کتابے دوست
کن انت و دتی ہیال ءے من ءے سوچ انت - زندگی ایت ؟

زند ءے بابت ءے بزانت و قلمکاراں و تی ہیال جرائیں رنگان دینا
آڈرنگ انت بلے من ہے گشاں کہ زند پشلم ءے موزگے انت کہ ایشے بندیک
ءے مرٹے مٹے دست ءے انت ماہے موزگ ءے بندیک ءے ارجگ ءے اے - اے
جنگ ءے اودار ءے گایں سر دہے در کیت گدا موزگ ءے نشان اون پشہ

نہ کسیت۔ ہے وڑ زندانت۔ وہرے زندہ روح گوزان بہ بنت
 دماگ و تہنگ و سرا چیز کے نکش بہانیت گڈا ایشے لوٹ ایشنت کہہ
 مردم زندگ انت اگاں ماہ و سال بگوزانت و سد و سما بہ بیت گ
 ایشے مطلب ہمیش انت کہ بنی آدم و سد و زانت مرگ۔

اگاں زندہ کتاب و سرہی تاک بے نکش و ہایگ بہیت، چکتس گ
 بیت ارمان بیت ادگے ام زان انت کہ ناں امن پہ گشت نہ کناں
 اے بابت و من و ت ہار چار و بیچار کناں کہ

زندہ اے ہایگ و بے نکشیں کتاب کہ مئے دست و ڈہگ بوگ
 ہے حاترا کہ مادی زندمانی و ایشے تاکاں نکش و ڈولدار کمن اں۔ بے کس
 و زندہ کتاب بے نکش اوں نہ انت پمشکہ منی زندہ کتاب و بلیکس سے
 چار تاک نکش انت من ہے تاکاں چاراں و دل و سہڑنیاں و دش کناں
 زندہ ہے تاک من و چون دوست انت!

من ہے گشاں کہ کسے اگاں زندہ کتاب و ہے ہمیں چاریں تاکاں بڑ
 گونج بکنت و در بکنت منی زندہ جگے و ابید، ہے نہ بیت کہ آئی تھا گونگی
 روحانیات ڈولداریں مانس (قبرے) و وڈ و آک (ریک) سرا و اب انت
 من نہ لوٹاں کہ ہے یا تانی نشاں کار بہ بنت۔ پمشکہ من ہر وہر ہے قبر و سرا
 نوک دھون کناں۔

زندہ جیٹہ و پوریات و پرتج و تاکاگ و تھا منی تزع و زبان
 واسطہ کار مذہب گتے۔ من و قی زندہ اے بیت و شیشیں سالاں پہ
 زباں و پے گنگ؟ اے جسٹ و پسہ و مشاہد ات تاکہ چہ شے کاہر
 و زندہ کتاب و نوکیں تاک کے نکش بہیت۔

من دتی سولیں براس انور صاحب خان و واجہ مہد خان مرتی و اول
 منت داراں کہ اے واجہاں مدام من عو پہ بلوچی و ویم رہی کاراں ہر دین
 ملک و دلبری وات -

شے کستر

محمد اکرم صاحب خان

۶۸-۶-۲۹

ہمٹل و ماہ گنج

اے داستان یک کہن انت اے داستان بہاں و صدر اے
 کہ پرتگیزاں زنگبار (زنجبار) و بگرتا مشکت (مستقط) و بوقی (بادی) گ
 بند کرتگ ات انت و عرب صور (خلج العرب) و تھا دور دور شہ
 کرتگ و بے ترس و بھیم اُرش کتگ ات۔

دوڑیں ہند مکران ام ایٹاں پشت نہ گیتگ۔ کلمت مکان و
 سرا یک کہن و قدیمی بدن ایت۔ آن و ہاں کلمت پہ وقی سبزی کچھ و
 نامدار ات۔ کلمت و حاکم نہ ترسوک و شری تب و واجہ ات۔ آئی
 سردار جیہند ات جیہند و بہادری و حال یوگیں بلوچستان و ابید و
 ام کتگ ات۔ زالمین پرتگیز کہ نیلیں زر و تھا پہ دُز و پئی و دست کلا
 ات انت آواں ام جیہند و بہادری حال سربوت پیشکہ آواں کلمت
 تیاں سحر آئیگی نام ام نہ گیت بلے ہے و مگ و مس نیلیں زر و گ
 پرتگیزی دُزاں بوچیکانی سرا اُرش کتگ ات کہ چہ دوڑیں دوراں ا
 بوچیکان بہاں مال آڈرتگ ات۔

داستان و مطابق و سردار جیہند و یک پنج لے ات کہ آئی نام
 ات۔ ہمٹل و قی پت و وڑیں نہ ترسوک و بہادری ات واجہ

ہمل ء را بہاوری ء ابید زیبائیں رنگے ام داہگ ات - ہمل وقی بالاد و
 دلیری ء تیوگیں بلوچستان ء نامدار ات چہ وقی دش ہتی ء کسان مزین ء
 دوست ات - ہمل سک ڈولدار و زیبا ات پشکہ کلین زورار ء مالدارانی
 جنگانی چم پہ ہمل ء ات ات کہ مٹے بہر ء بہات - بے ہمل ء را انے نیمگا
 پنج دگوشی نیست ات آئیے دل ء تہا پنج دش رنگیں پری ء خباگہ نہ گنگ
 ات زہم ڈگ و نشانگ بازی ء ہمل وقی مٹ دت ات - آن وحدی بنی
 آدم ء آبادی کم ات پشکہ دولت و جانور بازات - ہمل ء ہمو وحدس جنگل
 ء گوں شیر و پکنگاں بڈکتیں و شیر و پنگ ء واپننگ ات انت - برے بے
 گوں شیراں تا دیراں جنگ و بڈ بوتیں بے کنگ ء سوب ہمل ء بوتنگ
 ات - شیر و دگہ بھیناکیں جانورانی جنگ ء درگت ء بلوچ شاعران وقی
 گلانی تہا ہمل ء را "زہم جن" ء نام دات و ابید زہم جن ء نام ء "گورکش"
 ام گشت - چہ ہماں وھد ء مروچی ام ہمل ء را ہمل زہم جن و ہمل گورکش
 گشت ات -

یک روچے ہمل ء واہیں پت میر جہیند ء آئیارا گشت -
 آبا - نون من پیراں - ہڈا بنانت تاکدی اے سرزمین ء ہماناں پھک
 منی داہگ و لوٹ ہمیش انت کہ وقی نرند ء تہا تہی مرا داں بگنداں - ترا
 سالونک بکناں و ماروس بیاں -

ہمل ء پسہ ذات "منی بے درویریں پت تہی گشتن منی سروچھاں بہرماہ
 و ہر وحد ء تو بلوٹ منی ماروس ء کت کنے - ہمل ء پت چہ وقی پنج رولے
 گپاں سک دش بوت و چیز کے روتج ء ہد میر جہیند ء وقی پنج ہمل ء
 را وقی زکیں سیادانی تہا گوں زیبائیں جکے ء ماروس دات - آن زیبائیں

جگہ و نام " ماہ گنج " ات۔ چہ ہل و زیبا میں رنگ و ابید ماہ گنج و
 تھا پچ روین کرد نیست ات۔ کیتن و ہد و تھا ماہ گنج و چہ وقی بے دریں
 مہر و زانت و ہل و دل و جاگہ کت۔ ہر وڈ یک دومی و سرا نذر یک
 بوتان اگاں ماہ گنج شمع ات گڈا ہل آئی پروانہ ات، اگاں آ پھیل ات
 گڈا اے بلبل ات۔ کیتن و ہد و جتالی ام بے دومی و یکے و رگت نہ کت۔
 چہ ہل و ماہ گنج و بے کسا میں مہر و واہگ و گند گا پد ہل و ہل و سنگتال
 ہے لیکھت کہ ہل نوں پیسری ہل نہ انت و ہل و سنگتال ہے لیکھت
 کہ ہل نوں پیسری ہل نہ انت و ہل و شکار و زہم جنی و بر جاداشت
 نہ کت۔ بے سنگتانی اے خیال رد بوت۔ گوں زیبا میں زال و مہر و ہمرانی
 و ہل چہ شکار و دکہ دست گتیاں بے خیال نہ ات بلکین ہر و ہد و شکار
 و شنگ ات۔ ہے وڈ گوں شات ووشی روح گوزاں بوتگ ات۔ ہل
 و دل و پچ گم نیست ات واجہ ہدا و ہل و را وڈ بچکیں رنگ ہر دات
 بے انگت گوں زال و آئی مہر و تھا پچ کئی رنگ نہ بوت بلکین گوں بوگ
 بانک و روح پہ روح مہر و دان ات۔

مرگ و راکس داشت نہ کنت۔ گم بہیت کہ وشی مرگ بے گشکا
 کیت ہے وڈ ہل و تنگیں پت میر جیند چہیز کے روپے ناوراہی و
 پد مرٹ۔ چہ پت و مرگ و ہل سک ملور و بزنیک بوتگ۔ پت و مرگ و
 پد ہل پت و جاگہ و سردار جوڑ بوت۔ دوسیں ذمہ داری و چکاسانی دیپانی
 ہل و نا لگی ات۔ بے باوری ہل و ہمت یل مذات و گوں ہب واہگ
 کارنٹینگ ات۔ دست گتیاں ابید آیا چہ وقی شوقاں دست نہ کنت۔ گس
 و گوں زابلان مہر۔ ہا لگیں وہاں سیر و شکار ہے وڈ ہل و زندر و روح

گوزان ات انت - ملک ام دشمال ات اولس ء رام پوج تکلیف نیت
ات -

کلیں اولس ء دل بنداں ہدا ء بے دروین نام ات و دریں چہ خدا
ء شکر ء درشانی ات انت پمشکہ خدا چہ آیاں دش ات ء اولس ء
روح پہ شاہی گوزان ات انت -

برے برے سردار ہل گوں وقی ہبلاں گوں بوجیگاں نیلین زر ء
سیر ء ام شنگ ات - باز براں گوں وت آیا اسباب ام زرتنگ ات و
باز روح دریا ء تہا بوجیگ ء تہا گوزائینگ ات -

ہے وڈیک روچے ہل گوں درون ء ازباہاں نیلین زر ء سیر ء گوں
بوجیگ ء در اتک ہل ء ہمبرانی تہا نا خدا ء دریا ورویں میدام گوں اتان
ہل گوں وقی سنگاں بوجیگ ء سوار بُرت - آزمان ساپ ات روح
ء برانز زمین ء نیلین دریا ء دلبنداں لگان ات بے بوجیگ ء ہنگ کشک
ء چیز کے ادراک پد سیاہ مجیں طوفانے ودی بوت - دمان ء تڑنیں گوات
ء شہماتاں بوجیگ ء را اے ینم و آہنگ کنگ بنا ء کت - تڑنیں گوات ء
سوب ء بوجیگ ء گور (دیم) چکرت - نا خدا و جانثواں براہ کار کت - تڑنیں
گوات و ہیروپ و طوفان ء سوب ء کس ء را پوج مدھ و سما نیت ات - ہے
طوفانی روچانی تہا ششش روح و شش شپ دریا ء دلبند ء گوشت -

بہفتی روح ء برانزاں بوجیگ ء نا خدا و جانثواں تیاب ء اسپیتی ء لے
دلیت - ہے اسپیتی ء گندگا کلیں مردمانی جان ء نکیں زندے آہنگ - چہ کہری
طوفان ء در آہگ و ہسکی ء شون ء رو ء اسپیتی ء گندگا بوجیگ ء مردمان
ہدا ء شکر گیت - دینگ طوفان ء آما پوج ء پدکار نہات ات کہ مستریں

طوفانے دری بوت۔ پرتگیزیانی گروکیں بوجیکانی دیپانی۔ اے جاہ شکست
 بزاں عمان ۽ تیاب ۽ نرات کہ پرتگیزیانی مذہبیں نذجاہ ۽ ات۔ ہتل ۽
 سنگتانی بوجیک ویم پہ تیاب ۽ رڈکات کہ اشاں وتی دیا دگہ بوجیک
 آگ ۽ دلیت کہ تیزی زمرشت ۽ پیداک ات۔ ساختکے ۽ تھاہے دری
 بوجیک ۽ ہتل ۽ بوجیک ۽ گوں سوڈلبست۔ دری بوجیک ۽ مردم یک پہ
 یک ۽ ہتل ۽ بوجیک ۽ تھا ایک انت وگوں وتی ترپوکین زہاں رڈ ۽ پہل
 ۽ لانگ بند بوتگ انت پرتگیزیانی بے سمائی ۽ سر بوتگ ۽ ہتل ۽ سنگت
 دلوارگ بوتگ انت آہاں پرتگیزیانی دیپانی نہ کت ۽ یک یک ۽ نیلیں
 دریا ۽ تھا دور جت ۽ پہ اوژناگ تیاب ۽ سر بوتگ و پروت ۽ ویم تنگک
 انت۔ بوجیک ۽ تھا ایوکا یلیں ہتل پشت کپت ہتل ۽ وتی زہم چہ میان
 ۽ کشت وگوں پرتگیزیان دوچار بوت۔ مزین دل ۽ بے قوسی ۽ آئی ۽ ابید
 دژمن ۽ زہانی دارگ ۽ بازیں دژمن گوں زہاں ڈوہکر اول کنگک ہتل
 ۽ پچ نہ مارت کہ من ایوکان ۽ دژمن باز است آن چوشہ ۽ مست
 و جہان بوت ۽ دژمن ۽ پچ مردم کہ ہتل رو دیا ایک زندگی ۽ چے
 دست ۽ ششت چہ ہتل ۽ ایوکی ۽ اے بابت ۽ بہادری ۽ دژمن جیر
 ات۔ ہتل ۽ بہادری ۽ زیبائی ۽ زندگیں دژمنانی سرا مزین اخڑے
 دور دات آواں دت مروت شور کت کہ اگاں اے زیبائیں جوان
 ۽ زندگی ۽ دستگیر بکنیں و وتی سردار ۽ دربار ۽ سر بکنیں سردار سک
 دش بیت و مارا باز دلبڑی دیکھی و سوکات ام دنت و ت مس و ت
 شور و سلاہ ۽ پد آواں وتی حصار تنک کنان کت بے ہتل ۽ پچ پرواہ
 نہ کت ہتل ۽ زہم انگت چو منیں لیڈہ ۽ جہان ات۔ دژمنان وتی حصار

انگت تنک ترکت و پھ لوپ ہل ۽ را دستگیر گنگ ۽ کوشت برجا
 داشت۔ بے ہل انگت دژمن ۽ مردماں یک دوی سرا ابد واپ ۽ سر
 گنگ ۽ دست گلایمش ات۔ بوجیگ چه ہون ۽ پڑ بوت۔ ہل ۽ زیباہیں
 جان ۽ سلام خون ۽ تڑپ پدرات انت بے ہل وقی ٹپانی پج رنگ نہ
 جگ۔ ہل وقی چار ویم ۽ درماں و آئی لوپ ۽ دتا رکیان ات کہ پٹت
 ۽ یک دژمن ۽ ہل ۽ راستیں دست ۽ را زہم جت ہل ۽ دست ٹپی بوت
 زہم چه دست ۽ در اتک ۽ یک دژے ۽ زہم زوت وقی دستاں
 گیت وہے دژاں ولیت کہ نون ہل ایوک ۽ بے سلاہ انت آواں وقی
 لوپ دور دات ۽ ہل دست گیر کت۔ دژاں وقی بوجیگ ۽ را زہ
 ۽ چولانی تھا چو آہو ۽ تاچھیگ بنا کت کہ زوت ہل ۽ را وقی سرار
 ۽ دیما حاضر بکنیں ہل چه وقی دست گیری ۽ سک بٹریک و پریشان ات
 بے آہیا زیات وقی ہیرا یانی بڑدی ۽ پریشان کنگ ات کہ آواں یک
 پیک دور کت۔ ہل ۽ ہے سیالان نہا آزمان ۽ پرائیں سیگ ۽ را
 چارت ۽ آزمان ۽ سر ۽ جبرانان دیبی کت ۽ پھ وقی تنگہیں پیریں مات
 و زیباہیں لوگ بانک ماہ کنج ۽ اسے گالانی سوگات و انگ۔

اسے زر ۽ تو داں ہل ۽ پیغام ۽ برات

پہ کہتیں مات و بھینیں دوست ۽ سر کن ات

من ۽ بے سیتیں فرنگاں دست گیر کنگ

ہل ۽ پھرے من پت ۽ باریک ۽ کنگ

کہ منی ہمراہ بے دلین دشتی بونگ انت

لنگے پیغامش کت و پھ ۽ پنگ انت

پہ مئی شام ء مہلیں گزیم ء بہ ڈرش
پر مئی چاشت ء سیریکیں گھڑو ء مہ کش

اے مئی ماہل پہ من ء زہیرگیگ ء مین

ریشمی رُو بند ء مئی بور ء پر مکن

پر یگیزی ڈزاں ہل ء را وتی سردار ء دیما بُرت ء پیش کُت

وہے پرنکائی سردار ء ہل ء رنگ ء دروشم قد و بالاد دلیت ہیجان

بوت تادیراں آیتا ہل ء سر ء بگرتا پاداں چارت و وتی کر و گور

ء مردماناں جُت کُت -

اے مرد باز زیبا و ڈولدار انت ؛ شتا ایشیا را کجا دستگیر کُت

و پرچا ء آواں وتی سردار ء را گشت -

” واجب ہر وحد ء وڈ ء ما دریا ء تھا وتی گشت ء چھے پدی بگمیں

کہ اتارا یک بوجیگے چھاں کپت ما وہے آن بوجیگ ء کر ء سر بوتیں

مادیت کہ اے مسافرنی بوجیگ ایت و مال و ازباب ء چکار انت

ماہاں بوجیگ ء تھا دور جت و ڈوز ء پل بنا ء کُت بوجیگ مردم

یک پہ یک ء سترتاں بے ایشیہ گوں مزن دیری ء گوں ما ایو کا

بڈ کُت و مئے بازیں سنگت ے کُت - ما وہے ایشیہ بہادری

دلیت ہے حیاں کُت کہ مئے سردار وت بہادر ایت المہ آل

بہادر ء قدر ء کنت ہر پمشکہ ما ایشیا را دست گیر کُت مہتی خدمت

ء آؤرت

سردار ء وتی مردمانی کپت گوش دارگ ء پد ہل ء را ننگ ء واسط

گشت -

ہمل و ت سردار سے ات آئی ء و تى سرا ہجر حکم نہ دیست بے پرنگان سردار
 ء اے حکم ء آ مجور ات و صاموش ات - پرنگان سردار ء گوں ہمل ء دیا
 ء سفر ء بابت ء چتر کے گپ جت و ہمل ء را بندى جاہ (جیل) ء جرت
 چیز سے روح ء پد سردار ء ہمل ء را و تى دیا آزر تو گے حکم دات
 و ہرے ہمل فرنگان سردار ء دیا سر بوت سردار ء ہمل ء را گشت -
 "لے نوبوان من ء تہی جو انسانی ء سر رحم کیت - من و ت بہادر سے
 ال پیشکہ بہادراں دوست داراں تو راست راست و تى نام و تى ء
 گشت ۶"

ہمل ء پ زہر سردار ء چہانی تھا چارت و درائیت "تہی رحم و ہمدی
 ء منت ، متی نام ہمل کلتی انت من سردار جیتہد ء بچاں - کلت و کر و کر
 ء جاہ متی انت -"

سردار ء و ہرے ہمل ء گپ اٹش کت انت آیا گشت "ہمل من
 ترا و تى ارد ء کماش جو ژکناں و توہماں شرزگیں جنگے نام ء گر سے ترا
 دیاں تہی آروس ء کناں بے ترا ایوکا سے دین ء آیک بویت ؟ تو پد و تى
 دوار ء روگے نام ء ام بگر - ہمل ء درائیت ، -

"من و تى دین اسلام ء پ تر و دنیا ء لالچ ء میل بدیان و
 کافر سے جو ژبیاں ؟ چشیں بے غیرتی ء من کت نہ کناں - سردار تو پ
 بے ہیالی ام چشیں گپ ء دل ء میار کہ ہمل تہی لالچ ء رد ء و تى دین
 ء میل دنت و تہی ارد ء کماش بیت ! وہرے فرنگان سردار ء ہمل ء
 تر ندین پسہ اٹش کت آئی پٹ پاد آکاں آیا پہ زار و کو کار و تى سیاہیگ
 تو ار کت و گشت ہمل ء چہ منی دیا دور کئے اشیا انچیں تاریں کوئی ء

تہا بند کن ات کہ اشہی روے ہوش بہ ایت ؟

اشیارا وردن و آپ و ام مر دثیت ؟

سردار و حکم و سرا ہمل و رابندگ کنگ بوت ۔

پرننگانی سردار و ایک جکلے ام است ات کہ ڈولدار و زیبا

سردار و کش و نندوک ات و ہدے یک روپے ہمل و را سردار و

آرگ بوت رو ہدے پرنگیں جنک و چم ہمل و کپت آن ہمل و

نذریگ بوت بے وقی پت و دیا آئی پوج گشت نکت البت و ہدے شہ

و تہاری و وقی بانزل ایر و ات پرنگیں جنک شپ و تہاری و ہدے

و تہا بے چہڑی و نندوک ات ہمل و وقی زیبا میں زال ماہ گنج و

کسائیں ننگ و پیری مات و ہلالا سرد و چیرات پشک ہمل و

پرننگانی سردار و جنک و آہگ و سد و سما نیست ات ۔

و ہدے پرنگیں جنک و دلیت کہ ہمل منگی نہ ات آچھا وقی

کار بست و تران بنا و کت بندگی من چہ تو وردن اورنگ و

بے ہمل و پوج دگوش نہ ات آن وقی ہلالا تہا ات ۔ سردار و جنک

نزیگ ترا اتک و پدا انجوش و گشت ۔

ہمل و نرم نرم و دیم ترینت و جت کت تو کئے ؟ پن من

ہمدوی دارے !

جنک و پسہ دات من سردار و جتکاں من ترا دربار و دلیت

تھی سرا قربان بونگاں تو منی پت و گیاں بزور آن ترا آرات کنت و تو

و وقی کت کنے پرچے کہ من ہے زانان من پوج و رعبے تو بناں و ہدے

و وقی گپ ہاس کت و صاوش بوت ہمل و گشت تو سودہ کنگ و

بلے او سردار ۽ زیبا میں جنک تھی رنگ و درویشم ۽ تھی جو انسانی من ۽
 بدت نہ کنت من وقتی دل باز وید پیر یک انچیں جگے ۽ یا دات کہ
 آئی مزین چم پر آسود ۽ خم ۽ انت آئی مود و ملگور دراج و زیبا انت۔
 آن بانگواہ ۽ تک نندیت ۽ منی راہ ۽ چاریت۔ آن منی لوگ بانگ انت
 منی زند ۽ متاع انت منی زند ۽ بہراہ انت آئی نام ماہ گنج انت۔ تو
 پاد منی دیباچے اوقی آرزگیس ورگاں بہرنا درکار نہ انت اے ہر میں
 ورگ۔ وید سے سردار ۽ جنک ۽ دیست کہ سمل ۽ من ۽ پشومان کت
 آن سک زہر گیت و آئی گشت او مغروریں بندیک تو منی دل پردر
 کت من ۽ راگیگ کت بلے یات کن منی بیر سک گران پکیت ترا۔
 اے گشگ ۽ پد آن در انگ و شت۔

اداں یلین ہل پر نکانی جیل ۽ تہا روچاں گوازیکا انت و آوداں
 کلنت ۽ بدن ۽ ہل ۽ زیبا میں زال ماہ گنج و ہل ۽ مات ہل ۽ بیگاہی
 ۽ سک ملور اتاں ماہ گنج سک ملور ات۔ بے ہل ۽ آئی وید ۽ گوزگ گران
 ات۔ ماہ گنج برے تیاب سراشگ و راہ چاری ات و برے کوہ وریکاں
 ہل ۽ شوہا زنی انت راہ سراہر کے کہ ماہ گنج ۽ دیبا انگ انت اسیا ہل
 ۽ انت ۽ شہت گنگ انت بلے ہر گتیں ۽ ہے پسہ دات کہ ماوت ہرین
 کہ پلین ہل گنج انت!

انگاہ ۽ یک روپے یک دست چاریں جوگی یے تک۔ ہل ۽ لوگ
 ایک ماہ گنج ۽ وان ۽ پیکے چہ گندیم ۽ پر کت و آورت و جوگی ۽ اودا
 وگوں ہوجی گالاں چوشے گشت۔

دوت بکن دست چار گند منی دست ۽
 دہے من ۽ حال و پنج کن جت ۽

دیر کتگ ہوتیں سہل و رنگ ء

سک زہیر داراں پہ پھل ء رنگ ء

نہ دپ ء ابوئیں سلام ء کثیت

نہ کاسد و مستگ و رگام ء کثیت

ڈیرہ بے نوکین دوست کتگ زاناں

گوں غم و چکراں نشتہ ہیراناں

جوگی ء ماہ گنج ء دست چارت و گشت کہ ہنہ ہیل ء اچھیں

جاہے وقی کت کہ یک و دو ء آئی آئی گران انت۔ آئی دست پہ زور

بتگ انت یلیں جاہے وقی کت کہ یک و دو ء آئی آئی گران انت۔

آئی دست پہ زور بتگ انت یلیں ہیل بلور و کت انت۔

وہرے جوگی و دپ ء ماہ گنج ء اے گپ اش کت انت سگ زور

بوت آئی چم چہ ارسن ء پڑ بوتان گوں گریگیں چم و شلوکیں ارساں ماہ

گنج وقی لوگ ء اتک۔ نزل بے کہ گریوگ و واہ ء ماہ گنج ء را رگے

کار نیست ات۔ شپ و روح ہیل یاتاں بے واب و آرام انت۔

آوداں پڑ گیزانی سردار ء یک برے پدا ہیل ء را لورت و گشت ہیل

من تھی گٹ سری پسہ ء اش کتگ بوٹاں؟ اکاں ترا منی گپ دوست انت

و تو منی گپاں زورے من ترا آزات کنان و وقی ارد ء تنہا ترا مذہب منب

یے ام دیاں۔

سردار ہے گیاں گوں ہیل ء کنکات کہ آئی جنک گوں ہزار نازاں آک

و وقی پت ء کش مہ کش نشت و گوں کینگی چھاں ہیل ء را چارگ بنا و کت

و وقی پت ء را کت یے "ابا اے مغزوریں بندگی ء من ء را بے عزت

گنت ابید اے گپت ء اے بلوش ء مے دین و ترا رازاہ و بدام گنگ
 اے بھیما کین مروے ہرچوں زونت بیت ایشیہ کبش چوش مہ بیت
 کہ لے پتھیت و زور بروت و وقی دوار ء سر بیت و وقی ارد ء پہ
 جنگ مہت بکنت ۔ سردار ء وقی جنکے نیمکا چارت و گشت جنگ !
 ایشیہ گنت سری فیصلہ انوں گنگ بیت " پرا دیم پہ ہتل ء تہیزت یے و
 تہیزتیں ہتلے ء گوں سردار ء دراہینت ۔

" ہتل گبش ترا مرگ دوست انت کہ زندہ انگت ترا موہ است من
 ترا دتی حاکی ء تہا مذہن منسب ام دینگ ء جار پیسراجت ابید اے
 گپاں اگاں تو منی گپانی زورگا تیار ہے من وقی ہزاریش جنک ء ام گوں
 تو نکاح دیاں ۔ تی یکیت منگت ء سراسے کلین چیزتسی بنت ۔ اگاں تو منی
 گپانی منگت و زورگا ء تیار نہ بے گدہا جلاذ ء زمہ بیت و تی گردن ہتل
 چہ اے گپاں سات زار گپت و آئی گشت "

او کچکین پریگینرا او بے دینیں پریگی ! من تہی گپاں نہ متاں منی پستہ نہ
 منگت انت نہ منگ ! من تسی ملک ء تسی سرکار و تسی زیبا میں جنک ء کلمت
 ء یک ڈوکے ء مٹ نہ کناں ۔

وقی زیبا میں جنک منی دیا آؤرت کہ من ء منسب ء لاپر ء دیے
 و من وقی قوم وقی ملک ء بے خیال باں ۔ گوں من چوش نہ بیت ۔ منی
 گدہ سری ساہ ام گوں قوم و ملک ء یاتاں ہوار بیت و در کیئت ۔ من
 وقی وفادار و ماہ لجنیں زان ء بے شمشکار بناں ۔ اگاں پہ ساہنگے تو
 من ء را منی زمہ رہدایتیں من انوں راست و در وگ پد ر گنگ ات
 بے ارمان کہ من تہی دستاں اوں من بے دساں ۔ زن ہرچہ تو لوٹے ہماں

وڈر بکن منی گپ ہے بوٹنگ انت کہ من گتگ انت پرتیگیز سردار چہ ہل
 ۽ راستن نعرہ ۽ ساک پھوک بوت و دتی سپاہیگاناں توارے جت کہ
 جلا د۽ توار بکن - سپاہیگان جلا د آڈرنت - سردار ۽ حکم دات کہ ہل ۽
 سرا گڈو - جلا د گون زمہ ۽ ہل ۽ یمکا گام برگ بوت ہل ۽ چارین نیمکا چم
 شانک دات و ہارت و گتت اداں کسے نے کہ منی کلہواں رہیناماں،
 منی لوگ بانگ ماہ گنج ۽ سر بکنت - ہل ۽ آزمان ۽ را چارت و گتت
 اے گوات اداں دگہ کس نے تو منی کلہواں من کلمت ۽ منی لوگ بانگ
 ماہ گنج ۽ سر بکن آتیا گتت "

وت حداسی انت کہ دانشنگاں زوراں

گیشتر بشامی جہڑ و هوراں !

پا ہوتی مات ۽ باز دل گیریاں

من وتی ماہ گنج ۽ بلا زیریاں

اگرے جو دے چو من ۽ بور سوار ۽ بگر

شرس و نیکیں لائق و نامدار ۽ بگر

زمہ جن بے بیت و ہل ۽ نام ۽ نوک بکنت

گورکش بے بیت و ہل ۽ نام ۽ نوک بکنت

گون بے دُریں پگتانی سر جی ۽ پد جلا د ۽ زمہ جت و ہل ۽ ڈولداریں

بالاد و سر جتا بوٹگ انت - ہے وڈ زالمیں ہون واریں پرتیگیزاں گوں میں

ہل ۽ ہوناں وتی دست سہر گتگ و ہل ۽ زند نمیران کت

ہانی وشہ مرید

شہ مبارک وتی بزرگی و درویشی و سوب و بلوچانی تہا نامدار و چہاں
جاگاتے چاکر خان و دھد و نامی این کماشے ات بلوچاں ابید ہر کسی
دل و شہ مبارک و عزت ات ۔ عدا ترس و نیکیں شہ مبارک و راہچہاں
زہنگے بوت ۔ ہے زہنگ و نام شہ مرید گنگ بوت ۔ شہ مرید و ولدار و
زیبا ات بہادری و بے درورات شعر و شاعری و ام شہ مرید و دے
داشتگ ات ۔ سیر و شکار و ابید ساز و زمیلی دیوان ام شہ مرید و دست
دیوان بوتگاں ۔ شہ مبارک و مرید و راچہ ساز و زمیل و دگر روین کردانی
رکینگا باز کوشت کت بے کامیات نہ بوت ۔

شہ مرید و دستاری گول کوچک و زیبائیں پری ہانی و بوتگ ات
کہ وتی رنگ و دروشم و بے مٹ ات ۔ ہانی وشہ مرید و یک دگر گول
صوب و واہگ ات ۔ ہانی و واہگ و ہبرچہ شہ مرید و گالال ام پدرا ت ۔
ہانی شہ مرید و شاعری و سرہال ات بے قدرت و را اے تاک یشنگی
ات و دھد و موہ و آنہرات ۔ آخر بہاں روح اتک کہ چشیں روح ہرچون
بکن گوزینگ نہ بنت

یک ساز و زمیلی دیوانے و تہا میر چاکر خان بلوچانی نامی این کماش

کہ آئی بہادری و سرچاری و کارنامہاں پانزدہ صدی عیسوی و تاریخ پر
 انت، میرچاکر خان کہ آئی بادشاہ ہمایون و واسطہ دوار تخت و گرگ
 دہلی و سراگون بلوچ لشکر و ارش کت۔ میرچاکر خان کہ آئی اس
 حکومت سندھ و ترکان گوں یکیت و ہدا جنگ کت و من بلوچستان و دق
 حاکمیت و بر جادارگ و کوشت کت ہے میرچاکر خان و ساز و زمیل
 دیوان و تہا گشت سرداراں بیشت مروچی ما یک یک انجین سو گندے
 بکنیں کہ آئی ماسرجم بکنیں " ہے دیوان و تہا شہ مرید، جاڑو و دگہ
 مردم زندوک ات انت۔ میرچاکر و ت و تراٹینت کہ منی سو گندے
 کہ من مرگ و نہ ترسان و نہ تچاں۔ جاڑو و گشت منی ریشاں ہر کس
 دست بخت من آئی کشاں۔ شہ مرید و گشت من سو گندے کناں کہ ہر
 منی کرا ہرچی بلوٹیت من آئی بے ہر نہ کناں "

پھیز کے روچاں پد میرچاکر خان و دوساں پیسیر جاڑو و راجچکاس
 چاکر و جاڑو و یک مولدے و راٹھار کت کہ ہے مولدے دیوان و تہا
 جاڑو و کساہیں محصوہیں زہگ آورت و جاڑو و کنت و نادینت کسا
 زہگ و اے ینگا آن ینگا مہر سر کت و جاڑو و ریشاںاں دست بن
 کت و اور داشت۔ جاڑو و دلیت کہ من دیوان و کلین مرومانی و ہما سوگ
 کت یہ دق نام و شہرپ و بر جادارگ و جاڑو و دق کساہیں محصوہیں زہگ
 دق سو گندے سرا کت۔ چاکر خان و چہاں جاڑو و مشرف گیشتر بوت۔
 روچاں میرچاکر و مانی و را دلیت۔ گندگ گوں گندگا بوت سبے میرچاکر
 و ناتگ ات و مالو مدارات کہ مانی شہ مرید و دستار انت و آئی
 دستاری و پروٹنگ گران انت۔ بے میرچاکر و دگہ وڑے کت آ

باز شعر جنوکیں نوری جم کت و آواناں زر و مال دات و گشت کہ مروچی شب
 شہ شہ مرید و لوگ و بروات آواں سویت و تہارچ بکن ات و ہرے
 شہ مرید و شہ بیف و گشت کہ بلوٹ بگش چے لوٹے شہا؟ گڈا شہا چہ شہ مرید
 و ہانی و بلوٹے بزاں شہ مرید و تی رشاگ و پدا بروات۔

شب و ہے ساز گر و گوشندہ شہ مرید و جاہ و شتگ انت آواں
 شعر جت محل و پد شہ مرید و و تی عادت و رو و باز مال و زر اتمان
 دات و گشت دگہ چے لوٹے شہا؟

ہے ساز گراں گشت مروچی ماو کہ چیزے لوٹیں؟ ساز گراں گشت
 سو گندہ و دھنی شہ مرید ما پچ تو ہانی و لوٹیں گوں ہانی و و تی دشتاری
 و ہلاس بکن تاکہ ما ہانی و گوں و تی سردار و آروس بد میں۔

ہانی۔ ہانی۔ شہ مرید و نشہ گوانت و برت۔ زالماں اے لوکی چیزے
 من چے اش کنگاں۔۔۔۔۔

ہے شہ مرید و زانت کہ اے دوس میر چاکر خان و پے سنی کنگ و
 ٹائیگ انت شہ مرید ہما و دات کہ میر چاکر خان و دس گوں ایشی
 و رشاگ ات۔ آں چہ چاکر خان و شہ چار و بہادر ترات۔ زہم جنگ
 و شکار و دگہ کاراں شہ مرید و دیا میر چاکر و پرح ہتار نیست ات۔

شہ۔۔۔۔۔ شہ۔۔۔۔۔ ساز گراں۔۔۔۔۔ بروات بروات من
 ہانی بکشت و گوں گیم رنگیں تو اے و را شہ مرید و گشت بروات من
 دشتاری سبت من اے زہرام وارت۔۔۔۔۔ نول بروات۔۔۔۔۔
 ساز گر گوں و تی سازاں شتگاں آواں میر چاکر خان و را اے دشتیں
 متاگ دات میر چاکر اپنوش و شہ لوت کہ آں بہرنہ بیت کہ نول گوں

ہانی ء منی آردس ء کس داشت نہ کہنت۔

چیز کے وعدہ ء پد میر چاکر خان ء آردس (سوز) گوں کو چگ ء زبیا

پرسی ہانی ء بوت۔

ہانی گوں بانوری پوشاک و تھنی این دستاں میر چاکر خان ء لوگ ء

بانور بوت و اٹک بے آں بانورے نہ ات میر چاکر ء راستگ ات بے

میر چاکر بے بہرات۔ چاکر ء چہ ہانی ء آں دل نہ مارت کہ چو شہ مرید ء

واسطہ ہدو کی ات۔ آئیآں ہم نہ دیست انت کہ آدانی تہا شہ مرید ء

عکس ات۔ ہانی چو بندگیں کہوت ء کفن ء ات و شہ مرید ء یاتان ات ہر

مرید ام انچوش بے سارات۔ آئیآں وقی سوگند ء ردا آئی ارح دست بستگ

ات۔ میر چاکر ء گوں ہانی ء آردس کت بے شہ مرید ء ہانی دل ء نہ بڑن

شہ مرید چو پہلوال ء ات چہ دنیا ء درگہ کاراں چست و ایساں ہوار نہ ان

نئے ٹسکار نئے ساز و زمیلی دیوان۔ بے ہانی ء تاتاں آئیآں درگہ پچ کار نیس

ات۔ شپ ء تہاری ء میر چاکر ء ساڑی ء کر ء پہ ہانی ء ادار کے گند

ء بستگ ات۔

یک شے کہ آسان ء سرا سیامیں جہراں بتگ ات دھور بنا

ات گزند و گردک ات شہ مرید پنادانی تہا گوں ہانی ء یاتاں بے وار

ات۔ شہ مرید پاد اٹک و دیم پہ میر چاکر ء ماڑی ء رواں بوت دھ

ماڑی ء کرا سر بوت اسپ ء شدت، اسپ ء شدگ ء چاکر خا

ء ہم پچ بوتان بے آئیآں مارت۔ شہ مرید ہانی ء گوں دست و درون

بوت۔ ہانی ء شہ مرید ء راگشت کہ سالآ چوشن مہات کہ تمی ڈزکانی

ء ہال ء چاکر خان مالومدار و سہی بہیت و درگہ مدن شومی بے بیاریت

شہ مرید و پسر دات « منی یہ دروری آئی داکلیں منی باسک و دستانی
تھا ذکت است میر چاکر منی کرا کام جت ام نہ کنت -

دومی صحب و میر چاکر خان و سردار و مذنیں و اجہانی پمچی یہے۔
(دیوانے) کت و آداناں جت کت کہ درشی پہ و صدی گروک و شہمت
و گم مذ و گرات ؟

سردار و واجہ چہ میر چاکر و اسے جت و اجک بوتنگ کہ چاکر
و اسے جت و مطلب چہ انت بے ہے جت میر چاکر و بازگشاں
(رنداں) کت - وہے کہ یک برے پدا میر چاکر و ہے جت کت
شہ مرید و دراہینت قدحہ پر کن من تراگشاں کہ اصل سوب چہ انت
پر میں قدحہ شہ مرید و دیا آرگ بوت قدحہ و نش کنگا پد شہ مرید
و گشت « جمبران ہما و ہدی گمذرات و حدیکے میر چاکر خان و بے درور
و زیبائیں لوگ ہانک اسپانی بندگ و جاہ و اتک « گوں ہے گپے اش
کنگا سجھیں دیوان و رنگ بدل بوت رشہ چاکر و ویم شہ مبارک و نیمگا
تریت و گشت « وقی پنج شہ مرید و سر پد کبن « شہ مبارک و شہ مرید
و راسر پد کنگ بنا و کت بے عشق و جگلیں شہ مرید و سرا آئی پت و گپاں
پنج اثر نہ کت و آئی تر و چاکر پنج نہ ات شہ مرید و پنج ترس و ہمیم نہ

ات - آیا وقی پت و راگشت

سیاہیں شب و شہیں گروک

جان جان جنکانی سروک

من بوتنگوں مثل و گنوک

جائیں دل و آگاہ کنوک

سرداری و نام و پسر انت

چاکر گبر و زیادہ رانت

من ہم مریداں دروریں

من ام بدیں مردے نیاں

چم سہر و عاشق زہم جنیں

بند بر کلاتاں ء نہ بیس

شہ مرید انچ شس بے سدھ ات کہ پہ گنوکی آئی اچیا کت و گت

بابا منی بابا منی

تو کہ ندیتہ دوست منی

بانی چہ ماہ ء شہ ترین (ترانت)

ماہ ء گبارے مس دپ ء

بانی چہ شیر ء شہ ترین

شیر ء کپ و گتے بنیں (پرانت)

بانی چہ دست ء شہ ترین

دست ء دل ء رامے پس

شہ مبارک ء سکت بد اتک آئی اگوں وتی کوشاں شہ مرید ء راجک

بناء کت بلے شہ مرید ء دنیا بدل بوتگ آئی اگو کارکت

بابا منی بابا منی

حق ء پہل کن من رواں

مکہ شریف ء گنگ ء

دیس رسول ء زیارت ء

ہے رنگ ء شہ مرید وتی جاہ دوار ء چے در اتک و شت۔ چہ شہ مرید

ء جتانی ء بانی سکت ملور و گیگ بوت و پہ گریگ وتی دل ء رنگ

گوں گفتاراں ریچک بناء داشت ہے وڈ شہ مرید ام بانی ء جتانی ء

سوز ماناں گوں گفتاراں پتر و ڈولدار کنگ زرت۔ دو مینانی جتانی ء

ہے میانجی و وہے مذہب و وہے گوشت و شگوز ات ہانی و دل و شہ مڑ
 و شہ مڑید و دل و ہانی و ابید و گہ پرچ نیست ات -
 مڑتے و زند شہ مڑید چہ گتہ و واتر بیت و کثیت - بے نول آن
 پیسری جوانین و زبائیں شہ مڑید نہ انت نئے کے زانگے کوشت و
 کنت کہ اسے پنڈ و کے نہ انت بلکین شہ مڑید انت - شہ مڑید میر چاکر
 و ماٹھی و دپ و ہیرات و لوگا روٹ و صدا کثیت بے وہے
 مولد پنڈک و دنت آن نہ زوریت - ہے و ڈہر روچ شپ و
 میر چاکر و ماٹھی و دپ و توار جنگ آنی کار بوت - یکا شے ہانی ہے صدا
 و توار و اش کنت و کو کار کنت و گثیت ہے - اے - دا - شہ مڑید
 انت - شہ مڑید -

چہ و شی و ہانی و چم چہ ارس و پڑ بنت آن دت ہیرات و دیگا
 دروازگ و دپ و کثیت یک دگر گندیت رگ و بندانی ہون جو شے بنا
 کنت شہ مڑید و آگ و حال چارینگا تالان بیت - پیریں مردمانی گشگے
 سرامیر چاکر خان ہانی و سون (طلاق) و دنت و ہانی و آردس گول شہ مڑید
 و بیت - آردس و پد دیں یک یکدارے و سوار بنت و رو انت و
 کچھ و شتنگ انت ؟

اے گپ و کس نزانت کہ ہانی و شہ مڑید شتنگ انت بے اے دستان
 مروچی ام و دیبام مئے ادب و بے ہائیں کڈھی انت -

دوستیں و دشمنین

اسے یہاں دھدھہ داستانِ انت کہ تاتاریاں ایرانی بلوچستان و سرا
اُرش کنگ - باز بنشتہ کنوکان، اشاناں ترک تاتاری ام گشت بے چہ
کار پداں پدربیت کہ آتاتاری بوتگ انت - نراناں پرچے ترک تاتاری
و نام پر کنگ بوت سے وڑیں یک وقعیہ و مکران و کلاپنج و نامداریں
بزرگ واجہ شہ نوجوان و سر ام گوشت -

گش انت کہ کلاپنج (تحصیل پسئی) و کوہ تملار و لمب و تاتاری و بلوچانی
میانجی و جنگ بوت ہے جنگ و تھا کلاپنج و نامی این بزرگ شہ کوئی و پرچ شہ
نوجوان جوانمردی و گونا جنگ و تھا شہید بوت و آئی پرت و بدعا و چے تاتاری
لشکر تباہ و گار و گسار بوت - تملار و کوہ و لمب و انگت چشیں نشان ام است
انت کہ اے بہرہ گواہی و دینت کہ اداں ہون رہیں مڑ و جگے بوتگ -

رند کٹم و تھا دوستین نامیں سر مچار ویلے است ات کہ وئی سر مچاری
و نامدار ات - دوستین و آردس گوں ہے کم و جوان مرد لال خان و جنگ شیر
و گوں بوت - شیریں زیباہیں ماہ پری و سے - دینگہ بانور و سالرنگ و تی جاہ
و سر نہ بوتناں کہ تاتاری لشکر و اُرش کٹ اسے اُرش بے سائی و بوت

پشکے رنداں دتارا سترجی ء سلاہ بند و ہکم کنگ و وہ نہ رست بے انگت
 ہرچی کہ سلاہ و جنگی سامان دست کپت رنداں چیز کہ مردم ہم کت و جواں
 مردی د سرچاری ء دیپانی کت بے دشمن ء سوب بڑت ۔ باز بلوچاں شہیدی
 و قدم نوشت ۔ تا تاریاں نہ لم رخصد کت آوانی دستاں ہرچوں تہا ہی کہ بوت
 کت آواں کت ۔ ہرچی زر و سہر و ملک کہ دشمن و دست ء اہک آواں
 گوں دستگیریں بندیکان و تی ہمبرائی ء بڑت انت ۔ دستگیر کنگیں مردمان تہا
 دستین ام گون ات کہ و تی قوم و عزت و پاسبان ء پ سرچاری رڈ ات
 بے دشمن ء آٹیارا دستگیر کت ۔ دوستین ء دشمن و باز و رنا کشنگ بے ارمان
 کہ و ت شہسپری ء بے بہر بوت پرچے کہ مرگ و دھلا دانکین نہ ات مردم
 پر و دوانہ مریت ۔

دشمنان دوستین ء رازا بڑت و تاریں کوٹ و تہا بندیک کت کہ ہمے کوٹ
 مذہن کلکات، قلعہ و تہا ات ۔ دوستین ء راناروائیں سزا دیک بوت بے
 یکیں دوستین ء درمین زلم پہ بہ برداش و صبر سکت انت ۔ دوستین و پاد
 گوں زمزیاں بند و کتاں بے انگت شیرین ء پات پہ آئی نمیران ات ۔ و اب و
 آگہی ، ننگ و پادایگ بزاں ہر ساعت ء شیرین ء حیاں و یات ء دیپانی ات
 و آٹیا انچوش سما بوت کہ شیرین گوں بانوری ء مہنی کنگیں دستاں آل دیانت ۔
 شیرین و زان پہ زان ننگ و دوستین ء پہ آجر بوگ سرحت بے
 دشمن و کلکات و دیوال بڑز ات انت و دوستین و پاد بندوک ۔ ہے و ڈ باز
 سال بے زند و مرگ و میاخی ء دوستین ء دشمن و بندی جاہ و گوازینت ۔

آوواں شیرین و مات و پت ء دوستین و رابچاری ء دم بڑت بے دوستین
 بیگواہ ات ۔ شیرین ء مات و پت و یکیم و دل یقین ابرنگ انت کہ دوستین

ۛ آئگ نون مشکل و گران انت باریں زندگی انت کہ انماں اگاں زندگی بونتی
اے سالانی تھا المہ انگ ات - باز مومے ہے زانگ ات کہ ساتاری دشمن
ۛ دست ۛ ہر کس کہ کپت پہ آں زند زبہر بیت -

دہرے تیوگیں رنداں ہے لیکھت کہ دوستین گوں سکھاں و شناں
کشگ انت باز ورناماں چہ لال خان ۛ شیرین ۛ سانگ لوشت - شیرین ام
مزن ات و جنیں چکے نادینگ شری گے نہ انت پیشک لال خان ۛ یک درجہ
ۛ گپ و سانگ زورگ ۛ اوکت -

دہرے شیرین مالو مدار بوت کہ منی پت ۛ پرمن درشارے شومازکت آن
سک ملور و زبیر دار بوت پرچے کہ شیرین ۛ دل ۛ سرا دوستین ۛ نام ات -
شیرین دھدے ایوک بوگک ات پہ گریوگ وز ہیرگک آیا دوستین ۛ رایت
کت گوں ارسانی اولباں آں ۛ دوستین ۛ رایت ۛ گشت -

کوکراں بیارت آیل ۛ حالان
چم پہ راہ ۛ من تا کہ چند سالان

من نزانان کہ کد کدی بیتیں
اچکوت چالی بیارت اہوالان
روح دشب بید کہ آہ پریات ۛ
کار وگہ نیست رانت نشگون نالان

شیرین پہ دوستین ۛ بے کرد و بے آرام ات ابید دوستین ۛ آن چم پہ
دگ کے ۛ گندگ ۛ چمت بوگی ذات انت - بلے جنین آدمے ۛ ات و نامداری
کم ۛ جنگ ات پیشک بید چہ ناموشی ۛ آیا پریع کت نہ کت -
دوستین اے درسیں گپ و ہیراں چے نہ سہی ات و زالمیں دشمن ۛ

بندی جاہ و آت آئی روح و شب گم و آما چانی تہا گوز کائت انت۔ بے آں
بے وس ات و دشمن مدن تاکت و عدا بند۔

انگاہ و یک روپے ہے دنگ و گورنر بندیگانی چار کا بندی جاہ و اکہ
آیا دوستین و را دیست و چہ دوستین و قد و بالاد و آئی و پکر حجت کہ شاہی اسپانی
گندو چار کنگ و اے جو اینی مروسے بڑت کنت۔ آیا دوستین و را حجت کنت
کہ تو اسپان گندو چاری و کنتے دوستین و دیست کہ اسپانی گندو چار چہ
اے بے گوات و تہا ریں کوئی و تہا کھاگ و گند تر نہ انت۔ آیا او کنت۔ گورنر
و گشتین و سہل دوستین و پادانی زمزلی وار کنگ بوتنگ انت۔ گورنر و شاہی
اسپانی مشر و حکمران کہ دو اسپ دوستین و دست و پدے آں اے
دوین اسپان گند و چار و کنت۔ دو اسپ دوستین و قبضہ و دیگ بوت
و گورنر و دوستین و را گشت کہ مچاک و در رڈگے نام و مرگر اگان ناں
یک روپے زنیہ و موہ ام ترا دیگ نہ بیت۔ دوستین و گشت کہ من تہنگ
و نام و نہ گراں اگان من کر و گورنر و رڈگی باں اچ تو حجت کناں و نوں
رداں!

اسپان کماش چہ دوستین و گپ ووش بوت ہمشکہ دوستین و گشت و پرا
آیا دوست و یک دگر رند سگتے ام آزات کنت و دوستین ہر ملک کار کنت
تا کہ دو میں شاہی اسپان گندو چار و رودینگ و جو اینی اسپ کنگ و دنگوش
باں ہے وڈ باز روچ گو ست و عید نزیک بوت۔ اداں دود و ربیدگ
و رور و عید و روح و مدین دیوان بوتنگ ات انت دیوان و تہا لب
و گازی اسپ تاجی و نشانگ بازی بوتنگ ات۔ شری اسپ تاج و کوکناں
مڈ دیگ بوتنگ ات۔

ہے وڈ عید و روح و مذہب پیچی سے بوت۔ لیٹب و گوازی و اسپ
 و انتزام بوت۔ اسپانی کماش و گوں گورز و دوستین و مزن ترسین
 و گشت کہ دوستین و آئی سنگت و دتی اسپ جوان تیار کنگ انت۔ آئی
 و راکشت عید و سوگاتی و تو دتی سنگت ام چیز کے گوازی و اسپ
 پیش بیارات۔ دوستین و آئی سنگت و گوں مذن ارب گورز و گوں
 کت کہ اگاں تو موہ بدیئے ماے ابلیس (بائیں) دن سرا اسپاں تا چین
 و گوازی پیش داریں۔ گورز و دوینا ناں اجازت دات۔
 دوستین و آئی سنگت و اسپاں سوار بوتناں۔ دوئی گورز و نر و
 انت و آیاں گشت گورز تو دت پہ وشی مار موہ دات لڑن مار ڈنگا
 دویناں سلام کت و شاہی اسپاں گوں گوات و گپ بنا کت۔
 گورز یک رندے چہ دوستین و گپ دسر مچاری و اجگہ بوت آئی
 زار و کینگ چم ہر گت و کو کار کت کہ منی مردماں اشانی پشت و بر و
 ہر چوں بیت زندگی و دیگر نبت کہ مردگی و ہر دویناں بیارات۔ گورز
 و سپاہیگ باز دور دوستین و آئی سنگت و شوخانہ و آک پہ سر بوتناں
 آواں اسپانی پاد و چت بیو کیس دنزام نہ دلست انت پیشگہ پدی و
 بوتناں۔

دوستین و آئی سنگت گوں اسپاں مذہب منزے بڑگ و پد وتی ڈیہہ سر تو
 آواں وتی دوار دلست آیانی و میار ژرنے بوت پرچے کہ وتی ڈیہہ ہر چوں بہ
 آئیچے دست ترین چینے۔
 درماں چے متری شادی پہ آیاں آزاتی ات کہ دیریں و ہرے و پد
 دشمن و دستاں در آنگ و وتی ڈیہہ و سر بوتنگ ات انت۔

دوستپن اور یا شیریں و بات وصالان زرت - آیا لوٹ کر گوں کے شیریں
 و چست و کھانا بے کس دینا نہ انگ ات - سا جکے ہر دستین و ایک بچکے
 ولایت کہ وئی پہانی کھانڈیک ات - دوستپن ہے بچکے و کھلا شیت و بدن
 و اگ بچکے و راجست گت ابا تو ہر بلور و گہگہ و ہر پڑھے ؟ بچکے و پڑھے
 دات - منی بہات رہاں (وہ دوازدہ سال رات کہ خوش من و کھلا بندی
 جاہ و رات و اداں آئی درشتار و بلور شیریں و آردس گوں و گے مردے
 و بلوگ و رات -

دوستین و گوں ہے گت و وئی کسائیں برات و راجبا آرت - آیا
 گتھی پیراں " گت و بچکے و راجبا گت و دینانی چھاں اری شان بوگ -
 دوستپن و وئی بلال و ہات و گتیں گت وئی برات و راجست و شیریں و ہات
 و وائی وشتار و ہات و چست گت و سوچ گت کہ تو برگ و ہر و سین
 شیریں و جاہ و رواں پداکایاں -

دوستپن شیریں و جاہ و نپنگا ربا و گت بوت و ہرے آن شیریں و کل
 و سر بوت آرداں آردس و اعترام بناوات - کردگش و ساز گوں گوں ساڈاں
 نذوکتاں - چیز کے مردماں دوستین و راجست اداں ساز گر ننداں تو پھے
 نڈے ہر و ... تو زماناں شاعر و پہلوانے ؟

دوستپن و زانفت کہ من و کس بجا رگا نہ رانت پشکہ آیا گت " اومن

شاعر و گور شندہ و اول

من ام آردس و ہمال گت و اداں آریکاں من و دوسر گے رات
 یا من و سرورنہ بے ہانت و سرورنہاں و دوستپن و راجست و ہات و ہر
 دوستپن و سرورنہ و رت ساز گت آیا گوں پڑے سوئی گے و گے گال گے

کنگ انت

منی سیاہ رنگیں کپیت و را
 سبز و دریا و آب و درگ
 شیبانی گاہ و چرگ زیب ذات
 پرچے کہ آکو ہنگل کپیت و ایت
 آن چرگ جاہ کہ کند گانی دنگ
 آن تن پروشی و جاگ تملار و پین
 چرگ بیگ لوتیت

اداں دوستین پُریں دیوانے تہا دل و زنگاں گوں گاناں ریچکات۔
 پشتہ شیریں من پرودہ و بانورات دآئی ارس شان ات انت و زنگارین
 شیرین و راگشت کہ دشی و وہرات تسی چم پرچے اریگ انت و وینگ
 شیرین و دتی دزگباراناں پرح پسہ ذات کہ آن گوشاں دوستین و توار پرت
 کہ گوں شیرین و دتی دل و زنگاں چنگات۔

کہیں ساہت پیر کہ شیرین و چم اریگ اتاں نون چ وستی و ڈول و رنگ
 انت۔ آیا دتی دزگباراناں سوچ کت کہ اے توار دوستین و کہیں شیرین و
 و پیدا چرگ و پد ملام پُرت کہ ہے مرو دوستین انت نون دُساں دوستین و
 را پچا آڈرت۔ رینو گوں دوستین ایساں پوتان۔ سالوگ کہ دیوان و تہا زندک
 ات پاداک و مدن داہگ و دوستین و گوں ایساں پوت و گشت۔

دوستین ماہی بیکھت تو زندگ نہ اے من تسی امانت و ار و تہا تاریا
 کوہگ و زورگ و دیا اتکان۔ نون و ہرے کہ تو پے سلامتی آٹکے تو و تہا امانت
 و دت بزور۔ اپنوش کہ شیریں پیر تسی ات نون ام تسی انت و۔

دوستین چہ سالونک ۽ گپت و سک و ش بوت و گشت ے سالونکین برتا
تو اتمہ بلوچ ۽ بلوچ انجوش بنت۔

امروماں سوچ کت کہ دیوان زندوک رانت پشکہ دوستین ۽ نکاح کنگ
بیت۔ اسے وڈ ۽ دواژدہ سال ۽ جتائی ہلاس بوت و دوستین و شیرین
یک وگرے بوٹنگ انت۔

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page, mostly illegible.]

[Faint handwritten text at the bottom of the page, mostly illegible.]

شہداد و ماہناز

دلو کٹم کہ وت مروت نوز یکین سیادت انت - شہداد یک کٹھے
 تہا چرات ۽ بچک انت - دوی کٹم ۽ ۽ گہار ۽ جنک ماہناز ات - دویں
 چہ کسان ۽ یک دوی ۽ نام ۽ اتان - بے حاندانی جیر بانی سوب ۽ شہداد ۽
 مجوری دگہ بندے ۽ آروس کنگ ۽ دمیپانی بوت - شہداد چہ کسان ۽ ماہناز
 ۽ لوٹوک انت پشکے دوی جاہ ۽ آروس آلی دیکش نہ ات بے حاندان ۽ پیریں
 مردمانی مجبور کنگ ۽ سوب ۽ پے نادیکشی شہداد ۽ آروس کنگ ۽ اوگشت
 بے دام ماہناز ۽ یاتان دو چارات - شہداد ۽ دتی دل ۽ بے یکیں گپ جنط کنت
 کہ ہر چن ببیت ماہناز ۽ دتی کسان - بے وڑ ماہناز ۽ دل ۽ ام شہداد ۽
 شرب و داہگ ات - پرچے کہ دویں چہ کسان ۽ ہمبرالی ۽ رشتگ و مدن
 بوگتکمان شہداد ۽ جانی ۽ ماہناز ام بے وار بے تاہیرات -

صد ۽ رارم ایک کہ چیز کے دھدے تہا دویں کٹمانی جیر ۽ ہلاس بوتگ
 انت دوسرے دت مہ دت شیردشکر بوتگ انت - پشکے شہداد ۽ پے ماہناز
 ۽ کوشت بنا داشت و سانگ لوٹکا دتی مردم ماہناز ۽ پت ۽ کرادیم دت -
 ماہناز ۽ پت ۽ شہداد ۽ سانگ پے ماہناز ۽ دت و دویں دت مرد و جن
 بوگتکمان انت -

شہداد ۽ رارم بے ماہناز رست آسک وش بوت - اپنوش شات بوت

کہ آئیا ابید پیسری زال و دق مات و گہار و پت ام بے خیال گت انت شہداد
 و مترین مراد ہے بوٹ کہ بس من بیان و ماہناز۔

ہے وڈ مہر و جہلیں وریا و ماہناز ام شہداد و رگ و پد چہ دشی عوقی
 مات و پت و خیال و نہ ات۔

دوئیں و ت مہدوت دوش اتاں و ڈولدارین زندے گو زینکا اتاں۔ آیمان
 پچ کم و پکر نیست ات۔

شہداد و پیسری لوگ بانگ کہ کٹم و پیرین مردمانی گشکے سرا شہداد و
 نکاح کنگ ات چہ بندت و شہداد و مہر و ترہرات۔ ماہناز و آگ و پد
 آچہ شہداد و مہر و سرحم و نا امیت ات۔ پشک آئیا و ڈوڈکار و شدت
 ٹامینگ بنا و کت۔ آئی و اگ ات کہ انجوش ببیت کہ ماہناز شہداد و چاں
 پکیت و شہداد و مہر من و سر بہ بنت۔ آدق اے کار و کامیاب اوں بوٹ۔
 کہ ایشے سو ب و شہداد و ماہناز یک و گراپے جتا بوٹگ ات۔

مہناز و را و اجہ و صدا و شکل و صورت و ابید رحیم دل و بانگ سے
 اوں کنگ ات ہے رحمدنی و سو ب و مہر کسی چاں آئی شرب برجات شہداد
 و پئی و میشانی شوانگ عومر نامی مردے ات۔ عومر و قی تہنہیں پت و
 پاد نشانان گون ات اچ عومر و پیسری عومر و پت و پیرک اوں شہداد
 و مترین و اجہ کارانی شوانگ (شپانگ) بوٹگ ات۔ عومر ہے کٹم و ہتا
 جوانی و سر بوٹ پشک زال بول و جنین آدمانی کرانند و تران و بندی
 پر آئی نہ ات۔ عومر پر ہر کار و مدام تیار بگدگ و اٹنگ ات پشک باز
 براں بیہی و بانکان باز رنداں آٹیارا سوکات و میکی اوں و اٹنگ ات۔
 عومر یک بنگ و گریہیں شپانگے ات پشک مہناز و را آئی خیال

مدام گوزات۔ مہناز کدی عومر ۽ سرازہر گتنگ ات بلیکین مدام پ کنگ گوز
 آن تران ۽ کنگ ات۔ مہناز ۽ عومر ۽ گپانان مدام پ رنگر منی گوز شنگ
 ات ۽ چہ آن وشہ بوگ ۽ آئیاریا میکی اول بخشانگ ات۔ چہ اسے
 رنگین دل تپاک ۽ شہداد ۽ پیسری لوگ بانک ۽ گل چپ آئیاریا دتی دل
 ۽ گتت کہ زندو نیاد پ ہیر گری ۽ جوان انت۔ پشکہ آئیاریا پلپیت
 د وار بہ بیت۔ پرچے کہ شہداد ۽ را مہناز سک دوستہ ات۔ شہداد
 ۽ پیسری ذال ۽ ہے لوٹ ات کہ مہناز ۽ داگ ۽ براتہ چہ شہداد ۽
 دل ۽ در پلپیت۔ شہداد ۽ پیسری لوگ بانک دتی لوٹ ۽ کامیاب ۽
 گل بوت شہداد ۽ دل ۽ ہے کاسین ہیر ۽ سرچی ۽ انگت مہناز
 چہ آن جتا کنگ بوت۔ اپوکی مذہب گئے۔ آخر شہداد ۽ ادلی لوگ بانک ۽
 ہمت۔ آن اول جنین آدمے ات آئیاریا شہداد ۽ بوگ بانکی شرب است
 ات بلے چہ مہناز ۽ شہداد ۽ دل بندان نہ ات آئیاریا لوگ بانکی ۽ جوگ ہے
 نہ ات۔

شہداد ۽ اولی لوگ بانک ۽ ہے زانت کہ دانکس مہناز است شہداد
 ۽ دل ۽ تھا رگ کس جاگ گرت ۽ گنت پشکہ آئیاریا مہناز ۽ را پہک ۽ نیت
 کنگ و شہداد ۽ داتی کنگ ۽ چچن ۽ ہلپنچ برجا داشت۔
 درساں سر آئیاریا شہداد ۽ گوشاں مہناز ۽ بابت ۽ بدیں گپ جنگ
 بنا ۽ کت کہ مہناز چہ عومر ۽ جوانسال ۽ گنوک انت اپہ آن شہداد انت
 گوں عومر ۽ داں پ زیاں پندیت ۽ تیزان ۽ ویش گپی کنت تو دتی کتم ۽
 سردار ۽ لے ہیر پ لو جوان نہ
 آگ بانک گوں شہداد ۽
 مے رنگ ۽ کنگ بہ بیت۔ مہناز ترا چہ زیات عومر شہداد ۽

دوست داریت -

بلے شہداد بر دل و مہناز و قدرات آئیا گشت کہ مہناز کدی
چوش بوت نہ کنت - اے کل تھی چانی گناہ انت تھی کم زانتی انت کہ
تو اے رنگیں گپ کنگارات - مہناز چوش بوت نہ کنت -

شہداد و وقی اول لوگ بانک و ساگشت عومر و مہناز ہر تہا زمین
و آزمان و تفاوت انت - آ منی عزت انت منی چانی روک رانت آ منی
ہیالانی بانک انت و من آئی یاتانی تہا اول تو چشیں بے سری ہیالاں
چہ دل و در بکن و دیترا اے رنگیں گپ گوں من بمن کہ چہ اے وڑیں
گپاں مہناز و دل بہ کدیت - چہ شہداد و اے گپاں آئی بانک سک جیران
بوت کہ نول چوں بکناں - آن و اے زانت کہ تیر پ و پکیت بلے چہ شہداد
و اے و آ و لوارگ بوت و زانت سے کہ شہداد مہناز و لوٹوک انت -
انت - بلے آگیشتر سچوک بوت و وگ شتی بنا و کت -

آئیا روچے نوکیں و روگے ٹائینت او شہداد و گوشاں جت بلے شہداد
و آن پوج گپ گوش مذاشت -

یک صبحے عومر پہ المی کارے و وقی واجہ و بانک مہناز و کرار و کات
نمراہ و شہداد و اولی بانک دوچار بوت آئیا جت کت عومر امرجی
صعب و سہرا کجا ہ عومر و اے و ات مہناز و خراجت و پد تریزی
پاداں آشت - شہداد و کنگ کہ مہناز و وقی کدیک و ایوک ات و شہ
چہ در و آیک ات شہداد و اولی لوگ بانک و چم و پکت آن
بوت کہ نول و بلی و و پ انت آیک نیگے چم اندزی و او شہ
و بانک و روگا لگت شہداد اولی اے و ہ و زہ

پنج نہ گشت، کہ ماہ گونگ ماہناز چہ داب جاہ ء در آنک ر شہداد بر گندگ ء
 چکند ء لگت شہداد ء پیسری بانک ء پر شکان مبارکباتی ء کلبوات شہداد
 پر حیرانگی آئی چارگ، ء ات - شہداد ملور و حیران ات - وہدے شہداد ء
 ادلی لوگ بانک ء دیت کہ شہداد بیوار انت آئی گشت ء نون منی گپاں دروگ
 ز گشتے اتو دریں رُو و آوتی چھاں دینگ انت ء نون ترا یقین انت -
 شہداد انجوش بے سدھ و سا ء اوشتوک ات کہ گشتے آئی کلبیں گپانی منگ
 ء تیار ات - شہداد ء ادلی لوگ بانک ء مستریں شتی سے کت و گشت کہ عومر
 و مہناز ء مرچی دوچار بوگ ء وہد مائینگ من اے گپت و تی گوشاں اُش
 گنگ انت مرچی شپ شہداد تہی عزت ء سراسر اُش بیت - شہداد ء پنج پسہ
 نجات پر ناموشی مہناز ء نیمکا شت - جم ظاہر ء پر کندگ دوچار کپت پنج
 پردی ء درشان زکت و گشت کہ من دوٹے ء واسطہ ڈن ء روگاں -
 مہناز ء پیشے ڈول ء پر مہر اللہ ء امان و کت - مہناز ء راپچ زانگ
 و زانت نیست ات کہ آئی اپوک آیسے پشت ء حوں تاب و دریں درگ
 و انت -

مہناز ء اپوک دتی کیگئیں کارانی سیروش ات کہ نون آوہد دور
 کہ شہداد مہناز ء رادل ء درکنت و من ء مہناز ء شرب ء دنت آئی غومر
 ء بابت ء انجیں دروگے مائینگ ات کہ آئی ارا یقین ات کہ شہداد ء را منی
 گپت راست گندگ ء انک -

گرماگی شب ء ماہکان ات - سبک سبک ء گوات گوں در چکانی مہاکاں
 گوازی کنان ات - آزمان رُو برزاتی ء گر دین ماہ ء یتوگیں جہان ء رارشن
 دانگ ات مہناز چہ اپوک ء شتی ء بے سدھ و سا و تی داب جاہ ء بناد

سراداب انت . عومر پہ ماہنازہ باز دور پس و میثانی رنگ و تہاداب
 ات - عومر رگد و پوچ ، سواس و کت یک نیمکا ایت انت -
 شہداد و را پنج ماہ و روگی ذات بلکین آیارا جم و دت گندگ
 ات کہ اے گپ راست انت ؟ پمشکہ آنزیک و یک جاہہ چیر بوت نیم
 مشپ و دراتک و دلی گس و نیمکا روکا لگت - دوئی نیمکا شہداد و
 پیسری چالاکین زال و شہداد و را دلیت آپاواتک و ترندی کمان
 عومر و نیمکا شت آیادمان و عومر و گد گورا کت انت دسواس پاد و
 لٹ و دست و کت و ہنازہ و سرن و شت ارشات دہدے آسیا
 دلیت کہ شہداد نوں نزدیک انت آیاتچک بنا و کت - آیارا عومر و گد
 گور ات انت - پمشکہ شہداد و ریپینگ مذہن کچے ذات - آیارا عومر و
 گد و سواس و لٹ پدا بڑت و عومر و کرا ایرکت انت دوت شت
 و پت - شہداد سگ ملورات ہزار و تپیں مارویمینھیلاں چے در آگ و
 پد آن دلی زال ہنازہ و را چارت آن و اب ات - نوں شہداد و راست
 یکت کہ پتچو کہیں مرد المہ عومر بوتگ - شہداد و را پنج سمانیت ات کہ آن
 پیسری زال چشیں کار و کنت و عومر و گداں و ت و عومر کنت - شہداد
 دیماں ہوش بوت و ارشات یک دمانے آیایا ہے واہگ کت کہ کوں
 زہم و عومر و ہنازہ و گردن و تبا بکن بے ہنازہ و واہگ آن دل
 بدان ات پمشکہ آیایا نہ لوٹ کہ ماہ گوگیں ماہنازہ و اسکی گردن زہم
 و ! ہوت بہ بیت بلے یہ ہیلاں شہداد و راست پریشان کت دس
 چے مستری دل پردی آن اولی زال و شہکانان سگک ات - شہداد
 و دل و کشت کہ من پہ ہنازہ و پے نہکت کجام مہر ز دات چکس پوچ

و شپ آئی یاتاں گوازمینت پکس چکاس ء پد مہنار ء راوتی زال کنت۔
 یہ کل پشکہ کہ من ء گون ماہنار ء مہرات ، دوستی ات ۔ مہنار منی زلفات
 منی ساہ ات ۔ گندگ ء آن منی ات ہے درحقیقت آئی من ء بدرات ۔
 وت گدیں مہر ء پیش داشت و منی آرام ء برت ۔ مہنار ء من ء پچھے
 کساں ناکس کنت ۔ ارس واہگ و مہر ء ابید آئی ایک رشاہنگے ء
 رادل دات ۔

شہداد دیراں انجیں بیلال کلاٹیش ات کہ اناگاہ ء آئی اریا بیالے اکہ
 کہ چوش ام بوت کنت کہ آ عمر نہ بوتگ باید انت کہ من پاد ء پیاں بچاراں
 اکاں عمر ء پاد ء نشان برتگ انت گدا عمر و مہنار ء ین دیگ نہ انت۔
 صعب ء سرا شہداد ء پاد ء نشان (پ) چارتاں ۔ پاد شپ عمر ء سواس
 ء بوتگ انت کہ مہنار ء واب جاہ ء تک است اتاں ۔

پاد پتانی گندگ ء پد شہداد ء را یقین بوت کہ عمر بوتگ ۔ آئی ہون
 ء چوش زرت بلوچی غیرت واہگ ء سرا ندر بوت شہداد تچک ء مہنار
 ء کرا انک و ہدے مہنار ء جم شہداد ء پکت ال آئی پیشے وڈ ء بکندت
 بلے چو پیش ء وڈ ء شہداد ء آئی راوتی امبازاں نہ زرت بلکس گون ک
 آئیے ماہیں بدن ء پٹوار کنگ بنا کنت شہداد ء مہنار ء را پساں گپت
 گرینت و جت زاہ و بد کنت ۔ مہنار امیران ات کہ من چھے کنت آئی
 زگرت چیا کنت و پریات کنت و گشت کہ من ء کجام ہانی مزر رسکا انت۔
 ہے شہداد ات کہ اشیا مہنار ء پونز ء سرا مککے تندگ ء نشت
 مردچی گون لٹاں دو چارات ہے گئے شہداد ! مہنار ء نیم واہیں حماریں
 چماں ارس و ہون شلان ات آخر کلیں گپ شہداد ء کنگ۔ انت شہداد

گشت ا مہناز تو من عداوتی مہر و سنگلاں ہست و چہ جهان بگشتہ و
 بقا کت و وہے من اداں نہ بوتگاں تو گوں یک شپانکے و مہر و اعتبار
 بست۔ ہے شپانگ و گوں کہ گوں منی نان و کنگراں رشتہ مہناز ہفتہ
 گشتگیں شپ و من کل و تی چہاں ولست اگاں تو گوں عہد و واگ و مہر
 انت من تہا آجر کتاں۔ تو منی لائق نہ ہے تو عہد و واگ۔ عہد و شپانگی چہ مہر
 و انت بے آجر انساں انت۔ چہ لیسے گپاں مہناز و نہانت کہ کہتہ چہ انت مہناز
 و نہانت کہ لڑک و رامن و شہداد و مہر و واگ ہدست نہ بوتہ پشکے ایسا
 اے و ڈکت و من و رامپت و بنام کت۔

مہناز یک صبری و یسین زائے ات آیا گوں ہزار مہر و کار کت۔ مہناز
 و دل و ہے بھر یک کت کہ فون من شہداد و کرا بناں۔ مہناز شہداد و سرا
 پہ دل و جان فدا ات بے آں چہ شہداد و نہانت کاری و سک ارمانی ات
 مہناز و ہیالان نہ ات کہ شہداد چوش کنت و بے گناہ و بناقی و باہوٹ
 کنت مہناز ارمانی ات کہ شہداد و چار و کت نہ کت و من و راد و ات
 منی مہر و واہگاناں روادات۔ شہداد و رامن کساہن دادے و سگ نہ بوتگ
 آیا من و گوں لٹ و ایزرانک و حجت و زاہ و بدکت کس گناہکار و را چوش
 نہ کنت کہ شہداد و گوں من بے گناہ و کنگ۔ ہے توند و سوچو کس ہیالان
 امبازی و مہناز چہ لوگ و درانک و نزدیک و ہمسایگی لوگ و شت
 مہناز چہ شہداد و کل و درانک بے آئی دل چہ شہداد و نہ شت مہناز و
 دل و گشت اگاں من و تی بے گناہی و ثبوت و پدر کتاں و و تی ہاس و پت
 و لوگ و سر باں من کلیں مردمانی چہاں گناہکار زانگ باں اہر چشہن روسیای
 و درگہ چہ بوت کت پشکے مہناز ہمسایگی و کل و بوت و و تی پت و براساناں

آجگے کلہو دمیدات۔ کلہو سر لوگ ء براس و پت ء ایک ء چن و لا پخ کت و
 شہداد ء گروچک ء آنکاں۔ ہنار ہسایگے گس ء ات پمشک و ہدے ہنار ء پت
 و براس شہداد و گس ء شٹاں آیاں ہنار نہ دیت ملوڑ بوتگ انت۔ آیاں ہنار
 بابت ء چہ شہداد ء اولی لوگ بانگ ء جت کت۔ الوک ء کلیں گپ در شان کنگ
 انت گوں ہزار دوردگاں الوک ء گپ گنگ انت و بارو کنایت کہ ہنار
 ء اے گناہ کنگ۔ ہنار ء براس و پت ء را ییتین بوت کہ ہنار ء بے شرمین
 ویم سیاری کت آن سکت شرمندگ بوتگ انت و آواں سوگند کت کہ پیر ہنار
 ء گردن ء جنیں رندا عمرے۔ پت و براس گوزہاں ہنار ء کراشتگ انت
 و ہدے اشاں ہنار ء را دیت اشانی ہون ء جوشے زرت۔ و ہدے ہنار
 ء وقتی پت و براساں اے حال ء دیت پرخ نہ ترس ات بلکیں آیانی
 یادانی دیماکت و گشتے سے منی دا جنیں پت و منی سولیں براساں! من
 زاناں کہ من دینے چاں بے نام بوگاں بے من ہر وٹیں سوگند ء چت
 کنگ ء اوشتوگاں کہ من پرخ گناہ نہ کت من کدی بھی شے عزت ء بیگواہ
 کنگ ء خیال دل ء نیارت من شہداد ء بوتگ و آنکاں من انگت شہداد
 ء ریات و خیالاناں من تامرگ ء دمان ء شہداد ء کال۔ یہ کل و ت گڈیں
 و رڈگ بوتگ انت و دشمنان چوش کت۔ دشمنان منی و شہداد ء واہگ دیت
 زکت و اے ہال ء من ء رینت۔ بے من ء الوک ء شہداد ء نزات کاری
 ء ارمان انت شہداد ء بے پٹ و لوٹ کنگ ء دگرے گپانی سرامن ء را
 سیاروح کنایت و شکانانی دیپان کت۔ من گون شتاہ ادب و زبندی
 کناں کہ من بے گناہاں۔ شتا کوچک و کٹم ء کلیں مستری مردماں جاگے جم
 بکن ات من آوانی دیماوتی بے گناہی ء سوگند ء چست کناں۔ اکال من

گناہکاران منی دست پر سج انت و من مندریک و چه گرمیں تیلانی تھا در
 نہ کناں اگاں من بے گناہاں شہاد ام گندرات کہ من گرمیں و لبسہیں تیلانی
 تھا مندریک و در کناں و چه لے گیاں مہناز و وقی براس و پچری پت و را
 وقی بے گناہی و نیمکاھیال گور کنا مینت و چه اسے چکاس و در ایک و دہی
 در شان کت۔ شہاد اول مہناز و روگ و پد آئی یا تاں بے وار ات
 و دہے شہاد و لے مہناز کت کہ مہناز وقی بے گناہی و شہوت و سوگند
 و روگ و تیار انت آکل بوت کہ مہناز سوگند و پد و دہے بے گناہ بوت
 و در ایک پدا مہی بیت۔

دوی روچ و کوچک و در سین پیرین و کماشین مردم و دلین گمان
 کماش چو بوتگ انت۔ سوگند و چن و لالچ و گرو و دار بناہ بوت یک مذہب
 انکاری بے تہا تیل مان کنگ بوت انکاری و چیرا وار و اماڑ روگ کنگ
 بوگ انت آس و براز گت کہیں مردم چپ و جاگرد و جم بوتگاں دانکیں
 تیل گرم و لبسہ بوتگ و دہے تیل سکت گرم بوتگ آئی تہا مندریک چکل
 و ایک بوت و ماہناز و راکشک بوت کہ گرمیں تیلانی تھا مندریک و دست
 و سرا بکش اگاں تو در کت تو بے گناہی مہناز و لبسہ پند کت و وقی
 رانتیں دست گرمیں تیلانی تھا بڈ پخت کہ اسے زمان و کس و چارت نہ
 کت و مردمان دیا دور دات مہناز و را چر شہوت آئی دست ہماں وڑ
 سلامت ات انت۔

و دہے شہاد و مہناز و بگناہی ہریت چه وقی جاہ و پادانک و ماہناز
 و نیمکا آگ و لکت۔ مہناز و شہاد و نیت رانت پشکہ چه مچی و در انک
 شہاد و چار کنت و مچی و تہا مہناز و را چارت بے نہ ولت۔

شہداد مہناز ۽ پیری پت و براسانی پاداں کپت و وتی رویں کرد
 ۽ سراگریگ بناء کت شہداد ۽ دشت بست و گشت۔
 من گن ہکاراں من ۽ پہل کن ات من سکت سوی گنگ مہناز ۽ راگیش
 ات کہ صداء نام ۽ من ۽ پہل کن۔ من مہناز ۽ من ۽ ہدات من بے مہناز ۽ گنگ
 بوت نہ کناں۔

مہناز ۽ پت ۽ شہداد ۽ سرچہ وتی پادانی دیبا چست کت و گشت در آگیش
 تیر پادانہ ایت " نون مہناز تہی بوت نہ کنت۔ نون آں عومر ۽ بیت۔ ہاں عومر
 کے تہی رنگ ۽ شپانگ (شوانگ) انت نون تو مہناز ۽ را طلاق بدیئے
 شہداد چہ اے گپ ۽ بے پوج نہ بوت آئیا آسرات کہ مہناز من ۽ یل نہ
 دنت۔ پشک شہداد مہناز ۽ کراشت۔ مہناز ہاں تہو ۽ تہا ملور و تندوک
 ات کہ بہ آئی پت و براساں چک کنگ بوتگ ات۔ وہدے آئیا شہداد
 ۽ را ولینت بہ زور۔ پکندے وتی نشاں آدرت و وتی گماناں یک کت ۽ ایر
 کت۔ شہداد ۽ مہناز ۽ دیبا نشت و پہ عاجزی دست بست و گشت
 " مہناز من ۽ پہل کن من ۽ یل مدے مہ رو" بے مہناز ۽ را شہداد ۽ گناں
 پوج پ نہ کت مہناز ۽ گشت۔

شہداد مے ناکو زہگ تنگ عقلیں
 عقل ات من کھیکان چھکو کیس
 دم دم ۽ کھیت پادگ ۽ ادشتی
 پہ الوکانی بستگیں ورو گان
 لٹوں چہ مستیں لیٹہ ۽ داتیں
 چابک چو بارگاہ ۽ تلیں بوراں

لٹ پھیلے سہڑیں جہاں جوان انت
 چابک پر کم ذاتیں نقیبان انت
 گیش پر ٹی و مولوی چکات
 نئے کہ پہ مہناز و گلین جان و

ہے جواب و شہداد و راطلاق و شون و دنت۔ شہداد و سہرا
 گونگی و جہر بندگ و لگنت پر ہزار وڑاں مہناز و رامت کنت بے
 مہناز پر گوش۔ مذاریت و وقی گپ و سرا و شوک انت و گشپ زن
 من عومر و بوتکال۔ چہ اے گپ و شہداد زانت کہ مہناز و گوں من
 واہگ المہ است بے آمنی الزام و بے ہیال کت نہ کنت شہداد گوں
 مہناز و پہ کال چوش گشیت۔

عومریک ہتارے کلم گوش

وارت ڈونڈ و وروٹ بہا منڈ

پشت و ریش انت چہ کشگ و ڈونڈ

گوں وپ و سوڈار و نرا زین و

سیاہ سرین نم و موہ پاشان انت

باہر و لونکال پاشان انت

مہناز پسہ دنت کہ عومر ہر چون کہ است نون سہی انت۔ شہداد سکت مور
 بیت و روٹ گوں کرم و کوچگ و مسترین و کما سین مردماں دز بندی کنت کہ پہ
 عدائی مہناز و دش کن ات۔

کوچگ و کماشین مردم مہناز و پت و باس و منت کن انت بے آل
 نہ من انت و طلاق و لوٹ انت۔ چارہ ننگ و پچ نہ گندگ و سوب و شہداد

طلاق دیگہ و مجبوریت۔ نماز گوں وقتی پت و براسال وقتی کوچک و زودت
 مہناز و روگ و پد شہداد گونک بیت۔ شہداد چہ کس و نوارش و مردماں بھنا
 بیت برے وقتی کنگیں کاراں گرت برے جنگل و گیاہاناں گزیت و کوکار
 کنت و مہناز و توار کنت۔ شہداد جنگل و مرگ و درچکال مہناز و جنت
 و کنت اگان کسے راہ و دوچار کپیت چہ آیا جنت کنت کہ سبھا مہناز
 دینک مردم چہ پیش جنتان شہداد و راگونک زاناں۔

نماز برے وقتی کوچک و سر بیت آں در گہار مہناز و گندک
 و اتکان نماز گوں در سیں در گہاراں امبار بوت لے مہناز شادانی سائیاں
 زہرات آئی چھائی تہا بے سز چھائی و ارسال و گہ پرح بیت ات مہناز
 رانہ شب و اب نہ روچ و آرام۔ و اب چہ مہناز و چھاں دور شنگ
 ات۔ روچانی گوزگ و مہناز و پت و یک روپے عمر و را آوردت
 و مہناز و را مجبور کت کہ ما بلوچی قول کنگ کہ ترا گوں عمر و نکاح ییاں
 مہناز اے رنگ و نکاح من ات کہ عمر گوں من و پت و اب نہ کنت
 البت دنیا و دنیا نامرد و زالی براں پرچے کہ متی جان منی ساہ شہداد
 و گین و تمارگ و شہداد و بیت من شہداد و مہناز دل و برت نہ
 کناں۔

ایمے قول و اکرا و اسرا عمر و مہناز و نکاح کنگ بوت۔ گندک
 و مہناز عمر و زالی ات بے مہناز و دل بند و رنگ و شہداد
 و نام ات۔ روپے شہداد و را مہناز و نوک عاروسی و حال برے
 آئی با اسلہ اتے حال سبیا میں پئے بوت۔ شہداد پسر جانی و اسان چکا
 ات کوں بے حال و آری پھان سرا واد پر شانت شہداد سا تندرہ

بوت - نادراہی حالت ء آٹیا مہناز ء ریات کت و مام گشت پہ عدائی
کتے بروت مہناز ء بیاریت من آٹیا کیتیں بگمداں تاکہ منی ساہ پہ آرام
دربہ ایت - چہ اے رنگیں گیان کیے ء رسم انگ آٹیا شہداد ء بد حال
ء حال مہناز ء راسرکت -

وہرے مہناز ء راسہداد ء حال سرہیت آسک ملور و دوارگ
بیت و زمان ء شہداد ء کل ء نیمکا ورکیت و وہرے مہناز شہداد ء
کل ء سرہیت گندیت کہ شہداد مرگ ء امباری ء ات و آلی پشم
دروازگ ء سکت ایت مہناز ء گندیت شہداد لوریت کہ من پاؤ بیایاں بے
پاؤ لکھ نہ کت شہناز شہداد ء سرور ء غذیت شہداد ء سرور
کت ء کت -

شہداد مہناز ء ماہیں توخیم ء چاریت و نامہناز ء دوستاں وقی
بناؤد نیمکا ہدیت کہ ایک سگے سہر و اجداد اسے گمان بیت و ساہ دت

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page, including words like 'شہداد', 'مہناز', 'بیت', 'گندیت', 'سرور', 'کیت', 'سگے', 'سہر', 'اجداد', 'گمان', 'بیت', 'ساہ', 'دت']

سومو و توکلی

توکلہ ۱۲۲۲ ہجری و مری دنگ و شیرانی کسم و عزیزیں لوگے و مے
 کوہی و ددی بوتنگ توکلی و پت و پیرک شوانگ بزاں پشانک بوتنگ
 انت پیشک و ہدے کہ توکلی مزن بوت آیا اول پشانکی بنا و کت تاسرچیں
 جوا و عمر و توکلی و شوانگی برجا داشت۔ توکلی و ہدے جوانی و سربوت
 ہے و ہاں دگ کٹے و چیز کے مردماں توکلی و کسم و چیز کے مردمانی
 گوتا جنگ و ہرکت و مردم پئی کنگ انت دت سبک و شنگ انت توکلی
 و کسم و مردم چہ اے جبر و سک دل پردات انت آواں بیرگرگ و جار
 جت و تاراج کت۔ توکلی و کسم و مردماں ہفت مرد گچین کت ہے ہفتیں
 مردمانی تنہا کتے توکلی ات۔ ہے ہفتیں مردم گوں سلاہاں و زمین کسم و زندجاہ
 و نیمگا راہ کپتاں و ہدے کہ کوہ و لب و سر بوتال کہ ہے کوہ و کرا و زمین
 جاہ ات ایشاناں ترمذی ہوز و گوات و رگت۔ ایشاناں سرچیر و میگ و
 واسطہ ساہگے و زورت بوت کیتیں کام و سرالاتے متبو گنگ بوت یہ وری
 متبوانی نیمگا شتاں۔ جبریاں اول دل و سیر و ہوز کت چہ ترمذی گوات و
 درچک اول کپگ و گتاں۔ اے ہفتیں مردیک متبوعے و تہا پسترتاں
 متبو و تہا یک جنیں آدے (سومو) زندک ات سومو و گوں آوکاں و
 انک کت و ایشاناں امان دات۔ ترمذی گوات متبو و سرینگ و ات

تمبوہ دار چہ وقتی جاہ ء کینزت سموء زورجت کہ دار وقتی جاہ ء بیئت
 بلے گوات ء تندیں کولے ء سموء سرگیگ (گشان) چہ سرء کشت و دور
 دور دات - سموء سیاہیں مگور چو سیاہ مار ء تیج و ران بوتماں - سمو چونا یا
 زیبا و دش رنگ ات نون گیش زیبا تر ات توکلی ء وقتی ہوش بر جاہشت
 نہ کت و سموء سرا فدا بوت - بلے رندا توکلی ء را مالوم بوت کہ سموء عاروس
 کت و عاروس کنگیں نال ء سرا فدا بوگ و واہگ درشاں کنگ گنڈگین گیتے
 بلے توکلی سموء دام ء چگت ء ات پج گت و جبر ء توکلی ء واہگ
 ء راسر و چیر نہ کت - و ہدے جبراں برات سمو اتک تمبوہ تہا نشت
 توکلی ء وقتی چم سمو ء راسک دانگ انت و چارت سمو مارت کہ توکلی
 آئیارا چارگ انت سمو ء گوں توکلی ء ہمبرا ہاں جت کت اے مرد من
 ء چوروک روک ء چارگ انت گنویں کہ سار انت ؟ توکلی ء ہمبرا ہاں دپ
 بند بوت پرچے کہ آواناں زانگ انت کہ توکلی پہ سموء ندر بوتگ ہمبرا ہاں
 سکت ارمان بوت و آوان نرانت کہ کجام زبان ء سموء منت واری ء بوگراں
 توکلی پہ روگ ء تیار بوت سنگناں باز گشت کہ ترا سردار ء پہ مذہن کارے
 ء دیم دانگ تو پدا پرچے روٹے ؟ توکلی ء پسہ دات من پج نراناں من ایک
 ء سمو ء نراناں کٹم ہا انت ، سردار ہا انت دوس ہاں انت ہا یے حکم
 چلیت سمو دوس انت - توکلی ء انہیں بے سرو پادیں گپ بنا گت
 و در اتک آئیا وقتی دیم یک نیے ء کت ہروت و دیم سٹ - آئیارا پج
 سامیت انت کہ من منزل کجام انت - توکلی ہماراہ ء راہ کپت کہ ڈیرہ غازی
 خان ء ہے راہ روگ ات ہر راہ گرنے کے دو چار کہتیں آئیا جت کنگ ات

کہ شا سمو نہ دیتگ مردماں توکلی ء را گنوک کیکھت باز مردماں توکلی ء
 جوانالی د اے گنوک ہاں ء سارا رحم دارتگ ات۔ توکلی ء ہر کس ء گون سمو
 ء بابت ء جت کنگ ات پیشک اے ہاں سمو و آئی کس و دار شانال
 اول مالوم بوت کہ توکلی پہ سمو ء بے سارا انت پیشک اول سمو ء را
 بگشت و سمو ء را چہ کس ء در آگ ء نشت ابید اشہ سمو ء مردماں
 توکلی ء گم کار کنگ ء اول لانک بست اے کار ء سرجم کنگ ء چیز ک
 مردم توکلی ء کنگ ء را دیک بوت ہر جاگے کہ اشناں شک بوت اشناں
 چارت بے توکلی ء پداول نیست ات توکلی ادا نہ ات آ ڈیرہ غازی خان
 ء سخی سرور ء ادیرہ ء سارا سر بوتگ ات ڈیرہ غازیخان خان ء اول
 توکلی ء چہ ہر کس ء سمو ء ہاں جت کت پیشک مردماں توکلی ء را گنوک
 زانت و چادر کت کسانیں زہگانی چم و ہرے توکلی ء کپت انت تا اولان
 بنگ جت بنا کرتگ ات و گنوک ۔۔ گنوک ء جار جنگ ات ۔
 دہے توکلی گنوک و منزل ء پیلوی ء سرات تا مردماں آبیارا "مست"
 کنگ بنا دکت چہ ہا روح ء توکلی "مست توکلی" ء نام ء نامدار انت چیز
 کے روح ء پدا ڈیرہ ء غازیخان ء یک بلوچیں نوابے ء را حال رست
 کہ ادا مست توکلی نامیں گنوکے است کہ ہر کس ء را سمو نامیں جینن اے
 ء بابت ء جت کنت۔ پیشک نواب ء حکم دات کہ مست توکلی ء را منی دیا
 بیارے۔ مست توکلی ء را نواب و دربار ء آرگ بوت بے مست ء را
 نہ نواب ء پرواہ است ات وئے کہ دربار ء س سمو۔ توکلی ہر
 دت مست ات و آئی دپ ء سمو و نام ات۔ نواب ء چہ مست توکلی ء
 باز جت کت بے ہر جت ء پسرے بوت کہ "سمو کجا انت" تو

آیہا رادیتگ " نواب ء را وگے گے دل ء اتک آیہا مست توکلی ء وادگ
 و مہر ء چکاس بنا دارگ لوٹت - نواب ء گندگ لوٹت کہ ہاریں مست توکلی
 پیک ء عاشقے یا گنو کے پیشکہ شہر ء یک زیبا ئیں ناچ کنوکیں جنین آدم ء
 را نواب ء دق دربار ء آورت بے زیبا ئیں جنین آدم ء نام " مہران " ات
 نواب ء مہران ء را گشت مرچی ترا وتی کمال پیش دارگی انت ؟

مہران ء پسہ دات ہرچی کہ واجہ حکم بدانت !

نواب ء مہران ء را گشت کہ تو چہ گنو ک ہزاں مست توکلی ء دل و
 دماگ ء سمو ء حیالاں در کبن - مہران ء را وتی جوانی و زیبائی ء سراسر نازات
 پیشکہ آیہا گشت واجہ من لے کار ء ہوشی کناں - نواب ء حکم ء سراسر مست
 توکلی ء را یک سہمبختگیں و جوانیں جاگے ء تھا نارینگ بوت - مہران گوں
 دق زیبائی و ہزار داب و رنگاں بچند ء تیر گوارا نا کوئی ء تھا اتک و مست
 توکلی ء حیالا ناں دق نینگ ء تریگ ء کوشت کنت مہران وڈ وڈیں ناز و
 شریگ گت پے مست توکلی سمو ء دیرانگ ات مست توکلی ء رازہ مہران
 ء رنگ و داب ء ترینت کنت وئے آئے ناز و نکراں بلکیں مست
 توکلی چہ نواب ء سک زہر گیت و دق دل پردوی گوں کلالاں در شان کت
 و گشت -

اے زور مندیں سردار چو مست و گہرتے
 پہ مپت و بیگناہ ء بندگی من ء کتے
 انکن منی کلالاں تو مہران چشیں رنگ بازانت
 چہن ء کہ فانی انت چو پے ترانا زانت

حیران و گنواں من چہ ہیہ دوریں ستمو

بریان دتا کرتے پہ گل پہ سسین پر

ہے وڑا لغاری نواب و زیبا میں مہران و در سین پہا لگی آگاہ کپتال

و آواں مسرت تو کلی دیا و تارا در بازی زانت - مسرت تو کلی چہ رادال

در آگے پد کون پہ کورہ جنگل ستمو کونا باز رینج و پد مری و دنگ و سرت

مسرت تو کلی گنوکی و پیر جو انیس گالانی پر بنگ و وقی مسرت ات ایک

جو انیس شاعرے ات نوں ستمو یات و آئی یات و ہیلاناں انکت دیا

بُرت و آئی شاعری بے درور بورت - آیا انچیں گال سرد و بند کنگ کرتیں

و ننگ و لیس مردم ام اتح یہ گالان آپ بنگ ات -

ستمو یاتماں آئی باز جو انیس کپتار گشتگ ہے کپتار باز نامدار بونگ

انت کسان مذہب پیر و درنا ہر کسی زبان و سرامست تو کلی و گال اٹش کنگ

و اٹنگ جنین آواں اول مسرت و کپتار گوں وقی پڑ سوزی توار و گشتگ

مسرت تو کلی و شاعری و بن ہیال سموات و مسرت تو کلی و گالان ہر کسی

زبان و دل و جاگہ کنگ

جنین آواں مسرت تو کلی و گال گوں پڑ سوزی الہان و گشتگ

انت -

مختوں من دلبر و جاہ و مکین و

نہ دلیتوں من وقی آماہ چین و

غم و پکراں چھے اے دل پیر و سرت

در انکت چہ دپ پرنیات ام دوست

ل

نراناں شرت گجا سمو گلی اندام

کہ من جو بولنگاں بد حال و نام کام

سمو عوام مالوم و رسالت کہ مست توکلی منی حاترا کجام ہاں و رستگ
 پیشک سمو عوام اول گوں توکلی و ایک وڑیں واہگے است ات۔ چہ مست
 توکلی و بے مرادی و سمو و دل و عہہ مست و مدنی واہگ و ہر و سوکاتے
 ودی برت پیشک سمو و مردماں بد بخت کہ ہر روح و بنائی و بدلہ جوان ترو
 شرت ہمیش انت کہ سمو و توکلی ہر دوکان نیست و ہلاسی بکنیں تاکہ گذتری
 مبیت چہ مست توکلی و کلاں سمو زیات پتر مبیت ر سمو و مردم ہے
 لوٹ و ماترا مست توکلی و کشگ و رندا بوتان کہ ہے کسم و ایک مرد
 و ایشاناں گشت کہ یک گنو کے و کشگ و ت مستری گنو کی ایت۔ اے
 کام و کس جوان نہ گشیت بلکین انگت بنائی گیشتر بوت کنت چہ ہے کاش
 و ہبرال سمو و مردماں توکلی و کشگ و بگواہ کنگ و وق دست و اشگ
 انت بے سمو و سرا و قی زہر ریک و آٹیارا چہ کس و در ایک و نہ اشت
 بزناں زندگی و کڈ و کین کت سمو و را گوں کس و گپ و تزان و نہ اشت۔
 سمو و را زاہ و بد کنگ بنا و کت و کت و مشت جت چہ اے رنگین
 خدا باں سمو و بے درویریں رنگ چو الدار و زرد ترات و آئی ماہیں رو
 و سراٹب پر بوتگ بے سمو و اے دریں ہلاکی پہ توکلی و گت اتنت
 یہ کلین بندی و کت و بوجاں ابید و زکائی سمو گوں مست توکلی و
 نذ و نیادی بوتگ ات۔ و ہے سمو و وقی ہاں مست توکلی و را گشت ات
 مست توکلی و چہاں در آنگ ات و سمو گوں ارس گواہیں چہاں و انت بوتیں
 ہے و ڈتانا کین بامری کسم و نامداری شاعر و کوہلو و ۱۳۰۲ ہجری و شنت

سال و عمر اے کوڑا میں دگنیاء یلدا ت۔

اے سکت ماشور انت کہ مرگ و پیر مسدت تو کلی و ہے گشت کہ وہ
من مراں منی جون و یک اشترے و سراجلدا ت و اشترے رندا برات ہر جاہ
کے اشتر مجلیت من و ہوراں کند و کپن بکن ات۔

مست تو کلی و گشتق و سرا آئی مرگ و پد آئی جون اشترے سرا اہر گنگ
بوت مردم اشترے رندا راہ کپتاں۔ اشتر شت شت یک جچکے و کر اجلیت
مردماں مست تو کلی و را ہے جچکے و سرا کند و کپن کت۔

وہے مست تو کلی و مرگ و حال سموعہ سر بوت آئی سکت اوان
بوت و آست و یات و دیراں زندگ نہ بوت و لے جہان و یہ دات
تا جہاں روچاں بلوچپتان و مست تو کلی و را یک بے درورین ساعرے
و ابید یک پیک بازی عاشق و بزرگ و سدا ترسین و اجہ و زاناں۔

مست تو کلی و کبر زیارت و جوڑا انت۔ مری و دکہ دگ و مردم
ادا کانیت گریر انت و دعا کن انت و مست و ترانگ و پرینتت
مست تو کلی و کبر و سرا لاپ پڑیں جتیں آدم و روگ و نیلاں
زاناں پرچے آکہ گوں لاپ پڑیں زالاں انچیں گئے بوہنگ کہ مروچی اول
لاپ پڑیں زال مست تو کلی و واپ جاہ و وقی کاماں نہ بران۔

مروچی مست تو کلی و سموہر دو اے جہان و نہ انت بے دوین
کار و بیگواہ نہ بنت تا جہان است اشان نام دام چو استار و
در پشیت۔

مست توکلی نہ چیز کے گال

کہکراں لاکڑ بنگ چو بشاری جُڑاں
گو بنگ انت گرد ہرگ انت نوری گداں

دوست و پھر بیزانت میاں سیری از تہاں

چہرے ملکاں و انگنت عرش پریشکاں

سو گوں حوراں ننگ من طوبی و بن و

کو شر و آپ و نوش کنت نور و بیالواں

بگیاں استینے مجاں بنداں !

رنگدگ و کرزانت چو اجب رنگ و

کدھے نوشیت کاکدیں رکاں

یکے پہ نیت و گنو کیسکاں

دوست اچ دوریں ملکھاں بیاباں

ہلک من اولی کوہ بن و بنداں

جوان نہ انت جنگانی بدیں بولی

کے وتی دوستیں مرداں رولی

مے بدیان بانہراں بھیلی

شاہ گوں لعلیں تمل و میلی

دوست منی چنداں لیموں کیے

رُشنگ من ارغوانی گری سایاں

در دشمن و دانت چو تانہی بر نوداں
 پُر ز چو سر گواتاں سسین پیکان
 شمش چو انتی زامری چوڑاں
 پن شراست من تنگدین دیم
 مسرت گوں ارمانیں دل یک بگشیت
 پیر مے باں سموتی سر جیل چراں

سمویہ شیشہ نے شیرانی
 سمویہ سروانے تلارانی
 سمویہ سہر پھل کے انارانی
 سمویہ ڈیو اٹے تہارانی
 یا جبری بولی کے رغامانی

در سترانی کوہ مذن مرین
 کوہ پر سمو لڈ کال شری
 کوہ مروچی تسی در دشمن انت برین

(ست)

عزت و مہرک

اسے داستان بہا و ہدے انت کہ بلوچی و نامداریں شاعر مولا فاضل
 و چار گنڈے نام و تواریت ہے وہاں ملا فاضل و ابیدرگ ام شاعر
 بلوچ انت کیے ملا قاسم انت کہ ملا فاضل و براس انت ابیدرگے واجہ
 و بوہر و عزت ام جوانیں شاعر است انت بلے ملا فاضل و کالار باز
 حمان و بے درورات انت و بے درور است انت۔ ملا فاضل و ملا
 بوہر و موت و موت سنگت ام است اماں ہر وہاں دویں ہر ایٹا
 دگر ہند و وار و راہ کپتنگ اتاں۔

یک برے و دویں نامداریں شاعرانی رڈگ پیردان و بوت پیردان
 ایران و یک کوچکے و ہدے دویں پیردان و سر بوتنگاں اشاں پیردان و
 ماہ گونگیں پری مہرک و را دلیت کہ وتی ماڑی و سرا دریک و بن
 کنگ ات۔

ورساں پھیر ملا بوہر و چم مہرک و کپت۔ بوہر چ مہرک و زبانی
 و حیران بوت پیر دویں سنگتاں گوان گالان یک دگر جت پڑس اے
 دگر و بنا و گت۔

پہر ات کیوور میں گلیں و رنگ و
 فاضل اکہام دیا دیاں گومب و

بوہر ۱۔ درپگ ء کا پر ء لمب ء
 فاضل ۱۔ دو تیز ایر انت پہ وانگ
 بوہر ۱۔ پتنگ ء پر انت پہ جنگ ء
 فاضل ۱۔ سروں قرباں پہ ماہ رنگ ء

ملا فاضل مہرک ء شیدائی بوت۔ چونائیہ مہرک اوں وقی مٹ وت
 ات۔ مہرک ء شیدائی بوت۔ چونائیہ مہرک اوں وقی مٹ وت ات۔
 مہرک زربائیں پرک ء ات ہر کس ء کہ مہرک یک برے بدلیتیں آیا
 وقی ہوشن بزبا داشت نہ تک ات۔ مہرک ء نام مہرہاتون ات
 بلے مات و پت ء مہر ء آئی ء نام مہرک مہر بوت۔ کہ تا مروچی
 مہرک ء نام ء نامدار انت۔

مہرک ء پت رئیس کم ء بوتگ۔ مہرک ء پت ء نام ساگ
 بوتگ کہ وت یک نہان وار و شرپ این مرمے ات چیز کے روح
 ء پیروان ء زندگ ء پد ودی سنگت بزبا ملا فاضل و ملا بوہر پچا و ات
 بوتگ انت و اتزی ء مند ء نزیک ء یہ قاسمی چات۔ ء سرا اشال
 داشت پرچے کہ مغرب ء اشانان گت پہ نماز ء نماز دوسری قاسمی چات
 ء سرا اشال داشت پرچے کہ مغرب ء اشانان گت پہ نماز ء نماز ادویہ
 قاسمی چات ء سرا ایر کتیاں۔

ملا فاضل ء براس ملا قاسم ء لوگ اوں چہ ہے چات ء دو کتہ انت
 آیارا براس ء مال ء گپت آدت اتک۔ ہریش نماز ء نماز اوشتاگ
 انت۔ ملا فاضل پیش امام بوت۔ نماز ء تھا ملا فاضل ء دوسری گت۔
 ہے وہد ء دوسری بوت وہدے دیم ء درچک ء سرا کہوتے کو کو ء

انت سجدہ و پد و ہرے سلام ترینگ بورت گڈا ملا قاسم و دتی براس ملا
فاضل و راجت کت کہ نماز و تھا اچ توچوں روی بوت ۶
ملا فاضل و پسہ وات من نماز و تھا و ہرے پکوت و کوکوش کت مہرک
و بیلاں مانچکرتاں پمشکہ سہو بونگ۔

ملا قاسم و دمان و گشت ہڈا و یات و و ہا جانی و یات و اول دل
و بورت نہ کنے۔

ملا فاضل و پسہ وات گپ و یل دیئے رندا آئیا گشت۔

غم ہیالے و عاشقی چاڑے

اے دگے شغلے آ دگے کالے

ملا فاضل بے دروریں شاعرے ات پمشکہ آئیا دمان پہ و کپوت و

گوں اے کال چہ وپ و کشتاں۔

قاسمی چاہ و مرگ اول سالیں

منی نصیبت انت مرگ نہ سر حالیں

ہیت و گنج آباد و ماں متراب کن

رندا مس گو اسوا کال خیردار کن

پیرداں من راستی نیمگا نول انت

کرگی گیر یہ لائق و سبیل انت

مات بزرگ و وپت کج و ہرے و

گر بہ نجیب انت قادر لاشکیں

ملا فاضل

ملا فاضل

ملا فاضل

بل کپوت کو کوہاں زہیر نالیں

گر امکاں چاہی و شکر کالیں

دیر مہرند مرگ تو اچ ادا بال کن

پینگ بے بند گاہ و سر آپ کن

مرگ منی دوست و گندگے ٹیل انت

پوٹو و سیاہیں من گور و تیل انت

لعل گر وک یے من کلا و ترک و

فاضل گناہکارہ بیگت سکیں

ملا فاضل

ملا فاضل

ملا فاضل

ملا فاضل

ملا فاضل

اتان بے مہرک و قی ناکو رنگ و نام و ات پمشکہ و ہرے اے ہر
ملا فاضل و دگر مردماں رست آواں ہرک و پچاڑ یلوات و اے
رنگ و پ عزت و راہ تچک بوت۔

عزت ادل یک شاعرے ات و ملا فاضل و راسکت دوست
ات ملا فاضل و نیچے عمر و کسان ات بلے عزت ملا فاضل و و ہرے
شاعرے ات و مند و نذوک ات۔ و ہرے عزت و مہرک و رنگ
و زیبائی و بابت و اش کت و ابے گندگ و مہرک و شیدائی
بوت و آئی چم مہرک و گندگا بے تلبیر بوتان ملا عزت اصل
باران زلی کسم و بوتنگ و ایرانی بلوچستان و شہر وہان و نذوک
ات۔ عزت و پت و نام لہ ات۔ عزت و زرگری و کار و کسب
زرگری و پوریات و عزت برے جاگے مشنگ ات۔

آیے دل و مہرک و گندگ و ارمان ات پمشکہ آپیردان و شت
پیردان سرباز ایران و یک کچکے ات۔ و ہرے عزت پیردان و رست
آٹیا یک دوبراں مہرک و را دلیت۔ آٹیا مہرک و رنگ و بابت و ہر
کہ چہ ملا فاضل و اش کت گیش و پست و مارت و جان و دل و مہرک
و سرائیگ بوت۔

و آٹیا مہرک و نام و اے کمال گشنگ انت۔

و رور و درود اکبر صمباں بنا کنت

دل بلبلے کہ نالیت سدھو و آہ کنت

بعد از مشنار جبار نعت و رسول کنت

آچار یار و نام و و رور و زبان کنت

من دیست می اذام شمس تہارکت
ابدو ہرود عیناں دلبر چراگ کنت

گول کجلاں گل اذام نوبت پرت کنت
شہ کام کبگت رواجیں کل ء مدار کنت

عزت ء راسات کہہرک وقتی نا کو رنگ ء نام عرات بلے انگت عشق
چن ء آتیا رایل نذات و آدگہ پرح نیہکا دلگوش نذات پرچے کہ عشق انجیں
چیزے کہ اے چو آس ء وڈا سرد و گرم نذانت ۔

عزت ء مہرک ء پت ساکت ء کترا کلہوم دیم دات و ساکت لوت۔
مہرک ء پت ساکت ء پسہ راہ دات کہ مہر جان وقتی نا کو ء رنگ ء نام
ء نذوک انت ۔ بلے اے کلہو ء عزت ء را ہاموش نذکت آتیا و ہد
پہ وہد قاصد و پت پر ساکت ء دیدات وقتی دست پہ مہرک ء شہاروت

دہے ساکت و رگہ ساکت بند کس و واناں نذانت کہ عزت پہ مہرک ء
گنوک انت و پرح وڈ ء نہ نذنت تہ آیاں ذت مروت نذنت و ہے
گپ ٹائیئت کہ چہ عزت ء ہمکس مال ء لوت ء کینس کہ چہ عزت ء آرگ
مہریت اے وڈ ء عزت ہاموش بیت و مہرک ء نام ء نذکت ۔

یک روچے وہدے کہ عزت ء قاصد پہ ساکت ء انگ ساکت ء
قاصد ء راگشت کہ تو برو عزت ء بگش کہ باندا تووت بیا ۔ دوئی پرح
ء عزت و ت ء پسہ دات کہ پہ مہرک ء تو ہر گئے کے گئے مع " او "۔
گشان و دیا درگایان ۔ تو وقتی لوت ء بگش ۔

مہرک ء پت ء چہ عزت ء اے مال ء لوت کنگ ۔
وہ جو انسا لیں ٹینگ (مولد) و کلا ، سد پس ، ہیپت گوک ، ہ ہزارہ

کلدار، گد و پچ، زر و سہر۔

عزت و چتر کے مال پہ نشانگ دات و باقی مالانی آرگ و گپ
جنگ ووت دیم پہ گوادر و راہ کپت۔

گوادر و سرلوگ و پد عزت و پد مہرک و سہر و گد و پچ و نر آرگ
بنامکت یلدیئے راداعزت و اوڈاں پیردان و بزورگوں مہرک و۔
یک روپے یک کاروانتے باہو و پچے پیردان و اتک اے کاروان
کور و لب و روان ات اے وہاں مہرک گوں و دزگہاراں گشت کہ
زوت گڈاں گور و بکن بلے وہے مہرک و سرچست کت چارت کاروان
سک نریک و رنگ اگاں من گڈاں گور و بکناں کاروان و چم من کپیت
پسکہ مہرک و دتی سر و راسرینت آئی شپاریں ملگور شنگ بوتناں آئی
ماہیں دیم بزین پٹ و جمہرانی چیرا کاربوت دزگہاراں اوں درچکانی چیرا
وتا چیردات۔ مہرک آپ و تہا نشت کاروان و مردمانی چم کپتاں آواں
ہے لیکت کہ چہ آزمان و حورے ایر اتک و جان شودی و انت وہے
کاروان کور و دپ و سر بوت۔ آیاں دگر رنگے دیست کہ حور و بدلہ پٹ
و مذہن گپتے دریائے سرا جو پھل و ایر انت کاروان و مردم سک
حیران بوتگ و رنگ و لگتاں کس و بہت نکت و نریک و کت
کارواں پدا دیم پہ پیردان و راہ کپت۔

وہے کاروان پیردان و رست آواں تیوگیں مال گوں پیردان و
مردمان بیان کت پیردان و زندوگاں آواناں گشت کہ اے حور پیردان
و مہرک بوتگ کہ شادلیتگ۔ کاروان و کمایش دومی روج و مہرک و
پت ساکت و مہان بوت و مہرک و دیست۔ کماش چہ مہرک و رنگ

ء ہوش ء بے ہوش بوت و مہرک ء رنگ ء توصیف ء نگت۔
 کاروان ء کماش ء توصیف و چہاں مہرک ء رنگ و مہرک
 کت ما دراه بوت او روچ زرد تران بوت ہے نادراہی ء مہرک ء در
 چہ اے جہان ء برت۔

وہے عزت چہ گوادر ء گول مال و زرد و سہراں مند ء راہ کوچران
 ء سر بوت آئیارا حال رست کہ مہرک مرننگ اے حال چہ عزت ء آزمائی
 کبر ء چہ کمتر نہ ات اپنو سماپت کہ چہ عزت ء زمین و آزمان ہوار ہونگان
 اول آئیارا وتی گوشانی سرا باور نہ بوت کہ مہرک ء مرگ ء حال راست
 بوت کنت بے رندا آئییا چہ ہر کس ء جت ء پدھے اش کت کہ مہرک
 مرننگ آئیارا نظر بوت۔

عزت ء لوٹ، داہگ اے جہان ء نہ ات آئییا مہرک ء ریات
 کت و چہاں کت ہے وہد ء آئیے وپ ء اے گال رد بوتوں
 من عاشق ء خدایان پردین ء مصطفیٰ یال
 عزت بن ء اللہ یال چہ شے مریہ جلیاں
 کیکول عصا ء زیراں چہ کابل ء نقیہاں
 مکرگ دالی پنداں من مہرک ء نہ گنداں
 پنجگورتا جونی ء کابل تاغزنی ء
 گزارک دسریاؤ نہ گنداں چشیں پردی ء
 کئے کنت تہی مہرے ہر جاں تہی دردی ء
 سر باز شہر پیردان رفتوں تمام ایران
 انگوں پداں پیراں واتر کتوں ایرفتاں

من مہرک نہ گت داں باگے گلے لبنداں

ہے رنگ ء عزت ء مہرک ء یات دتی مستری سوگات زانت
دہر دھدا مہرک ء تران ء بوت۔ مردماں عزت ء رااے حال
ء چارت نہ کت بلے بے کہ دلہی ء دگہ چے بوت کنت وہدے کہ عزت
پچگی نہ ات آٹیارا بے کہ مہرک ء نام ء دگہ ہج ء گوں کار نیست ات
بے مہرک ء پیردان پہ آئی ء جہندے ات پرچے کہ عزت ء زندہ ہے
پیردان ء لگتال بوتگ ات پیشکہ آئیے دل ء پاہراے رنگ ء گالانی گال
کما یک بوت سے

گڈ ء مہرک ء پیردان سیاہ سچات

خلقے در رجات سیاہ ڈنے سچات

ارماں ارماں پر مہر حاتون ء

گوں نہ کپتان بواناں یا سین ء

چہ عزت ء بد دعائی ء انچوش گش انت کہ پیردان سبز نہ بوت
د مردماں کم کم ء پیردان یل دات۔ عزت ء گالال ہے پڈر انت
کہ مہرک ء مرگ ء پڈر آ پیردان ء چھے پنجگور ء شت و پنجگور ء را
دتی جا مند کت وہدے مہرک ء یات د ترانگاں آٹیارا سک بے وار
کت تا آٹیا جبکل راہ گت و سردت شت رندا کس ء نزانت کے
عزت کچ انت۔

عزّت و گال پہ مہر کے

مہر حاتون گوں گہاراں ات
 جاگے و من کوٹ و حصاران ات
 دیم و چو نوک سنجیں سگار ان ات
 پادے گوں پکچ روچیں زریاں ات
 وگر جاگے گشتیت

مات اگال شمیری درے سذیت
 پر حد چوشیں دخترے گذیت

گوں نہ پکتوں بواناں یاسین و
 پہ مہر جان و شکلیں گین و

سر بازی شر رنگیں جنک ہے یک ات
 گوں گہاراں قیمت گل و لکھوات

گوں مسک و عود و غبیراں بیکاں اوار کنت
 زشتنگ مدام بہ تخت و دلبر خمار کنت
 آسکی لطیف و گمہ یہاں بازار و ہند کنت
 سیم کار و سیم پوشیت کافور و چین کنت

قال الذی کفد و مہر جان کہیب کنت
 ان الذی آمنو مانند و پیپ کنت
 چو بید ہی تیاراں از من تہا کنت
 من مسّت و نے پستم و لہر چے کار کنت
 زاناں کے تنگ دستاں چہ من کار کنت
 گلُ را نصیب بلبلی شاہ و را شاہ کنت
 اسم و کہ عین و زہیب تے و ہوار کنت
 ابن و دو لام و بیہیں ہجگور مقام کنت

پیروز و شاران

شاران سر باز و حور ات آئیے بے دروین حن و توصیف
 ایرانی بلوچستاں و چاکند و جوانانی کُنثانی باہوٹ ات۔ شاران شاعرانی
 کالانی بن زہ ات۔ شاران و خمار و نیم واپیں آسکی چم، کتابی رنگ
 دشیپگیں برکوان عجب ڈولدار ات۔ ات شاران و تہا یک اوداروکیں
 زورے است ات کہ ہر گس و ما پوت و اوداشنگ ات شاران وتی
 کلم و عزت ات آچر نوک ترکیں گلاب و پھل و ات کہ وتی و شیں بو و
 مست ات دگوں وتی دزگہاراں پہ بے ترسی کوہ و ملگزاراں سیلی ات۔
 تر دگرد و شاران و روح و جوان تر دروشم بخشاںک۔ ملگزاراں پھل و
 ہندک و کندیک کما یک آئی دوستیں لیٹب ات و ہدے شاران و دست
 پہ رنگ رنگیں پھلاں پڑ و چکار بوتگ ات تہ انجو سا بوتیں کہ شاران
 وت ام یک پھلے۔

یک روچے وت روین پھلانی شوہاز و شاران گوں وتی دزگہاراں
 دور در اتک۔ شاران پیرام باز براں چہ دستی دزگہاراں گسر بوتگ
 ات اے گپ پہ آئییا لوکین چیزے ذات۔ شاران و ما وت روین
 پھلے شوہاز ات بے و ہدے آ روچی شاران چہ وتی دزگہاراں
 گسر بت تا آئیارا وت ام سمایت تک کہ آئی بیقراریں زرد و داگ
 چھا ات۔ ساران چو مستیں آہو و تر دان و پھل و درچکاں پشت و

پش یگجان ات کہ اناکاہ ء آئی گوشاں دشین توارے کپت شاران
 اوشنات - نلی (بالنری) ء توار چو گرودک ء شہم ء ات کسے امبازی
 ء راگ ء جنگ ء ات - نلی ء ہجے توار ء تہا سوذ ات دشبوات
 دگر دروشے است ات شاران - ء رائل ء توار ء دلی گت و نلی جنوک
 ء دیما چارت -

دیریک جوانشے مچدگ ء تہا نلی ء جنگ ات آئی کرے و کش ء
 میش و بزاں چرگ داشتگ ات و نلی ء توار ء نلی جنوک ء چالگ
 ات ات - شاران ء دلی پاد داشت زکت انت و جوان ء کر اشت
 جوانسالیں مرد ء ناکٹ نلی ء سرانچ کنگ ء اتاں آئی چم بندتاں نلی
 جنوک چہ دیما ء بے سدھ ات و نلی ء جنگ ات - نلی ء توار ء
 یتوگیں جنگل دلی توار ء باہوٹ کنگ ات -

شاران ء تادیریاں نلی جنوک ء را چارت شاران چہ جوان ء رنگ
 و دروشم ء حیران ات - شاران ء را اپخوش سما کپت کہ نلی ء توار
 جوان ء رنگ و دروشم ء حیران ات - شاران ء را اپخوش سما کپت کہ
 نلی ء توار چہ آئی زرد ء در آگ انت شاران بیقرار بوت - شاران
 ء پچ وڑ ء دت ء دلشت کت آئیا لوت کہ نلی ء توار بند بیدیت
 و اے ہاموشی ہلاس بیدیت - پیشکہ شاران ء دلی پاد ء پادینک زوران
 زمین ء و بند ء جت - لوزوان ء ہیال شنگ بوتان - نلی ء توار بند
 بوت - جوان ء دلی چم پچ کت انت آئیا شاران ء را اپخوش ہو رت
 ء چارت کہ گتے داب رگدگ انت - شاران اول آئیا نیم چمی چارگ
 ات - و ہدے دویمانی چم ہواد بوتنت دویمانی دلاتی درگگ تیز بوت

علی چہ جو انسال در دست و کپت - یات و ہیالاں یل دات نون آئی
 لٹان سرا بکنڈے ات کہ جو درین و رنگد رات - شانان و وہرے آئی
 حال دیت آئی چم پر لچ جہلی بوتان بے آں جو انسال شانان و را انجوش
 چارگ و ات کہ گئے آ شانان و وقی ہیالانی بانک و دہمی کنگ و ات۔

ہے جو ان سیاہ پاد کوم و مردم ات و ایشے نام پیروز ات - وہرے
 شانان و چم جہلی کپتاں پیروز اوں یات و ہیالاں در اتک پیروز و گوں
 شانان و دشس اتک کنگ و نام و جت کت - شانان و گوں وقی
 دشس توار و نام و کب گشت پیدا آ کتیں دور کہیرے و بن و نشت
 پیروز و پس و را دوشت و شانان و را شیر دارینت شیر درگ
 و پد شانان و درائینت تھی نل و توار و من و را را دا اورت۔

پیروز کنگ و گت اچہ لچ و شانان و رنگ مہر بوت و آئی اتک
 جلوہ ناک بوت بے شانان و گت وہرے من اٹکال تونل پرہے ایر
 کت؟ من ہماں زبیر نالی و پدا اسش کنگ وٹاں۔

پیروز و چم چت کت و شانان و ناہیں ہمیم چارت و گت ہرجا
 کے تو گئے! پیروز و چہ زمین و سرا نل چت کت و وقی لٹانی باہوٹ
 کت شانان اوں پہ دشس زمیل و گو شراگ و دلہمی و نشت۔

پیروز و نل بنا کت چہ نل و یک دشس و پر سوزی زیلے تالان
 بوان ات وہرے شانان و گوشان علی و پر سوزی توار کت آئی دل
 ہڈال پیروز و نام و جاگ کت آٹیارا انجوش سا بوت کہ نل و توار
 پیروز و ایوکی و پد کنگ ات نل پیروز و گماں تالان کنگ ات
 شانان و ہے یکت علی و توار منی زند و توار ات اسے ہماں زمین

۷ تواریخت که هُدا و رحمت و زندوک انت -

اے شاران و پیروز و اول نیادات - هُدا بزاں تاکدی پیروز
 و نئی جت و شاران و گوش داشت ہوا بزاں ایشے آسرحی ات کہ در
 شاران و چم دزگہاراں پکت انت کہ ہے نیمکا آیک ات انت شاران چ
 وتی جاگہ و پاوانک - منی دزگہار من و سوماز کنگ انت - من و ہمدار
 رُوگی انت -

پیروز و جت کت "پداکدی کاٹے" -

زوت کایاں "گوں ہے گپ و شاران تچانا وتی دزگہارانی نیمکاوان

بوت و چہ پیروز و چاں اندر بیت -

وہرے چہ چکدگ و دزگہاران شاران و را در آیک و دلست
 آواں جت کت تو کجا بوتگے ؟ من تو کجا بوتگاں . . . من امدان . .
 او . . . من اچ شتاگر بوتگاں بے اے چکدگانی تہا چنیں ڈولداہیں
 پھل است بے من شارا آیک و دلست پشکد زوت شے نیمکا در آنگاں
 دزگہاراں شاران و گوں مشکالی کت کنگ و ٹہکانی تواریخت و جھنگ
 سرا زوت و کنڈان و درس وتی لوکانی نیمکا راہ کپتاں -

اتج ہا روتج و پد ہر دوشے روتج و سرا شاران ہے چکدگ و
 اٹلگ ات و پیروز و نئی و اش کنگ ات و بتقیرار بوتگ ات شاران
 پیروز و سراندر ات بے آئی بلوچی غیرت و آیارا زمزلی پا و و دانگ
 ات و ہے رنگ و پیروز و حال ات کہ آچہ شاران و کین گتہ نشنگ
 ات - آوت من وت ہوار بوگ و زان پ زان زندگ و تلوسان
 ات انت بے ارمان و کٹم و دود چرشن نگ و تیار زات -

یک روپے پیروز و شاران و راکشت ماتا کدی ہے وڈ ڈوزلی
 گز و تران کنیں انجیں راہے شون بدے کہ ما دائم یک دومی رولوت
 پنیں دس بدگشت ام مکت۔ چہ لے گیان شاران و آسکی ہم چہ بیج
 و جبل بوتان آئیائیں جل و جبل و پد پسر چوش دات کہ توگوں منی پت
 و تران پرچے نہ کنے

پیروز و گشت منی ام ہے زانت انت بلے من ترساں کہ آ
 بد مارت۔ شاران و گشت تو پرچے ترے۔ پیروز و ہے گشت کہ
 ترس و متری سوب منی گریبی انت من یک بزگیں شپانکے رشا نگے
 آن دتی و اجیش پت مالدار و سیریں مودے۔ بخل و سراگونی و اگر تی و
 بول قبول کنت

بلے شاران و پ ہزار ناز و جیا ہے گشت کہ تو بچکاس و بچار
 پیروز و پسر دات تو گئے بلے منی دل گواہی نہ دنت۔
 پیروز و ہے تران و گیان پد نکل و جنگ بنا دکت چہ نلی و
 انجیں زہیروکی زیلے درایان ات کہ شاران بیقرار بوت و آئی چمانی
 ارساں لڈی بست و چو نوک آپنی اول سری گرماگی تر تپاں ایرنڈاں
 بوتان۔ پیروز و چانی ارسن ام گوارگ ات انت چہ نلی و زہیروک
 و ڈمرشت و تیوگیں جنگل ما موش ات و کوہ نلی و قوار و را چار نیگا
 تالان کنگ و ات اپنوش کہ گئے کوہ ام ہے زہیروک و گوش داشت
 نہ کن انت کہ چہ پیروز و دلنداں تالان بوان ات۔

دہرے شاران و دلیت کہ پیروز و نلی بندکت آئی و تی اس پک
 کت انت و روگ و پاہ اتک۔ روگ و پسر شاران و ہے گشت کہ

”چو بے مُراد ہو ہمدًا صبر کنوکان ہمراہ رانت“
 شانِ رانے زانگ کج ات کہ عاشق و دل آترن بے مرادیاں
 چون نزانے کہ پہ آئی تیار بیاں - شانِ رانے پیروز و را اللہ و امان و
 کت و میزان میزان و رُوگ و بناء کت۔

میر قمبریک مالدار و بلوچیں و زیباہیں مردے ات - وہدے قمبر
 را شانِ رانے و رنگ و دروشم و بابت و مالوم برت تا آئیا شانِ رانے و سانگ
 بوہت شانِ رانے پت و قمبر و را پہ زامانی دوست کت و آئی زشانگ زرت
 وہدے شانِ رانے لوگ و اتک آئی و زگہاراں مستانگ رکت۔

”چیا“ شانِ رانے و پہ اجہتی گشت آئی ہیاں شنگ بوتال انجوش سما
 کپت کہ کوہ گردگ انت درچک تچک انت و پیروزی جنگ و انت
 و چہ تل و توار و زمین و دلبند ترنگ و انت و شانِ رانے و را بے و عالی
 و شنگان جنگ و انت و تل و توار پیروز و بے و سی و گری و تمان
 کنگ و انت۔

شانِ نامداریں مردے زبگے ات آئیا را وقی کتم و عزت و عزت
 و زانگ ات آانچیں و و و ریدگے و جوان بوہگ کہ پت و مات
 و پچ گپ و سرا نہ گشگ آئی و س و انت ات بے دل تہاروک
 ات و دل و مال و ہرا زانت۔

شانِ چہ قمبر و نام و اش کنگ و پد سکت طور بوت وہدے
 کہ دزگہار شنگ انت و شانِ رانے ک بوت آچہ وقی گل و در آہگ
 دیم پہ مچدگ و پیروز و نیمگاشت و پیروز و را سرچیں مال دانت
 اے گپاں پیروز و رانیم سارکت چہ گم و اندوہاں پیروز و رنگ

یکے دمان ء زرد ترات پیروز ء نرانت من چوں کناں ! پے کت کناں !
 آیا شاران ء ماہیں دیم ء را چارت و نی ء را وتی کُنسانی تہاکت
 و زبیر دک بناء بوت ۔ چہ ہے زبیر ء شاران ء را انچوش سما بوت
 کہ تیوکیں ملکنار سچک ء انت و آس چست بوان انت ، چار کُنڈ
 ء آس روک انت کہ آس ء سر من آزمان ء انت ، پرشتگیں زرد
 ء توار ء کورہ جُجگ انت و کویانی جگرم ترگگ ء انت ۔

پیروز ء تا دیراں نی ء سرا زرد ء توار تالان کت دانگاہ
 ء آیا نی ء را دست ء پر ء زمین ء دلبند ء حبت ، تل مکر مکر بوت
 پیروز ء کوکار کت " اے آس ہمیشہ جل کنگ ،
 مالدار و بزرگ یک بوت نہ کنت ہے گپ بوٹگ کہ من تہ
 پت ء کترا اتک نہ کت "

شاران ء ارس شان اتاں بے آیا پچ گشت نہ کت ۔
 پیروز ء درایت ! " بے حیرا ہدا تاشات بکنت من بسیں
 برباد بوتنگاں نوں من عاروس نہ کناں نئے من ادا ننداں " بے
 شاران ء اے گپ گوشداشت نہ کت آئی نازرگیں لہاں چیا
 در لگشت شاران ء گر بت و گشت " تو اے گل زمین ء نیل مدے
 مرو "۔

من کتم ء عزت ء رو ء لا چاراں می روح تہ انت من حقیقت
 ء دگر کسی بوت نہ کناں "
 پیروز ء دلہڈی دات کہ من اے دوار ء نیل نہ دیاں دئے کہ
 نی ء جنگ ء بند کناں گوں ہے گپ ء شاران پاد اتک و گر یگیں

ارسیگیں چھاں چہ پیروز ء سلام ء پد راہ کپت :-
 کیتیں روتج ء پد شارآن ء عاروس گوں قمبر ء بوت - قمبر مالداریں
 مردے ات قمبر پ شارآن ء گنوک ات شارآن ء ہر لوٹ ء سہم
 گنگ آل مستری واگ ات ہر ڈ ء قمبر ء لوٹ کہ شارآن شات
 بہ بیت بلے آیارا اے زانگ کج ات کہ شارآن ء سیگ ء تہا
 دل پہ آئی نہ انت -

شارآن ء ہے حال ات دنیا ء دریں وشی ساران ء پارو اتاں
 بلے پیروز ء جانی ء گم ء بار سنگ ء حد ء درات - پیروز ء جانی
 ویا تاں شارآن ء روچ پہ روچ لاگہ کت -

تا باز روچ ء پیروز ء نہ گنگ پہ شارآن ء مذنیں گے ات
 بلے نوں پیشے وڈ کج ات کہ شارآن وت رڈیں پھلے شوہاز ء پیروز
 ء گوں نند نیادی بییت باز روتج ء پد یک روچے قمبر شکار ء
 ہا تراشت شارآن ء قمبر ء رڈگ ء پد یک مولدے ہمبہراہ گت و
 چکدگان نیمگاشت -

شارآن ء ہر چہار نیمگا رنگ رنگیں بہاری مچھل سُرگ ء اتاں بلے
 مروچی اے مچھل پہ شارآن ء جیگ بند ء مچھل نہ اتاں آئی گامانی ماہی
 منزل پیروز ات شارآن چکران ء ہما درچک ء کرا انگ و ادشتات
 کہ چیز کے وہر روتج پمیرا دا شارآن و پیروز ء لوٹ و تران کت
 شارآن ہے درچک ء کرا ادشتات ہے درچک ء چیرا پیروز
 ء تل ء توار ء شارآن ء را ہماں آورت پشک شارآن ء را انجوش
 سا کپت کہ پیروز انگت زشگ و نہ سرنالی ء انت بلے پیروز ادا

ذات -

شاران ۽ ہمبرائیں مولد ۽ شاران ۽ اے حال ۽ را بہمت پرچے
کہ ہے مولد سکتیں زانت کاریں مولدے ات و ارشیا را چہ شاران
۽ ہاموشی و اجبہی ۽ باز گپ ۽ شون دات۔

شاران کہیر ۽ ساگ ۽ انجوش نشت کہ گشتے آ پیروز ۽ دیا
نشتگ یا پ پیروز ۽ نشتگ دیراں زندگ ۽ پد شاران پاد اتک ۽
لوگے راہ ۽ گت راہ سرا پیروز گوں بڑ و میشاں آگے ۽ را بوت بے
پیروز آں پیروز نہ ات ارنگ آدشی نیست ات۔ شاران ۽ جتالی
۽ ہیروز ۽ ڈولداری بڑنگ ات شاران ۽ دہدے پیروز ۽ راے
مال ۽ دلیت آئی چانی ارس در اتک ات۔ شاران ۽ گشت پیروز
توت ۽ اے حال ۽ گت پہچے ؟

پیروز ۽ ہچم مولد ۽ نیمکا خیال گور دات و گشت ۽ من بالکل جوڑاں
شاران پیروز ۽ ہچم شانک ۽ سر پد بوت و دیماشت۔ بے مولد ۽ پرح
موہ نہ دات۔ چشیں گئے ام نہ بوت کہ مولد ۽ دل بخت بے انگت ہے
پنگ ۽ شاران ۽ خیال زانت و دوسیں گپ گوں وتی واجہ قبر ۽ گت
انت۔ قبر ۽ چو سیاہ مار ۽ بیچ و تاب وارت بے قبر ۽ ایوک ۽ مولد
۽ گپانی سرا باور نہ گت قبر ۽ ہے سوچ گت کہ من وت شاکلان ۽ چکاس
۽ کناں پشکہ چیز کے روج ۽ پد قبر شکار ۽ اشت۔

شاران سر پد نہ ات کہ مولد ۽ اے وڈ ۽ گوں قبر ۽ تران کنگ
و آ پیروز ۽ نیاد ۽ بلور ات پشکہ گوں دگ مولدے ۽ قبر ۽ رڈگ ۽ پد
پنگدگ ۽ نیمکا راہ گپت۔

شاران ء را مولد ء را در چکانی کترا اوشتا رینت و وت دیم پ
 ہماں کہیر ء شت کہ پیروز ء رند جاہ ات و چہ ہے کہیر ء ساہگ
 ء پیروز و شاران ء عشق ء داستان بنگج بوتگ ات۔
 پیروز ء کر و کش ء بڑ و میش چرگ ء اتان و پیروز و وت
 کہیر ء ساہگ ء نشگ و گوں پرشتگیں نل ء زرد ء زنگ ء ریچگ
 ء ات۔

پرشتگیں زرد و پرشتگیں نل ء سکتی ء عجیب توارے تالان بان ات
 کہ چہ ہے پر سوزیں زمیل ء کہیر ء مالال ام وتی سر جہل کت۔
 شاران کہیں کام ء سرا اوشتا وک ات و زمیل ء گوش دارگ
 ات کہ مولد ء نشان دیک ء قبر گوں زہم ء ہماں سر بوت قمبر پخوش
 کہ کہیر ء بن ء رست آیا زہم جت و پیروز ء سولیں سرچہ جان
 ء جتا کت۔
 شاران ء دپ بتد ء شت آئی چم تہار بوتان آٹیا گریٹ و پ
 زہر کو کار کت و گشت۔

”رنگدل تو لے پہک بازیں عاشق ء راکشنگ“
 قمبر ء گروت ”بس کاں بے حیا۔“

شاران ء پسہ دات ! من پاج بے حیاں کار نہ کت پیروز ء ہم
 منی نیما ہم چست نہ کت و من ء سچارت۔

آٹیا راکوں من داہگ و حسب بوتگ و من ء گوں بڑگیں پیروز ء
 پیروز بڑگ و گریبے ات کہ آٹیا گوں من عاروس کت نہ کت تو ب
 زہر من ء رات برکت تو من ء رالمہ دستی کت بے منی روح

مال و ذراں منی واہگ وقی گت نہ گت ۔
 منی مہرو واہگ پیروزہ بوتگ انت ۔
 ہے پیروز کہ ایشے نی و پڑ سوزی تو را و کس نشت نہ گت ۔

(Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side)

(Extremely faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page)

کیا وسو

کوه ۽ ارناپر ۽ کوچک وٽي رنگ رنگين پھڪاني سوب ۽ مدام ۽ ٻيڙا
 ۽ يات ۽ دنت بڙن کي کويان مهادرچڪ و سبزي ۽ کچر ۽ پنج نيسي نشان
 نہ دنت کوه ۽ لبان ٽچو کي آپ جاہ ۽ جاہ گنگ پيت - آپ ۽ هردي
 نيمڪاں سبزي کھادش و نيبالي ۽ رنگ انت و شين ٿو ڪي شون ۽ ٻيڙا
 چيز ڪي جاہ ۽ جوڙ ۽ سهرن پھل ام ادشنگ ۽ گنگ بنت -
 بلوچستان ۽ کچر وھي ڪر ٿيڪ بوگ ۽ لگتاں تہ ڏرين روبرکتی دگ
 ۽ مالدار و بزرگ و دهنان ڪي نيمڪا انگک تاں - لسيله ۽ بگرتا لگت ۽ کوه
 ۽ کچر و آپ ۽ سرا ٿو دلاري نيبالي ۽ پڌر بوتگ ات -

ہي دگ ۽ ڪي رند ڪيا ۽ سدو ۽ را ديت و سدو ۽ سا
 عاشق بوت - سدو سا ٻو کھتي ۽ جنک ات و شانزده ٻيڙه سال ۽ کي
 ۽ ات وٽي مات و پت ۽ لاڙ کي رنگ ات - سدو ۽ را ميس و گراندي
 رنگ گون ات و چر کوه ۽ اير کيگ ۽ ات ڪي ڪيا ۽ آيا را دست ڪيا
 ۽ را پنخوش سا بوت ڪي ڪرڻي چر کوه ۽ اير کيت ڪي چيل ۽ ڪرڻ
 ديان انت -

ڪيا ۽ رنگ اوں آپ و دپ ۽ چرگ ۽ ات ڪيا دت ۽ پت
 ۽ چيرا رنگ ات آيا وٽي چنڪ ۽ پڙگت ڪي آئي چم سدو ۽ کيت

ہیما آپ ۽ درگ دل ۽ برت گوں سدو ۽ گندگ ۽ کیا ۽ نٹن پُرشٹ
 آتیا پ ۽ حیرانی سدو ۽ دل ۽ سیر ۽ چارت۔

سدو ۽ دتی رنگ کبچر ۽ چے چرگ ۽ پد آپ ۽ دپ ۽ پلہ ات
 دوت کوڈانی سرانشت گرن چنک ۽ آپ ۽ درگ ۽ بنا دکت آپ
 ۽ درگ ۽ دھ ۽ کیا ۽ پ ۽ دگوش سدو ۽ را چارت آئی شہا پین مہپران
 اسپر پوت۔ سدو ۽ دوش بتیں جنکے ۽ ابید بہاری انار ۽ دانگے ات دہکے
 کیا ۽ ۴ گنگ چارت آتیا مٹی دپار دل ۽ برت کیا چش ۽ چیرانشت ۽
 سدو ۽ را چارگ ۽ ات سدو ۽ اچ کیا ۽ ریر نہ ات نرک ۽ چش ۽
 پیر آپ نوش کنگ ات۔

سدو ۽ زاناں کیا ۽ رانہ دینگ کہ آ اشیارا چارگ ۽ ات پشکہ آئی
 گشان چہ سر ۽ آئی گردان کینگ ات بے آئی ۽ چست نہ کت پرچے
 کہ سدو ۽ را سما نیست ات کہ امان نرک ۽ مروں آدے است کہ
 لورکائی سدو ۽ چارگ ات سدو ۽ ہزاری نمازاں آشیارا بے سار کینگ
 گنا ۽ ۳ چا ویدی سدو ۽ یا چارت داکیں آتیا آپ وارت دینا ناں
 سرات ۽ راہ گشت۔ سدو ۽ ریڈگ ۽ پد داکیں سدو ۽ رنگ ۽ زرا زان
 کوہتاں کیا دتی جاہ ۽ ۴ گنرت۔ دینا کتا ۽ دتی رنگ سر و ات ۽ رور کپت
 نینگا دیم ۴ کڈیک ۽ دواں بوس۔

اے سال ۽ بلوچستان ۽ سبزیں کبچر کینگ پونگ تال۔ کھا و چیل ۽ ہلا
 دنگرات۔ تیوگین سال ۴ مہر ۽ کراں ہے دگ ۽ بیل فات پے یک ترپے
 ام زمین ۽ دلبند ۽ دور نہات کہ نٹن ۽ پُرشٹ۔

بلوچستان کینگ ات پشکہ ارنچ ۽ کوہ ۽ تابلیہ ۽ مانداران نوکین

کو چنگے جڑ بوتنگ ات -

کیا دت ایرانی بلوچستان باہو ۽ زندوک ات آہوت بلوچ و میروسی
 ۽ سویس پسگ ات - باہو دریائے ماہو ۽ لب ۽ انت - ہو نہ بلوگ ۽ سویس
 پسگ ات - باہو دریائے ماہو ۽ لب ۽ انت - ہو نہ بلوگ ۽ سوہ و باہو
 ۽ دریا اوں تنگ ات پشکو کیا ۽ دتی رنگ زرت و دیم پہ ارنہج ۽
 اتک کیا ۽ پے زانت کہ ادا پسان نُن پُرشیت بلے دل ۽ نوکیں نُن پُرشنگ
 ۽ زانت -

کچھ ۽ بُزانی چارنیکا باز رندا کیا ۽ سدو ۽ را دلست باز براں پورس
 اوں بوت کہ سدو ۽ رنگ ۽ بُزے تچان ۽ چہ رنگ ۽ بست و سدو گوں
 ت آں سردنگ ۽ کیا ۽ دیا گوسیں -

کیا ۽ وہے سدو ۽ جوانی درنگ دینیں وطن و دیار ۽ مزانگے کپنگ
 ات بلے تاکدی ما

یک روپے کیا سدو ۽ پت ۽ کترا ایک سدو ۽ پت ۽ چہ کیا ۽
 آں حسب و نسب جنت کت - پت پیڑکی حال مالوم کتاں و رندا لب و
 دگہ خرتج و درچانی بابت ۽ کیا ۽ گت اُش کنگ انت و ہر نیما دلی ۽ پد
 آں گشت -

ہوت دکھتی یکیں شلوار انت تو منی باسک اوں بوت کن ات باگ
 پتا بوت چیز کے روپ ۽ پد اللہ مہربان بوت و جہراں گورت نیوکیں پٹ
 و ڈن ۽ آب تچان ات - جے موسم ۽ کیا دتی دواہ باہو ۽ روگ ۽ تیاہ بوت
 تاکہ باہو پیر و عاروس ۽ میاری ۽ کت کنت -

چہ کیا ۽ باہو روگ ۽ پیر کیا ۽ دشٹاری گوں سدو ۽ کنگ بوت

کیا سدر و نشا نگ دات و دت عاروس و تیاری و برد و دیم پہ باہو
عشت۔

کیا باہو عشت باز و بد گوشت بے آ میا سدر و ہال نہ گت سدر
و مات و پت و ام کلہو و دیم و میگ و دم برت بے انجوش سماکت
کہ کیا سدر و بے بیال انت و باہو و سروگ و پد باہو و ہریانی تہا
گوازی و انت۔

ادا سدر و کیا و آسر و زندوک ات دز گہاراں سدر و راگشت
و ستائینت کہ "دگہ ڈنی و بچار" اے ڈنی مرداں کئے زانت سر برد و ساپ
توک و کلاب انت رگنگ و اسپیت انت بے اشانی دل سیاہ انت۔
چہ دز گہارانی شکان و گیاں سدر و دل گدتن و آ میا گرتنگ ات و
اے دہاں آئی چہاں گوں اسپتیں رنگ و در دشمن و گوں پاک و بروت
و کیا و ابید پرح نہ بو تک ات۔

آمین بوت آمین مہیرات بوت بے کیا انگت نہ میگ ات سدر
پہ کیا و سک بے آرام ات و پہ کیا و بیرو سلامتی ایک و دعا کنگ و
او بہل نہ ات۔

سدر و پت سیاہو ام سک ملورات و پریشان ات و آ میا سدر
و مات و راگشتنگ ات "اے سدر و کسے و امانت انت تاکدی ہندی
من زانت کہ کیا چشمیں گند زبان و بے مہر کہہ این کردے بیت و مارا
زند شزار کنت۔

سدر و مات و بے گشتنگ ات کہ "من ترا پیسرا گشت کہ باہو
و مردم و سرا پھر مہ بند۔ نون پرچے انگت پہ کیا و سدر و نارینے۔

سدو ۽ سانگ چیزے روج ۽ پد آئی وئی کٹھے مردے ۽ لوٹ
 سدو ۽ مات و پست سگ کھل لہاں بلے آواں سدو ۽ را جبت کنگ
 لوٹ -

سدو ۽ پسہ دات ۽ حش ناب پر پے کنے " منی دشتا ۽ کیا الہ کیت
 شا گوماگ ۽ دات پدات پدش مہیت کہ رندا گندتری ۽ بمہیت ۽ کیا ۽ کین
 ۽ مگ گراخت آچوں نہ ایت -

سدو ۽ پت سیا ہونے لے گپ درست کت و منشاں ۽ گوماگ ۽
 پگ ۽ پیر کے روج است ات -

سدو گوں رگ ۽ کرہ و گریٹکان کسے ۽ شواہرات کہ آگوں وئی رگ
 ۽ سدو ۽ رگ ۽ کش و پینات ۽ گشتگ ات - بلے نول سدو ۽ رگ ۽ رگ
 ات ، سدو ۽ ایک ات ، سدو ۽ ایک ات ، سدو ۽ را ہمایے شواہرات کہ
 سدو ۽ گرا ات بلے بدیں جہاں سدو ۽ را پچارتے وئے گوں سدو ۽
 ترانے کنگ ات -

سدو ۽ تا دیریاں گوں وئی رگ ۽ کیا ۽ ویات و بہیالاں بوت - پدا
 گوں کیا ۽ ویات ۽ یک شہرے رکت و گوں تیزن قاصدے ۽ پد کیا ۽
 گوں کت -

گستاچ بہیلان ۽ بہر

نرم نرم ۽ گوشان ۽ بگش

کیا ۽ بدقول کے توے

درالی دو پینچ روپے دیے

سال ۽ دکر شش ماہ کو شگت

کائے و پیداک نہ بنے
 گورگیں گرانڈ پیر بنگانت
 ارتیں کوانٹ نیش بنگ انت
 آرت درشتگیں کوگ کپنگنت
 کوکان او کر مان وارنگنت

وہرے سدرے اے کلہو کیا ء سرپرت آسک ارمانی و دلو ارگ
 بوت و دمان ء دق سگام جنیں ڈاچی بے شنگ " ء رات کت و گوں مارویں
 ء کلئیں اسباب و سامان شب تار و بچ پھر کناں ء سدرہ کئی ء سرتر
 کیا ء آگ مال تیوکیں ڈہیہ ء تالان بوت و سدرہ کپار ء ماروس کنگ
 بوت - اے و ڈے دوئیں پیگیں روح سیر آپ بنگ انت -

لله و گراناز

گراناز کلمت ۽ ودی بوتلیں آہر ۽ ات و ہما کلمت ۽ رنگ و
زیبائی ۽ حد ۽ رستنگ ات کہ وقی سہزیں کبچر و ملکزارانی سوہب ۽ چار کتہ
۽ نامدار ات گراناز ہے کلمت ۽ ہزار نازانی تہا رستنگ ات رگراناز میر
باران ۽ یکیں جنگ ات پمشکہ باران ۽ واسک دوست ات و میر
باران پہ آئی ہر واہگ و گپ ۽ تیار و اوشتوک ات - باران ۽ دوین پچان
ام وقی گہار گراناز سک دوست ات -

ہزار نازانی تہا رستگین گراناز چہ کلمت ۽ وگہ جنکاں گتہ ات آئی
رنگ و دروشم وقی مٹ دت ات آسکی چم ، گندی رنگ کلاگدیں رنگ
سہری لنت گراناز ۽ رنگ ۽ براہ اتاں - گراناز ۽ کیکیں دنان چو مر وارد
۽ اتاں دہرے آیا کدنگ ات کہ گتے آل دنانانی شہم ۽ گردک ۽
جنگ ات -

دہرے گراناز مدن بوت میر باران ۽ آہیارا گون لله ۽ عاروس دت
اسے عاروس گون مدن شادہی ۽ برت ، لله کلمت ۽ یلیں بلوچے ات
دکلمت ۽ تہا وقی مٹ و ت ات - شری تہ و کد و بالاد ۽ واہ
ات - کول و کوار ۽ پکا ات -

ہما نذر ۽ ات - اسرپ سوار و جوانیں شکاری ۽ ابید لله جوانیں نیم

جن عداات گراناز ام لہ و سراسر قربان ات ولہ و راسکت درست است
 ہر ای کشار دینگہ سبز تاک ات انت کہ میرات ر سر کشت و میر باران
 و ر ایک دوشمنے کھٹے و کلبو دیم دات کہ آدتی کہیں ہیرانی گرگہ
 و کلت و ایک انت بلو توح و پنگیس شیر و چہ و اب و پار کنت و
 شکار کنت چہ دوزی توگ و مکر و جالاک و سراسر اوش نہ کنت۔
 چہ اسے کلبو و میر باران و اینچنگ کر چک بوت آتیا قاصد و را
 گشت کہ من وقی جہاں جہل نہ کناں و دیما سیاہ بیگ و نیٹکاں
 اگاں دوشمن پہ نرنگ و پزور بوتگ تا ام سرگ سراز کنت و گس
 و نہ نشنگیں سے بدن و ام ہون مان انت آپ نہ انت۔
 قاصد و روگ و پد میر باران و تیاری بندات بنا و کنت پر چے
 کہ آتیا زانت و زانگ ات بلو چانی ہیرتا دوسد سال و کار نہ بیت۔
 ہیر گری یک انچیں مستی عداات کہ کس و پد اشی و ناگشگ و
 حاجت نہ ات بلے میر باران و دل و نہ ات کہ وقی خاندانی مڑ و ہیر
 گری و ہاترا وقی بزرگیں کھٹم و سہر جہاں ، سولیں بچیاں دوشمن و پار
 کناں پیشک آ ایوک و گوں وقی پنج و یلیں چوٹ بروئیں زامات
 لہ و دوشمن و دیما پیانی و شت چوٹ پاگین دوشمن و شکر بازات۔
 کھت و رود رنگی نیمگ و دوں ٹولی و مڑ بنا و بوت۔
 چے مڑ و تھا۔ میر باران و آلی پنج گشگ بوتگاں و میر باران و نامات
 لہ سکت بیگ بوت۔ لہ وقی بالان چو شش بیان انت۔
 و انکس اسپ و زیبا میں پلام و سراسر بوتگاں شزار بوتگاں سبے و ہرے چہ اسپ
 و کتگاں گوں کیگ و ہوش بر جاہ نہ بوت۔

یہیں لہے ۽ ہمراہ یک علاقے ات کہ آئی نام کلاموات آئی اللہ ۽ راہ پر
دژمن ۽ مچی ۽ درکت و پدا اسپ ۽ سوارکت و اسپ ۽ ناچا یک جت
وچہ جنگ ۽ پدا درکت - اسپ ۽ پٹی بوتگیس لہے ۽ را زرت و دیم پر میر
باران ۽ کل ۽ تچان بوت -

گراناہ ارسیک ات آئی مولد و مینگ مرے سر جیس حال آئی ارا
سرکان ات اتان - گراناہ چہ وتی تنگیس پت و براسانی مرگ ۽ سک دلوگ
ات کہ آئی ارا حال رست کہ لہے اسپ ۽ سوارات و پیدا کہ ات و دہے لے
حال گراناہ ۽ اُس کت پہ گنوکی ٹہک و ٹیک ۽ بناکت آئی ارا وتی پت برسان
مرگ ۽ غم ات نون چہ جنگ ۽ پڑے آئیے لوگ و اجہ ۽ تچک و ایک پہ آئی
مذہب دل بندیں گئے بوت - آئی چم دز گہارانی دیم ۽ جہل اتان آئی اگوں نہ
گیگیں گریگیں جہاں گشت نون آ کجام پادے ادا پیدا کہ ات "من آن شکل
۽ چارگ نہ نونان - میر ہاران ۽ ساہگ ۽ چیرا نون آئی ارا جا کہ نہ رست
یک ٹیکے ۽ گراناہ ۽ جے کلہو شپ وار و سونیں لہے ۽ راسر
کت - لہے ۽ پچ پسہ نذات و وتی اسپ ۽ دیم وتی مات و براس ۽ گوان
نیماکت و روگ ۽ لگت لہے ۽ وتی براسانی کرا نشت و وتی شپ داروکت
انت - لہے ۽ گراناہ ۽ نیما کلہو رادات کہ ترابے زانگی ۽ مہاں کت من جنگ
۽ پڑے نہ تستکال بلے لہے ۽ اے گپ گراناہ ۽ را باور نہ بوت و آئی
گون قاصد ۽ اے پسہ پہ لہے ۽ دیدات -

تسی چو شیر ۽ دژ ۽ مرگ ۽ حال برسنگ ات من وتی گوش ستانی
سہراں و رکناں من درسیں سہراں ڈبی ۽ کند و کین کنان و انچوش نذل
کہ گشتے من مدن مشکلی ۽ دیپاں اول -

بے لہ
تئی سکتاں من ء اے حال سرکت تو چہ جنگ و پڑو تنگے۔
من ء ہے حال رست کہ تو دق اسپ ء رات دات و درمن و پڑو
ء چہ در تنگے تو اسپ ء را انچوش چابک جت کہ چہ آنی سبباں اس
در اتک آیا دق دیم باران و گس ء کت کہ زوت بو دق بانک و کر است
بکنے نام ء توار کنگ بیت ۔

دہے لہ ء اے تنگان و زبریں گپ اش کت سکت زہر گپت۔
لہ لے ات ۔ آتیا پ جوان مردی درمن و سرائش کنگ لے نہ گئے ء چہ
اسپ ء کپت و پئی بو تک آنہ تنک بلیں بے ہوشی ء لہ ء را آنی کلام
کلام ء اسپ ء سرائکت و چہ مڑو پڑو درکت گراناز و تنگان ء لہ
ء را آنی کلام کلام ء اسپ ء سرائکت و چہ مڑو پڑو درکت
گراناز و تنگان ء لہ ء را سوتک آتیا تا صد ء را اے حال دات و
دیم پ گراناز ء راہ دات۔
"اے کلمت ء شانل۔"

منی ہمراہ و درمن ہر دو شاید انت کہ جنگ و پڑو ایوک ء زہم و
دستگ منی پنہگ ء ات انگت مز گوں ہے دستگ ء درمن و سر جان
کت ۔ منی خراسانی اسپ مگر مگر بورہ منی سر و پوش اول پور چور بوت
زہسم و پ و ابید منی جان ء چشیں سلا متے جاہ نہ بوت کہ ہون در نہ
میک و بلو چانی سپر و رسد سال ء کار نہ بیت اے انچیں گتے نہ انت
جات ء تھا پکتیں سنگ اگان آپ بوت کنت گڈا مرد و دل ء بیر
گرگ ء و ابگ مٹ کنت ، گراناز توام منی گہارے ۔ قیامت ء من ء ام

جے نام عیات کنگ بات :-

وہدے لہے اے کلہو گرانا زء سر بوت آئی زہر کم بوتوں بگرا نا
گوں قاصد ء پلہ گوں کت ۔

ترتاماہ رنگان دیوان یات انت ۔

کماشان گرات واریں جاگہ یات انت ۔

یک جنین آدمے ء مہریات انت ۔

آئی ماہیں وردشم ترا یات انت ۔

ہا جنین آدم ۔

نون سوگنذ کنت و گشیت ۔

لہ تو منی بڈ ء سرائیپ گتگیں مارے ء ۔

توچ من شیر منگلگ ۔

لہ ذوں توپہ من منی پت و منی براس ء ۔

بڑ اقیامت ء من ء جے نام ء پا در بکنا ت ۔

لہ ء پ پچ بوتوں وہدے اے کلہو آیارا سر بوت ۔ لہ پ

لہدیں و جگہ سندی دروانی سوب ء مرگ و زندہ ء میا بچی عرات و ہر

دال بچانی بیری گرگ ء واگہ آئی دل بندان ات

پیریز کے وہدے پد لہ ء پ دس بوتوں وہدے لہ ء مارت کت
اسپ ء سرائیپ نشت کناں آیا وتی جو سرداریں زہم نرت و درہ
ء نیمگا راہ کت و درمن ء شو باز ء بوت کہ میر باران و آئی بچانی پیر
بگراں اناگاہ درہ ء مولا ء پے پوٹ پاکیس درمن ء کاروان ودی بوت ۔

لہذا چو زرشیر آفانی سرا اُرش کُت و آزمانی گزند مثل دُژمن
 و سرا جب کُت دژمن چہ بے داری اُرش کُت ترس ات و لہذا
 دژمن و مردماناں یک پہ یک و جہل و جان کُت - چم گندی و بازی
 دژمنے زمین و دلبنداں داب ات و پشت کپتگیس تنگ انت - نوں لہذا
 و دم بالا بوت و آسپ و سوار بوت و وقی جاہ و اتک - و ہدے
 گراناز و را اے حال سر بوت کہ لہذا و ایوک و دژمن و سرا اُرش کُت
 و بازی دژمنے مرگ و دیپان کُت آسک کل بوت -

گراناز و پت و براسانی بیر چہ دژمن و گرگ بوتگ ات - دژمنانی
 بے کینیں جون ورہ و مولا و لمب و کپتگ تمان نوں گراناز و دل و لہذا و دجلہ
 دندونیا و واک چست بوت -

گراناز و وقی سوگند و گیاں سک پشومان ات -

گراناز چہ وقی دز گہاراناں گشت -

پہ صدائی سو جے بدات -

لہذا و دش بکن ات -

کہ وقی ز تو وکیل بدات -

گراناز و لہذا ہر دو وقی سوگندانی سرا سک پشومان تمان دوئیں یک

وگرے گندگ و توگ و اتاں -

لہذا و ہے ذات کہ گراناز و بلوچی غیرت و بد و سوگند وارت چہ

چشیں سوگند و چے بیت -

بلے چوں آمنی کرا اتک کنت -

وہدے دوئیانی کس و مردمال لہذا و گراناز و بے کراری دست

آداں قاضی و عالماناں اے بابت عہدت و پرسی گت۔

قاضی عہدت

گراناں پرسیگ مہیت

لہ و قی زہر و کینگ و میل بہ انت۔

اے وڑا دونیں جن و مرد بنت۔

گوں ہے قوی عہدت و گراناں یک و گرا امبار بوتناں و بہار گاہ
 بہری پھل بہری ڈن عہد شادی و کھوتالان۔

بہرام و عازرہ

میر بہرام خان و پاک و اجہی و سروکی و ایرانی بلوچستان و پپور زیبا
 و ڈولدار گنگ ات۔ عادلین حاکمے و راہ شوقی و رعیت شات و دن آباد
 پپور و تی شادابی و سرسبز کچھر و ملگزاراں پیسرا اول نامدارات۔ شکیں
 کوٹانی دراجی و تہا سبز و ملگزاراں پپور جو جنت و ات۔ ایشے چراہ گاہ
 آسک و آجوانی لیب جاہ اتان، ایشے سبزی زمین و دلبند چ رنگ
 رنگیں پھل و ڈولدار ات چوکیں آپ و نڈارگ و تی بے دروری و بے بہا
 ات۔

میر بہرام خان نیک دل، یل و سرچاری و ابید اولس دوستیں
 حاکمے ات آئی سرچاری و حال و کس زہر و ات بے بنی آدم و دل
 مڈامی یک ڈول نہ بیت باز براں کسانے گئے و بنی آدم و اس چو کوز
 و تنجان بنت۔

باریں کجام سوب ات کہ حاکیں بہرام عازرہ و گندگ و پد آن
 سراگونک و بے آرام ات۔ واہگ و پچ پلٹکیں پھل و چھاں چے
 دل بند و جاگ گنگ ات۔

عازرہ یک بے دروری چکے ات۔ عازرہ رنگ و دروشم، نیم
 رامیں چم، بوز و ڈولداراں پونز، کاگدی لٹ و تہا ہڈاء عجیبیں

پہننے مان کنگ ات۔ آن رنگ و دروشم و توسیف و حال پار
 کند و تالان ات بلے کیا سا است ات کہ عازیزہ و لوکافی تہا
 بکے میر بہرام خان اوں بیت۔

عازیزہ میر بہرام خان و ہزمت کنوکیں بلوچے و جکت ات۔
 اگاں بلوٹنگ ات تا بہرام و عازیزہ و را پ زور پہ زہم وقی کنگ و
 دیر نہ کرتیں بلے بلے آیا چڈ نہ کشت۔ عازیزہ و رنگ و دروشم بہرام
 و خیال وقی نیرکا تربیت و بہرام عازیزہ و عشق و میا بچی و ڈب و ران
 ات بلے بہرام و گوشاں عالی و زانت و زانگ و بنی آدم و لوٹ و

اے توار ملام بوت کہ مہر پہ باگیت نہ بیت

میر بہرام خان نوک دستگیر کھگیں آسک و وڑ و قمران و پتر شان ات

بلے آیا چیر کے روچ و پد عازیزہ و پت و کرا وقی نفر نیم دات و ہے

قاصد و گوں عازیزہ و پت و بہرام و دشتری و گپ جت۔

ایرانی بلوچستان و حاکم و اے کلہو عازیزہ و پت و ماسانی و سلط

مذنیں سوچاکیں گئے ات۔ میر بہرام و را عازیزہ و دیگر و مطلب ہے

بوت کنت کہ آوقی جکت و زند و کند و کین کنگ و ات۔ مٹے بان

و ماڑی پمیر است ات نوں بہرام و گپ و اماں کنگ ام مذنیں

چکاسے و دیما گوزگ و برابر ات و باریں چہ اے پسہ و گوں ناچے

کنگ بیت۔

عازیزہ و پت و ماس سکت حیران بوتماں کہ بہرام و را پے

پتہ پدی انت بلے بلوچی غیرت اتک و آیا وقی زور جت۔ اوس

دوستی و بلوچی داہک و کہ بلوچ راج و مستری لوٹ ات ہے داہک

ۛ سردار و حاکمیں بہرام ۛ سرداری و شان، تجارت و پہ عاجزی عازیزہ
ۛ نہ دینگ ۛ کلہو دات۔

میر بہرام خان ۛ داب و بیالاں نہ ات کہ آن قاصد، شکیں
دستان کثیت و عازیزہ ۛ بابت ۛ بہرام ۛ نشانگ زورگ نہ بیت۔
میر بہرام ۛ دل بند سٹکاں بے آیا واہگ ۛ دیا ات اول زکت
میر بہرام خان ۛ کوچگ ۛ کماش و مستریں مردم جم گنگ و بلوچی
دود ۛ مطالبہ ۛ عازیزہ ۛ پت ۛ منت ۛ دیم داتگ بے انجوش
کہ بہرام ۛ لوٹ زیات بوت عازیزہ ۛ شرعی سیادانی نہ نگ ودان بوت
میر بہرام خان ۛ دتی دل سرا رنگ ایرکت بے عشق ۛ آس ۛ برانز
ایار اتنا سوچاں ات۔

میر بہرام خان ۛ بے دوریں داگے اترام عازیزہ ۛ بوت۔ عازیزہ
میر بہرام ۛ سر چاری، عدل و انساپ، و اولس دوستی ۛ سنگ
ات۔ آیا نمای رنگ جت کہ میر بہرام خان ۛ دیا من چچی
یاں۔ اکاں میر بہرام بوٹیت آمن ۛ زہم و دتی باسکانی زور ۛ
کت کنت و منی ما ندان و مردم آئی دست ۛ ام داشت
کناں۔ گوں ہے رنگیں گپان آ میر بہرام خان ۛ امبازی ۛ بیالاں
ۛ دار بوتگ ات۔

میر بہرام خان ۛ واہگ ۛ دوریں بو ۛ عازیزہ ۛ رام گپت
ۛ دتی بیالانی تھا میر بہرام ۛ را جاگ داتگ ات۔

بے میر بہرام خان ۛ یات ۛ دو چاری ۛ عازیزہ ۛ پت و ماس ۛ

عازیرے راگوں دگر بوج مردے ء سور و عاروس دات۔
 عازیرے چہ اے عاروس ء سکت ملور ات پرچے کہ آئی یات و سیلان
 حارسنگ و ماڑی ڈرت۔
 عازیرے چہ ہامرگ ء ات کہ ڈب ء تنہا پہ در آئیگ و آجوی ء بانزل

جنت۔

پہ گنگ ء میر بہرام خان عازیرے عاروس ء دش ات بے آئی دل
 بند سیگ تاں کہ رگ رگ ء تنہا عازیرے نام ء تواریت و عازیرے بے
 سیال گنگ و بے سیال بیگ و بے و گیس گئے ات۔ بہرام بہرچون لوٹ کر تہا
 میر بہرام ء زند و روح جوڑ بوتگ ات۔

چہ عازیرے عاروس ء پہ میر بہرام آواجہ نہ ات نہ سیر و شکار
 مجلس و دیواں نہ ساز و زمیر ء دیوان میر بہرام مدام گول ماہ گوئیں عازیرے
 ء تاں دو چارات۔ ہر وہد ء میر بہرام خان ء چھانی و میا عازیرے ء عکس
 ات، عازیرے نیم واپس چم، آئی چونوک ترکیں گل ء دیم و باریں پوتز
 و سٹپگیں گوش مدام میر بہرام ء یات و سیالانی میانجی ء ات ات عازیرے
 رنگ و براہ ء عکسے ات آئی چھانی تہا بے دروہیں کشش و اثرے مان ات
 چہ میر بہرام خان ء اے حال ء سوب ریاست ء مردماں چھرت
 ووت ووت جم بوتگ ات و چہ دشمن ء شور و سلاہت کت کہ
 ء سرا ارض کیں پرچے کہ میر بہرام خان عازیرے عشق ء بے مدعا
 شیر بے شیرانت چائے آئی ناخن و شاگور بلسرانت و روباہ

درباہ انت - برچون کہ آل دقتاں و ناخن تیز بہ بنت - میر بہرام خان شیر
 و ات گوں آجیا ڈگ و بازی برگ زہگان لیب نے ات میر بہرام
 خان و بکتیں ہکتی و بلوچ درنا مائی لشکرے دمان و سرجم بوت میر بہرام خان
 چہ داب و جاہ سرت و چو شاہین و دشمن و سراسر کت - میر بہرام خان
 چو شیر و نیردان و گران و جنگ و پڑ و ایر اک و دشمن و راجو گزرک
 و مول و گڈاں کت میر بہرام خان و لشکر و تہا عزیز و نوک سوڑیں لوگ
 واجہ اول گون ات کہ آجیا پہ سرچاری ڈگ و پد جام شہادت نوش کت
 میر بہرام خان و عزیز و مرد و راوقی چمان پہ سرچاری جنگ و
 دستگ ات آئی و دینگ ات کہ عزیز و لوگ واجہ و کونڈ اسپ و
 بد و سکتاں اسپ و نکام آل و پ و ات و گوں دوئیں دستاں گوں
 روڑیم و دشمن و تہا مڈان و شہید بوت -

دہرے دشمن در بازی بوت و تیک و میر بہرام خان و جاہ و دور و
 انک آچہ عزیز و واجہ و سگ و دش ات پشکہ پڑس و عزیز و کل
 و شت و عزیز و مرد و مرگ و دل پردی در شان کت و باز تو سین کت
 کہ پہیلی شہید بوت -

چہ میر بہرام خان و گپاں آجیا عزیز و دل بزاں گیشتر جاگ کت عزیز
 و مارت کہ میر بہرام خان چکتیں نوپیں سردارے بلے چنیں دے و واجہ
 ات کہ یک بنگے و پڑس و انگ ہما مرد و پڑس و کہ عزیز و لوگ
 واجہ ات پڑس و ترمی و پد میر بہرام خان و پدا عزیز و ساگ بوت
 عزیز و پت و ماس و آل کلبہ قبول کت -
 عزیز و عار دس گوں میر بہرام خان بوت یگلیں ارواھ یک دگرے

تن و بلا برش و زہر بونگ انت درنگ و براہ و نکس دوسے ہنگام
 چت کت۔ میر بہرام خان و را عازیزہ سکت دوست ات ہشک عازیزہ
 و رضا و سراہر کار و کنگ آن داہگ ات۔ چہ عازیزہ و مہر و رنگ
 و میر بہرام خان سکت دش ات و آئی پیری تب داری انگ ات وائی
 و ریاست و دیرنی کاراں دست گلاشی و پرج بے تاہلی نہ کت۔ میر
 بہرام و یمرگیں دل و بود کرتنگ ات۔

سال و ماہ گستاں ہر دوکان یک دگرے سراہر زرشاں کمان کت۔
 چیز کے سالان پہ سیاہی گیش گیوارانی سوب و میر بہرام و چہ عازیزہ و
 رضا مندی و بامری ٹک و تہا عاروس کن انت آدتی جنین آدماں دگے
 ٹکانی مرداں نہ دلیت نہ دانیت۔ ہشک و ہدے کہ میر بہرام خان و کھو
 پہ سانگ و بامری ٹک و سر بوت تا آدماں نزورگ و پلسہ دات و بے
 نشست کئے جنک تنی لائق نہ انت تنی لائق دہقان و جنک عازیزہ
 انت و ہارے بیپور و حاکم و رالے شکانین کھو سر بوت آیا کنت
 و بامری ٹک و سردار و رابشتہ کت۔

پچشیں ہزار جنک من عازیزہ و سرا قربان کماں " اسے عازیزہ و نافض
 و منٹ نہ انت " چہ ایشیہ عازیزہ و مہر و کت نہ بونگ ات بلکیں منی
 داہگ ات کہ بامری ٹک نامدار بہیت "

نوں میر بہرام خان و چھاں عازیزہ و صہب و واہگ زیات و دان
 بوت۔ عازیزہ اوں وفا و سہر و انجیں قلاتے ات کہ تاریخ و چشیں
 مہر شون ندات۔ دوہیں چون پھل و ببل و پوہ یک دگر کنوک تاں
 دہے رنگ و زند و روح روان ات انت۔ میر بہرام خان و

جاہ دوار آئی پاک و اجہی ء روح پہ روح سبز بوان ات۔ رعیت و
 اولس سکت شات و گل ات انت۔ ماکم ء انصاف ء دیما یک بزگیں
 دہقان و سپریں سرار برابر ات انت۔ ہر مردے پر یاد گوش دارگ بوتگ
 ات۔ کس ء را دومی ء حتی جنگ ء موہ نیست ات۔ چہ دن ء سپری
 ر آسودگی ء کر و کتے ریاستاں دش نہ بوت و آ میر بہرام ء سرا
 پچوک بوتماں۔ چہ ہے ریاستاں کیے ء وقی لشکرے جم کت و میر بہرام
 تمان ء ریاست ء سرا ارش کت۔

میر بہرام خان وقی سر مجاریں سنگتانی سنگتی ء جنگ ء پڑ ء
 رذگ ء تیار بوت و ہدے آوقی رگس ء زہم و کنار ء بندگ ء ات
 تہ دومی کوئی ء عازیز ام وت ء زہم و کنار ء بندگ ء ات۔ وہدے
 میر بہرام خان عازیز ء خدا ء میار کنگ ء دومی کوئی ء شت آٹیا
 عازیز ء را دلیت حیران بوت کہ عازیز یک سر مجاریں مردے ء
 رنگ ء میر بہرام ء دیما اوشتانگ ات عازیز ء چم و ہدے میر
 بہرام ء کپت انت آٹیا چکندت۔ میر بہرام ء دل دش بوت آٹیا جت
 کت "من پے گنگاں؟"

عازیز ء پسہ دات "تو زہانی چھیرا بزوتے و من لوگ ء آریں
 دل ء بنڈاں چوشن نہ بیت"

میر بہرام ء پہ دش ولی جت کت تو جنگ و ہڑ سوریاں رگت
 کنے؟ عازیز ء پسہ دات "او من گت کتاں، من زہم جتنے آن
 من بوچے ء جکاتاں! من دشمن ء سرا چوگر دک ء روک ہاں داؤں
 سوچاں منی واہگ انت کہ جنین آدماں اور جنگ ء تہا وقی کار پد پیش

داشت و دژمن و دنان پردستان۔
 میر بہرام و گشت و وہدے من زندگان تو پسے تکلیف کنے
 آیتا پسے دات من داہگ انت کہ تھی کش و بان۔ عازیزہ
 رز بندی و سرا میر بہرام و پن گشت نہ کت۔ عازیزہ یک سیاہین
 اپنے و سوار بوت و گون و مچاراں میر بہرام و سرودکی و رادگ
 بوت وہدے سر مچاراں دیست کہ عازیزہ و وڑیں بلوچ جکلے جنگ و
 پڑ و گون ماگون انت و دژمن مارا پنج سرینت نہ کنت۔ سر مچاراں
 دتی ریشاناں دست جت و سوگند وارت کہ دژمن و گار کینیا
 وت کار بیٹے بے پٹنگے نام و نہ گریں۔

دژمن و لشکر چہ میر بہرام خان و لشکر چارہ ہمس گیشترات۔
 وچہ سلاہ و چکار ات انچوش سما پتنگ ات کہ دژمن و لشکر
 میر بہرام و لشکر و آنگی و جاہیت۔ عازیزہ سرودک ات و آئی دل جنگ
 و ات میر بہرام خان و وہدے دژمن و لشکر دیست آئی چم ام کینیا
 بوتان بے سر مچارانی داہگ و بی و جذبہ بڑزات و آیاں کم و زیبا تھی
 مکار نہ کت

جنگ د مرٹ ہنا بوت۔ یا علی و لغرہ و بے تیوگیں ریک و کوہ و
 زمر شے چست کنگ۔

و ات میر بہرام خان و بے لیکھت کہ منی راستی و چپی پہنات گون نہ
 انت بے ومان و عازیزہ چوشیر و ہسردان و دژمن و لشکر و ہتا
 کیت و آئی رندا سر مچارین بلوچ گون نیزماں دژمن و لشکر و ہتا ہوا
 بوتان۔ دژمن و لشکر اہاشکو بوت و چار نیما دنز و لوڑے چت بوت

و دشمن در لشکر اینچوش "تک که کس و آوانی پدران نہ دیشک۔

میر بہرام خان در لشکر فتح و قی کت بے اسے جنگ و شہید
 تہا یقین سرچار میر بہرام خان دشمن در دیپانی و کار و آہ و شہید
 بوت۔ لے سگلی گپے نہ ات بے عازیر و قی برداش بر باد داشت
 و گوں سرچاران تران کت و گشت شہید ہا بانیت کہ آوانی مرگ و
 تن و قوم در عزت و آہ و پاسبانی و بہ ایت۔ شہید کہی نہ در
 انت۔ کنگ و شادھی و بکن ات کہ پھوڑ و روح و شہیدیت۔
 پھوڑ و گوں سرناء شادھی و جار جت۔ میر بہرام خان و جنازہ
 سرچاران زرت و شہر و کنگ و کنگ و گردان بوتان ہر کس و کہ جنزہ
 دیت آپاد انگ و کوپک و چیر دات و پھلانی لڑی پردات۔
 جنازہ و ہزاراں مردماں ہر زرت و سرچارانی سلام و پدمیہ۔
 بہرام خان و جون و راکنڈ کنگ بوت۔

عازیر و دل و تہا میر بہرام و مہر و واہگ ات آئیامیر و مات
 زرت و کلیں اولس دوستی و ریاست و کار دستاں زرتاں و پ و گلوئی
 راج و ملک کت و پہ مذہب و واہگ میر بہرام خان و یں و انگین
 و تن و راکوں سبزی ملکزاراں جنت بے جوڑ کت۔

بیگم و گراتاز

گنجیں بلوچستان بلوچ قرمانی زندہ ماہ انت - بلوچانی چل سنگار سردار
 میر جلال خان رند و پاک واجبی و بلوچستان و انک و ہمدان، ننگاہ
 و ٹائینت و جامند بوت۔ اے آرکین کٹم و ٹولیان بابت و ڈوڈیں
 گپ اش کنگ بیت بے سزھی و کس گشت نہ کنت۔ سردار میر
 جلال خان رند و چار بچک و یک جکے ات۔ اے ہماں وحدے
 گپ انت و دے رند و لاشار و ہون داریں زرم بے نیام ات
 انت۔ میر چاکر خان رند و میر گہارام سردار میر جلال خان و نازگ
 برنگان اے دوئیں دت ناکو زنگ ات انت رند و لاشار و جیڑہ و
 انجین و دے ام انک کہ میر چاکر خان و ہاڑیں سنگت و یاد آئی
 دیم و کنگ برنگ انت و چاکر و راوق ناگامی گنگ و انک
 پشکے آٹیا حیاں کت کہ ابید چہ دسی کک و پوج بوت نہ ہکت پشکے
 آٹیا اے گپ و را زہر کت کہ میر گہارام و وڑیں سرچار و زورکین
 مردے و دیا در آگ و رد و من و امیر ذوالنون بیگ قندار و
 واج و بچے کک درکار بیت۔ اے رد و آل چم و قی یلیں و سرچار
 و دش زنگیں برا بنگ میر بیگم و کپت۔

میر چاکر خان ء برات زنگ و میر بہار خان ء چہانی روک
 بیگر زہانی ساہگ ء رستگ و مدن بوٹگ ات ۔ جنگ ء مٹر ء
 ایلیں سر چارے ات و عشق ء راہ ء ملگزاریں کچھرو پھلانی تے بلے
 ات ۔ دتی رنگ و دروشم ء بے دروہرات یک برے و ہدے کہ بیگر
 جوانی ء برزاتی ء نوک رستگ ات آجیا گشت ۔

” من زال بولال اے پنت ء سوچ کناں کہ آوتی عزت
 ء بزبان انت چوش کمن انت کہ جوان آوانی زلفانی اسیر بہ بنت
 بزاں و تا براہنگ کمن انت “

بیگر حسن و رنگ ء ابید یک دور گزین شاعرے ات ۔ آئی
 شاعری زندمانی ء کلین راہ ات آئی شاعری راستی ء پھنات ات ۔
 بوجی دور و رہیدگ آئی شاعری ء برزاتی ات ۔ ابید اشیہ بیگر
 ء وڑیں مُنکر بزاں حیاں و گور کنو کے ات ۔ چاکر ء زانگ ء بیگر
 ء وڑیں مُنکر وگہ نیست ات کہ خون ء ہوشام ء ہیر ء یک نیمگا
 ایر بکنت و تادان ء نشان پد انت کہ اولس ء راکجام تادان و سوری
 ء دیمپانی انت ۔ دنیا زانت و ہدے کہ میر چاکر خان رند بے دس ء
 بزگیں لاشاریانی نیمگا پہ ہیر گری ء رائی بوت تہ آئی اسپ ء کلام
 بیگر ء زرت ۔

بیگر میر چاکر خان ء ہرا زنگ ات و میر چاکر خان ء چے عمر ء
 کسترات اگاں میر چاکر آدھے گرم ء روچ ات تہ بیگر واک ء
 نیمروچ ات بے زانت و زانگ واجہ حدا ء واکگیں وات انت
 کہ ہر کس ء رست نہ کن انت و واجہ حدا اے رو ء کسان

و مدنی ء پچارت بیبگر ء میر چاکر خان ء را گشت۔

» چاکر۔ بیر ء آس ء دت ء مسوج۔ لوبانی ہزارانی کاس
 انت لے کل یک بنت دتئ سراسر کن انت ونہ کنگ پر تو
 مذہب بنامی ء بیت۔ دیم ء در آیک ء رو ء اول ترا ہون ء دریا
 شینگ لویت۔ بے میر چاکر ء نہ منت و باز شتاپی مرداں بیبگر
 ء راترسوک لیکوت و ہرے پیبگر ء مارت کہ اشاناں زانت و زنگ
 نے تا آیا نہر دت و دراینت

سوگند گرانیں زرتگوں

نام ء جنانی گیتگوں

بیات سروکاں نوموں

ہے وڈ بلوچانی ڈوندار و زوراکیں کٹمانی میان ء برزاں بند و لاش
 ء میان ء قیامت وڑیں جگے چست بوت کہ بے جنگ ء بلوچانان
 دو نیگ ء ونڈکت و بلوچانی مچیں زوراکے ء ڈرنیت۔

بیبگر۔ میر چاکر خان ء براز تک و رندانی دماگ ات۔ آشا
 بروقت شون دانگ ات بے لشکر ء آئی سراکنت و ترسوک نشان
 دانگ ات پیشکے بیبگر دت اول جنگ ء تہاگون ات۔

زہم جنی و ہون ریچی ء نہ کٹوکیں جگے بناء ات۔ نالی ء ہر ء میر
 چاکر خان ء را انہیں پے جنگ کہ آئی سردگ ارزاں نات اے ہر
 ء آئی سرچاریں جرنیل گشگ بوتگ انت و آئی سپاہی ہون
 و آک ء تہا پلپیٹ بوتگ انت نوں چاکر ء چم تہار بوگ گت
 انت و شکست و ناکامی ء مچ آئی دیم ء بوتگ انت اے

وڑیں ناگیں وہرے سوب ء میر عالی ، میر ہوتاں ، میر مندو و دگ
 جوانیں سرداراں میر چاکر ء رائے دلہڑی دات کہ آلاشاریانی دیپانی
 ء وری مکک ء ابید کت نہ کنت اے رد ء قذہار ء واجہ ء چے
 مکک آرگ ببیت تاحراہیں کار شربت کن انت ۔

پشکہ میر چاکر ء مڑگیں چھاں بیبگر ء راتی قاصد کت د امیر
 ذوالنون بیگ ء دربار ء ویم دات ۔

بیبگر وتی مشکی اسپ ء سوار بوت آئی سنگتی ء کیتیں دگہ مردا
 و نوکر و چاکر اوں گون بوت و منزل جان ء بیبگر حاکم ء قذہار
 امیر ذوالنون بیگ ء دربار ء رست ۔

قذہار ء حاکم ء مدن شرف دات و شاہی مہان جاہ ء جاگہ
 دات ۔ آجیا مہانداری ء پتچ پشت نہ گیتگ پرچے کہ آئی ء رازانت
 و زانگ ات کہ بلوچاناں اکاں دلہڑی و مکک بریاں تالے وڈ ء وادی
 ء سزہ ء تک کس منی دیپانی ء کت نہ کنت پشکہ میر چاکر خان
 رند ء قاصد ء آگ ء کت و ش ات و مکک ء دیگ ء پیر سنگتی
 ء سوگند ء داہگدار ات ۔ بیبگر و قذہار ء واجہ نیمگا کت و تران بنا
 ات و بیبگر ہر صوب ء دربار ء آنگ ات و بیبگر ء آگ ء
 تیوگیں دربار ء تھا ہاموشی بوگ ات داسے رنگ ء گپ و تران
 دیا روان ات ۔ گپ گپ ء تھا امیر ذوالنون بیگ ء مکک ء نیمگا
 دست سرنیت و ادکت پشکہ بیبگر کت دشن و پیدا داتر بوگ
 ء آسر ء ات ۔

یک شے امیر ذوالنون بیگ ء وتی برزیں و شہوکیں ماڑی

ۛ تہا بیبگر ۛ دعوت کت وجے دعوت ۛ تہا کلین سردار کماش
 و لشکر ۛ مستری مردم اوں اٹنگ انت ۔ ہے دعوت ۛ وہہ قندار
 ۛ حاکم ۛ بنک گراناز ۛ بیبگر ۛ رادیت ۔

گراناز گون وقی دزگہاراں بشانہ ۛ تہا نزدیک ات و دعوت
 ۛ ندرگ ۛ پارگ ات وہرے گراناز ۛ بیبگر ۛ رادیت آئی
 چمانی دیما کردک ۛ جت آئیا وقی دزگہار ۛ راجست کت ۔
 اے کئے انت ؟

اے ہما بلوچ قاصد انت کہ ایشے نام بیبگر ات ۔
 " بیبگر " گراناز ۛ ورائینت اے دینگہ کسان انت ۔
 دزگہار ۛ پسہ وات او بی بی دینگہ کسان انت و زیبا انت ایشے
 چماں بچار چون ڈولدار انت ۔

گراناز ۛ گشت ۛ اوشے چم نیٹکن انت ۔
 ہے میان ۛ بیبگر ۛ چم اوں گراناز ۛ چماں ہوار بوتماں دوہینانی
 ولانی ورگگ توند بوت و دوہیں اجگہ بوتماں ۔

دزگہارے ۛ گشت " گراناز گراناز آترا چارگ انت "۔
 اتماں ۔ اتماں بیبگر انت نا ایشے نام گراناز ۛ گشت ۔
 گراناز ۛ بیبگر ۛ رادل ۛ جاگہ داٹگ ات و دوہی نیمکا بیبگر
 اوں گراناز ۛ تندیاد ۛ بے تاب ات بے بیبگر قاصدے ات
 مہانے ات ، آئیارا وقی مہانی ۛ سدات و آئی پاد زمزیلانی تہا
 ات انت ۔ شرف و ڈولداریں دعوت ۛ پد وہرے بیبگر وقی داب
 جاہ ۛ اٹک و تات ۛ سراتچک بوت تا تیوگیں شپ ۛ آئیے

چہانی دیبا گراناز و عکس ات ہے وڑ گراناز اول سمجھیں سپ و
 بیبگر و یات و بوت و صعب و سرا یک درتیں مولے آینا
 بیبگر و کرا دیدات۔

بیبگر و پ و دلگوشی گراناز و کلہو گوش داشت و پ ادب و
 شرف قاصد و راگشت کہ منی اے کلہو و گراناز و سرکن کہ منی دل اول
 وقتی جاگ و نہ انت بے من چاکر و قاصد بوت و انگکان من و وقتی
 بلوچی و زمزیل پاو و دانگ اگس چو بوتیں تا گراناز و دست و لہو
 و پے شرتیں سوکات جی انت۔

گراناز و دس کت کہ بیبگر و ہر کلہو و پس ادب و گرانی ہے
 دات کہ من مہانے استاں۔

وہرے گراناز چہ کلہو و دلمانگی و تست تا آینا بیبگر و راز سوک
 گشت و گشت کہ پڑ سوزیں سرور و تارانی سر از ہیروک جنوک چوش
 نہ بنت کہ توے بیبگر و وہرے کہ کلہو و شکن اش کت آئی
 لاپ سٹک و بیبگر و وقتی ریشاناں دست جت و گشت کہ مرچی
 گراناز و را اے کلہو و پدے کہ وہرے ماہ آزمان و سرا مرچی شہی
 رشن دور دنت من پڑ تو کایاں و تو زانے کہ من بے دلیاں یا تر سوک
 یاں۔

گراناز پ نیم ساری وقتی ماوی و سا گشتک و راہ چارات آزلن
 و پرامیں سینگ و ماہ روشن ات ساٹکے پد بیبگر و اسپ انک
 و ماوی و چیرا اوشنات بیبگر و راساد و کردات و دان و
 بوز و انک و گراناز و امباز بوت۔

بیگروت چوش گشت۔

«گرانازء را من دلیت منی رگ و بند و ہوناں پوجش گشت
من آیارا وتی دل بنداں داشت»

ہے رنگ ء بیگروت و گراناز ء گند و ننگ پ و تران بناءات
کہ یک روپے گراناز ء بیگروت ء را گشت۔
«تا کہی من و تو اے وڑ دزگی زند و نیا دکنیں؟»
بیگروت ء پسہ دات۔

«من باندا امیر ذوالنون بیگت ء را وتی کلہو ء سرکنان»
گراناز ء گوں ارسکیں چھاں گشت۔

بیگروت منی پت ء را کلہو مدے آ کہی نہ میت پرچے کہ آوتی کٹ
و مرداں ابید کس ء گوں سانگ بندی نہ کنت۔

بیگروت ء گشت دگ ہے وڑ بوت کنت:

گراناز ء کیتن سوچ کت و گشت من ء گوں وت وتی دوار ء بہر
بیگروت چہ گراناز ء اے جبر ء جبکہ بوت وھیال ء کت کہ
اے بڑزی ماڑی و نندوک ء وتی دوار ء بہراں کہ آوڑاں ہوں و
آر ملک انت گراناز ء چم اریگ بوتماں آیا گریت و گشت «اؤمن
ء وتی دوار ء برہ دگ پیح وڑ زندگ بوت نہ کناں»

بیگروت ء پسہ دات ! جوان ! مرد کہ وتی دست ء شہار دت
پدا دست ء نبارت باندا تیار بو»

اے نیا د پد بیگروت ء گوں وت اکیں سنگت ۔ ہا مہ کاراناں
سرحین بال دات و شپ ء چکاس ء آسر ء ہوناں ۔ شپ و تہاری

و دق بازل پرچ گت و سجین مہلوک و اب و باہوش بوت و قندار
 و لوگ و مارٹیان شہوکیں چراگ مڑنگ انت بیگر گراناز و ماری
 و اتک و گول گراناز و جہل و ایر کیت و دق اسپ و سراسوار
 و گت و گول گراناز و راہ کپت و بیگر و ہمراہ پیسرا راہ کپنگ
 انت انت

چہ اسپ و پادانی توار و چوہدار چہ و اب و جاہ سرات
 تیوگیں محل و کومار بنا و بوت و امیر ذوالنون بیگ و ایک لشکرے
 بیگر و پٹھے گول گت بے بیگر و اسپ و پداوں کت و دینگ
 انت - ابید ذنر و حج و لشکر و لشکر و پنج نہ دیت پیشک پدی
 بوت و اتکان

بیگر و گراناز منزل جان و بلوچانی دوار و اتک انت بیگر و
 و قی ہمراہانان گشت کہ شام بروات و تیوگیں حال و میر چاکر خان نہ
 و را سرکن ات - ہمراہانی روگ و پد بیگر گول گراناز و میر گہارام
 و نیمگاشت - میر گہارام لاشاریانی سرداد ات و رند و لاشاریانی جنگ
 و مڑ باد ات بے دہے بیگر و سرجمین مال گہارام و رات و پناہ
 لوٹت و میر گہارام خان و کہ اپون و ژمنی جیڑہ ات بلوچی دور و بریدگ
 و بندی گت و آٹیا بیگر و گراناز و راوش اتک گت

چہ بیگر و سرچاری و امیر ذوالنون بیگ و دل بند و اس
 روک گت و آبیرگری و اس و مچگ و ات - امیر ذوالنون بیگ
 و دق لشکر و را حکیم دات و سجین لشکر و دہہ بولان و اتک و رست
 آٹیا میر چاکر و میر گہارام و را کلہورا دات کہ دق جان و مالانی سلامتی

ء بوت ات بیگہ و گرانازہ ء منی دست ء بد ات اگاں ناں دانگیں
 شے سراں دور نہ کماں آرام دل نہ بنڈاں ، امیر ذوالنون بیگہ
 لشکر ء دیپانی لاشاری و برذانی ہواہری ء ام گران ات دوئیں کماں
 مات کہ بیگہ ء اور بیگیں آنت مذہن آفت ء ایت بے آسے
 جہر ء تیار نہ ات انت کہ بیگہ و گرانازہ ء آوانی دست ء بد انت
 لاشاری و رند کہ وت من وت کشت و کوش ء بوتگاں چہ اسے
 کلبو ء بوج بوتگ انت و دشمنی کند و سپن کت دوئیں سردار بزاں میر
 چاکر خان و میر گہرم خان ء امیر ذوالنون بیگہ ء را کلبو و میرات

کہ۔ بیگہ و گرانازہ دست ء دیگ مٹے دستی کارے نہ انت

و ایشے فیصلہ جنگ ء پڑ ء بیت
 دہرے امیر ذوالنون بیگ ء اسے کلبو ایش کت پھوک بوت و
 آیا کوکار کت و گشت۔

شر باذاتیں صعب ء! بیگہ سبجیں شب بے واب ات و آئیےھیالال باذاتیں صعب

ء ہونیں پٹ و ڈن اتاں۔ آزنک جنگ ء ات کہ بازیں مردے

کشگ بیت ، بازیں زال بے مرد بنت ، باز زنگ چورہ بنت

اسے کل منی کرتگیں کارانی سوب ء بنت ، اشانی ذمہ دار مناں اگلا

ھیالال نیم شب گشت بیگہ ء دیت کہ بلوچ لشکر ء تمبواں انگت

اس ء برانز روک انت و امیر ذوالنون بیگہ ء لشکر ء تمبواں

چراگ ء شہم نے البت ڈنی پہر دار گون روکیں اماڑاں گرہگ انت

”ایشان وقتی زور و سرا چکس پہر انت کہ آرا میں دل و دپنگ
انت“

آئی چھاں پدا سوب و منظر اٹک آئیآ وقتی زہم زرت و آستہ آستہ
چہ بلو چانی تمبوآن دبر اٹک و امیر ذوالنون و جنڈ و تمبو و آراہ کپت
وہدے بیگہ ذوالنون بیگ و شاہی تمبو و نر و سر بوت تا آئی

و دلیت کہ چنیز کے سپاہیگ پاس دینگ انت۔ بیگہ و گون پھری
و ہزاری پاس دہوکیں سپاہیگاناں کشت و امیر ذوالنون و تمبو و
تہاشت۔ تمبو و تہا یک گلہ مے امیر و پاداں پرنچک و ات وہدے

آئیآ دریں مردے دلیت کو کار و دپ و پرنچک کت بے بیگہ و زہم
و آئی توار در آیک و نشت و آئی جون و راگریت و چہ تمبو و در
دگر جو نانی تہا ہوار کت۔ امیر ذوالنون و اب ات بیگہ و آئی پاداں

پرنچک بنا کت۔ شب و وہدے و امیر ذوالنون بیگ و چم
پرنچ بوتماں آئیآ وہدے دیم ترینت و نوکیں مردے دلیت کہ آئی
پاداں پرنچک و ات امیر چہ وقتی جاہ و پادا اٹک و آئیآ جت

کت ”تو کئے و“؟ بیگہ و پے عاجزی پسہ ذات ”تہی گنا ہکا“
گون بے گپ و بیگہ و وقتی زہم امیر ذوالنون بیگ و دیمادور
دات و گشت کہ اے منی وقتی زہم انت و اے منی سر تو پو و شی

منی گردن و بجن من تہی گنا ہکاراں من : نوماں کہ منی بکیں سرے
سوب و ہزاراں بے گناہ کشک بیت امیر ذوالنون بیگ
و جت کت ترا منی پاس دہوکیں سپاہیگاناں چوں تمبو و تہا آیک

و اشت۔

بیگمہ ء پسر دات من آواناں پہ ارزانی کشت و ادا سرتیاں
 من آکلام ء رام کشت کہ تی پاداں پر نیگ ء ات من دانگیں
 چوش نہ کتیں و تی لوٹ ء کامیاب نہ بونگ ات اتاں۔
 وہدے امیر ذوالنون بیگ ء بیگمہ ء سرمچاری دلیت آ
 سکت و ش بوت آئی بیگمہ ء سرچست کت و تی دل بندل
 ہوار کت و امبازی بوت و گشت۔

”من تی خطا پہل کنگ“ ! امیر ء تی تمہور ء کتہا پہ بیگمہ ء
 دگ تمہورے جہت و بیگمہ ء راگشت کہ تو برو ہودا بولیں۔
 کیتں دیہاں پد امیر ذوالنون ء یک نفرے دیہات کہ بڑ پچار
 یاریں بیگمہ و اب انت کہ ناں۔

نوکر ء بیگمہ ء را چارت و امیر ذوالنون ء راگشت واجہ
 آ اپوش و اب انت کہ گتے و تی لوگ ء انت
 امیر ذوالنون چہ بیگمہ ء پلی و نہ ترسی ء یک و س بوت۔

سبب ء سرا دویں لشکر و بہرے ویم پہ ویم بونگ انت تا امیر ذوالنون
 ء و تی لشکر ء را حکم دات کہ صفاں بندرات و بوشت ات۔
 دوی نیمگا رند و لاشاری لشکر ء اول صف بست۔

آواں دلیت کہ امیر ذوالنون بیگ گوئی بیگمہ ء ہم کوپگ انت
 و آیک انت رند و لاشاری حیران بونگ انت وہدے آواناں جیہیں
 گپ و سما بوت تا آیاں شادھی بناء کت۔

امیر ذوالنون بیگ ء دل ء بیگمہ ء سرمچاری ء جاگہ کت
 آئی گشت پہ پیش سرمچاراں یک گراناڑے جی انت ہزار گراناڑاں

سستی و مہنوں

اے دردیگیں داستان بلوچستان سندھ و شرمیاری میراث انت
پرچے کہ ایشے عاشق و لولوک (پنوں) پکج مکران و حاکم و پچک ات
و آئی لوٹ (سستی) شہر بھنبور سندھ و راجہ و جنگ ات۔ دوری
پندے و استی و انگت ہر دوکانی دلائی تھا ہنگی و دی کزنگ ات۔

اے داستان ڈولداہیں پہنات ہمیش انت کہ عاشق و آئی لوٹ
بزاں دوست دو جٹایں ہندانی حاکمی زہگ بوتنگ انت کہ ہر دوکاناں
دنیاٹے سر جہیں عیش دست کش و بوتنگ انت و اشاں سستی و سوری
گم و اندوہ و نام اوں اُش نہ کت۔

سندھ و سرزمین و سرا بھنبور و ایک وش تب و جوانی راہ
و جامنہات آئی نام آدم جان ات۔ زر و مال بے حساب ات عیت
و اولس شادات بزاں چار کنڈ و وشاٹی ات۔ پرچ لے کلیں چیزاں
ابید راجہ و لوگ و ایک چیزے نیست ات و راجہ آدم جان چہ آئی
زہرات کہ راجہ سکت ملور و پریشان ات۔ اے ملوری و سوبک اولاد
ات بزاں راجہ و را زہگ نیست ات ہے سوب ات کہ ہمو وہ۔
آئی و پکر جنگ ات کہ پرچ من و پد تخت و تاج و اولس و پبان
و نامکے بیت۔ بے راجہ و عزیز و مسکین چورہ و بنگ و

فقیرانہاں حیرات دات و دعا کت کہ خدا آئیارا زنگے پدانت
 فقیر و بزرگانہ دعا قبول و مستجاب بوتماں و ہے سال ء راجہ ء زال ء
 لاپ پڑ بوت و نوماد و نو ساعت ء و ہر ء پد رانی و راجہ ء را
 جنکین زنگے بوت ۔ گلام و مولداں و ہرے زنگے ودی بوگ ء حال
 راجہ ء راسرکت کہ واجہ ترا مبارک بہات ہداء ترا جتکے دانگ
 چہ اے حال ء راجہ سکت بلور و پریشان بوت پرچے کہ آئیارا تخت
 دتاج ء وارثی ء بچکین پکے ء زورت ات و آپہ بچک ء دلاپ
 ات ۔

وزیر و دربار ء مردمان راجہ ء را سوچ و پکر ء تھا ولیت آول
 گشت واجہ پہل کن ! انچوش سماکت کہ راجہ ماری ء ودی بوگ
 ء ترا پچ وشی زرتگ ۔

بادشاہ ء پاسہ دات "شے ہیال راست انت"

بلے یک وزیرے ء درایت ۔

واجہ باری چنت سالال چہ اولاد ء تو زبہر بوتگے واجہ ہداء ترا
 دگے دات اے اول واجہ ہداء داد انت دتی زند ء درچک ٹہک
 و دنگرات واجہ ہداء ترا راجہ ماری دات و اے درچک ء را سبز
 تاک کت ۔ راجہ ماری تھی گم و پکرانی بڑوک انت ۔ واجہ تو و دل ء
 پچ و تری گت و ہیال پیار بکین جنکین زنگے ودی بوگ ء شادی ء چار
 کتد ء شادی ء ہار ء بہن ۔ گلام و بزرگانہ انعام و سامان ہرے
 فقیر و عزیزان نان و حیرات ہے ۔
 بادشاہ ء وزیر ء گت ء را دل ء داشت و من ات ۔ تیوگیں

بہمنجور ء عید و شادی بنا بوت۔ شہر ء دوسین غریب و بڑگاناں
 درگ و گد و پوچ و ٹیگ بوت۔ مل ء دوسین کلام و مولدانان مال
 و سامان دیک بوت۔

نون راجہ آدم جان ء عالم و پنڈتاناں توارجت و آدرت کرا
 راجکماری ء بابت ء سر و سوچ بکن انت کہ راجکماری ء استار چے
 گش انت۔ بادشاہ ء حکم و لوٹ ء سارا راجکماری ء زاپچہ چورنگ
 بوت۔ راجکماری ء زند و دیم ء روچانی بابت ء سہرانی چھی ء پد عالم و
 پنڈتاں یک دگرے چھاں چارگ بنا کت بادشاہ ء اے جبر مارت
 کہ اترہ انجھیں کتے راجکماری ء رند ء است کہ اے عالم و پنڈت پو
 سرگڑ و و بے تائیری ء یک دگر چارگ انت و لاموشی انت و پوچ نہ
 گش انت۔ بادشاہ ء وت اے لاموشی ء با پڑوشٹ و گشت شٹانہ
 گشے پر پنا؟ زاناں راجکماری ء قسمت چون انت؟ لاموشی ات چیا ہا ہا
 ء گشتن ء پد دوساں یک زبان بوت و گشت کہ واجہ راجکماری ء اتا
 ڈولدار و دریشوک انت اے بدن بخت و ہانک انت بے ایشے زند
 مہر و داہگ ء آپوچ ء سر و چیری ء گوزیت۔ اے تھی نہ متوکیں ری
 جاہ دوارے ء واجہ ء مہر و داہگ ء کمیت و پرترا بنامی ء ہے
 شون کنت و پدے بادشاہ ء اے جبراش کت ہیڈ و آپ بوت و
 نہروت و گشتے چوش نہ بیت۔ منی غیرت چوش نہ منیت کہ راجکماری
 بدن بیت و منی نام ء بنام بکنت من اشیا را شرکناں ہے زہر
 و کرنچک دیمی ء بادشاہ پاد اتک و باڑی ء شٹ و محفل ٹنگ و
 دام بوت۔ وزیر ادن بادشاہ ء پشت ء رٹک ء انت انت بادشاہ

دہدے ماٹھی ۽ مذہب دروازگ ۽ کرا سر بوت اوشتات یک دیرے
ایک آٹیا دست بست و گنت۔

”واجہ راجکماری ۽ زند ۽ ہلاں کن : آبزگ و خصوم ایت ایشے
ہون ۽ حقال وئی سہ اکمن“

بادشاہ ۽ وراثینت۔

من اوں ہے زنگ ۽ جنگاں کہ چوں کنناں کہ اے ٹپ چہ منی دل
بنداں وزیر ۽ سوچ کت کہ واجہ یک پیتی بزناں درپے جوڑ کن و
راجکماری ۽ ہے پیتی ۽ تھا کن و دریا ۽ یلدیٹے ہرچی کٹی راجکماری
۽ قسمت ”البتا چیز کے مال و اشرفی اوں گوں کن تاکہ ہر کس کہ
راجکماری ۽ دستی کت اسے کلین زر و سال پہ راجکماری ۽ ہرچ و
درچ ۽ کار مرز بہ بنت“ اے وڑ ترچہ ہون ۽ تاحی ۽ دتا رکھینت
کنے !“

بادشاہ چہ وزیر ۽ سوچ ۽ سکت دش بوت و مارتے کہ اے وڑ

بنامی اوں نہ بیت۔

بادشاہ ۽ دار تراشیں اُستائے ۽ چے دار ۽ پیتی ۽ اڑ کتا ٹینت
ہے پیتی ۽ تھا مال و سہر و زر اوں ایر کت۔ راجکماری ۽ راجہ گوانزگ
۽ درکت۔ رانی ۽ سجیں ماٹھی گریوگ ۽ سرا زرت پرچے کہ راجکماری
آئی دل ۽ بندات آٹیا گریت کہ منی چک ۽ ارج من مہ پنت مینی ماہیں
زہگ ۽ مہ برات بے کن ۽ گوش تداشت و راجہ ۽ راجکماری ۽ رات
پیتی ۽ تھا واپنیت و ہے پیتی آپ ۽ تھا یلدات۔
دہدے پیتی ۽ را آپ ۽ تھا یل کنگ ابوت آپ رشت ۽ پیتی ۽

رابرت کسائیں راجکماری ء پچے مُد نیست ات کہ جهان ء پچے بوگ
 انت۔ پیتی چھلانی سرا سیران ء ملان ء گد شودانی جاہ ء سر بوت۔ اتا
 نامی یک گد شودے ہے آپ سلا گد و پچ شودگ ء ات وہدے اتا
 است کہ یک پیتی یے آپ ء راگوں آتیا آپ ء تہا مان دات و پڑانی
 پیتی ء رادر کت وہدے گد شود ء پیتی ء را پچ کت آجیران بوت
 و وہدے آتیا کسائیں چکے ء ابید مال و زر دست آئی حیرانی بچکند ء
 بدل بوت و آتیا وتی ششگیں گد و پچ بے ہیال کر تگ انت و تچان ء
 دیم بہ وتی کڈیگ ء شت۔ آئی زال آئی اے وہدے آیک ء سک
 اجک ات پرچے کہ اتا سوب ء سراسنگ ات تا بیگاہ ء اتنگ ات
 زال ء چم پیتی ء کپت کہ اتا گد شود ء بد ء ات زال ء درائنت تو
 مرچی مالا چوں اتنگے؟ اے پیتی کئی انت؟ جاگے وتی دست و دیم
 سیاہ نہ کت ناں جوں مہ مہات کہ اے دزنگ؟

بے آتیا وتی زال ء یک جھتے ء پسہ نذات و پیتی ء رازم نرم
 ء پچ وتی بد ء جہن ء ایر کت۔ پیتی ء دپ ء را پچ ء کت و گشت
 منی بے زانیتن زال واجہ ہدا ء سے سرا رحم کنگ اے زہگ
 گوں مال و زراں من ء گوں اے پیتی ء آپ ء دپ ء دوچار
 بوت۔

اتا گد سود ء را پچ زہگ نیست ات آئی زال ء کت حالیک
 ات ہدا ء پچ ہدا ہر دوکاناں زیبا ئیں چکتے داتنگ ات پمشکہ بشاناں
 ہے جنک بزناں راجکماری چو ساہ ء دوست بیت و اشاں
 راجکماری ء را وتی جنک زانت۔

بہ در غیب و رستگاری رنگ و درویشم و آتا گد شود و
 آئی نزال سک حیران واجد ات انت۔ ہر دوکانی زوان و دستہ
 ماہ و گشگ بوتگ ات پمشک اشال راجبھاری و نام سستی ای
 کت و تیوگیں کر و کش و پناہ و ڈیہال اے جار پرتیت کہ خدا
 و مارا بھکتیں زبگی وایگ۔ سھیں گد شود اتلگ انت و گد شودانی
 ٹکت و مبارکی دات۔ ہر کس و کہ زبگ دلیت آیا زبگ و تو صیف
 بناء کت۔ آتا گد شود و لوگ بانگ شرفہم و زانتکاریں زانے ات
 آیا و ہدے راجبھاری و رنگ پد مال و زر و مہر دلیتگ انت
 آیا زانت کہ اے زبگ المہ مذنین حاکم و واجبی زبگی کہ ایشے
 ارتح و درتج و رد و اے کلیں مال و زرگوں زبگ و ایرنگ بوتگ
 المہ اے مذنین گتے آسے ہیالان ات کہ بلے کس و تی زبگ و دل
 و بند و دست و و ت چہ و ت و دور رگتہ نہ کنت۔ وہدے
 آیا پیتی و را اے نیم و آیم کت و چارت آئی چم پیتی و چیری
 ہتنگ و کپت کہ اوداں شاہی مہر ایرات پہ نہ دلوکوشی زانالے
 مہر و گنگ و آئی ٹکت راستی و مال ترات آیا و تی دل و ہے
 جبر مہکم کت کہ سستی و بدن ناز و روڈیناں و ایشے عاروس و لوگ
 واجبی و کناں۔ آیا سستی و راجوانین و رے و روڈینت و پوج
 لوٹ نا توام نہ کت۔

سستی گد شود و رگس و رومان ہوت روج پہ روج سستی و
 رنگ و درویشم چو ماہ و ودان و چاروہی ماہ و بوگ و ات۔ چہ سستی
 و رتھ و زیبائی و آئی دزبھاران سستی و راگتگ ات کہ تو شہزادی

دستی سالونک اوں باید انت کہ شہزادہ ۽ بییت۔

یک روپے سستی گوں وقی دز گہاراں کشاراں چہ پد گد شودگ
 ۽ آپ سرے چے پیداک ات کہ آئیایک دست چاریں ملگے دیت کہ
 مردمانی دستان چارگات و آیانی دیم ۽ زند ۽ بابت ۽ گنگ ۽ ات
 سستی ۽ دز گہاراں یک پر یک ۽ دست چار ۽ راوقی دست
 پیشتر داشت انت و دست چار ۽ ہرکس ۽ گوں ہمایے بابت ۽
 تران کت۔ گد سرا زیبا میں سستی ۽ باریگ اتک سستی ۽ پر لچ وقی
 زمیں دست چارگ ۽ دیما شہار دات۔ وہدے دست چار ۽
 سستی ۽ دست چارت آئی چم سٹاں آگرت و روک روک ۽
 سستی ۽ نیمگا چارگ ۽ بنا دکت۔ دست چار ۽ راوقی نیمگائے
 اے وڈ گدگ ۽ چہ لچ ۽ سستی آپ ات آئیایا وقی دست ارجگ
 لوٹ بلے دست چاروک ۽ گشت صبرا صبر کن۔ . . . تو گد شودے
 نہ اڑ تو راجکاری بزاں بادشاہے ۽ نہ گے دستی سالونک اوں یک ہارنا
 ۽ پنج بییت ہے شہزادہ ۽ نام پنوں رانت و آچہ پکچ مکران ۽ ہوت
 کٹم ۽ بییت۔ سنا دوریں چو لیل و مجنوں ۽ بے رانت و شے نام اوں چہ
 اوال گٹ تر نہ بییت وہدے سستی ۽ اے گپ اش کت انت چہ
 گل ۽ بال بوت بلے اے شاد ہی ۽ تہا نہ نہیں پکرے ۽ اوں سر جنگ
 بنا دکت آئی ۽ شوہاز پنوں ات۔

وہدے سستی لوگ ۽ اتک ناموشن بوت نہ پیشے کدگ وہک
 نہ گوں دز گہاراں کٹی کٹی نول داب و آگاہ ۽ پنوں ۽ بیات ۽ ابید
 پر سستی ۽ دگ پنج نیست ات سستی پنوں ۽ ایاتان ات بلے آینارا

امیت ات و دلجم ات کہ پنوں اوں ہے و دمنی عشق و دت و المے
ادا کاریت۔

دابے و تہا پنوں و نام و گرگ آئی ہر روپے کار بوت و دے
آئی مات بزاں گد شود و بانگ و سستی و را سے حال و دلیت آئی
ستی تو "پنوں" و نام و پرچے گرے پنوں کچ مکران و شہزادگ انت
دما گد شود و کیوں۔ یک شہزادگے گد شود و جک و ہوں زوریت اے
بوت نہ کنت کہ آدق راج و مال چیزاں یں بدانت و ادا بیٹ و
بہندی۔

چہ مات و اے گیاں سستی و داہگ و آس برانزگت و آیارادت
پاروک و جبرانی سراسر راست کشگ راست پہگ و دگوش و یلدیگ
بنادکت سستی و مات و گردن و وقت دست پتات و لاٹ و داہگ
و جت کت۔

مات! من و راست بگش من کیاں؟
من گد شود سے نیاں؟ من و سوچ کن کہ من کئی زہنگاں؟
منی مات و پت کئے انت و کجاں انت؟

گوں ہے جتاں سستی اس چو نوک آپ و اول سری ترمپاں
و دلوت انت گد شود و بانگ و سستی و حال چارت نہ کت آئی
چو مات و سستی و را رودینگ ات و سستی آیارا سکت دوست
ات و دے آئی سستی و بے تاہیری دلیت پچ و ڈسکت و نہ
کت کہ سستی چوش بیٹ۔ آئی سستی و را دلند و داشت و
گشت۔

منی زہگ گوش پدار ہا راز کہ من چہ باز سالان وقتی دل بنداں کنڈ
وکپن کُت مروچی ترارا آتیا گنگ۔ ء مجبوران۔

تو گدُ شودے نہا، تو بھمبور ء راجکماری ء سے

ہے وڑ آتیا کلین ہال سستی ء راگشتُ انت کہ چہ وڑ تو مارادنت
کپنگے و ماترا وودنیت و مدن کُت و ترا را تیوگیں مردمانی دیما وقتی چک
نشان دات۔

سستی ء جُت کُت۔

اماں ! تو چو زانت کہ من بھمبور ء راجکماریاں؟

مات پاد اتک آتیا پیتی پچ کُت و ہما مہر اڈرت کہ گوں مہر و
نرآں ہے پیتی ء تہا ات۔ مہر ء سرا والی ء بھمبور ء نام ات۔

وہدے سستی ء مہر ء را دلیت یک برے پدایات و ہلالانی
تہا کپت کہ من چے گناہ کنگ کہ من ء اے وڑیں سزا دینگ
بوت کہ من ء یک پیتی یے ء تہا ایر کنگ و دریا ء باہوٹ کنگ
بوت۔

ہے پکر و یاتاں سستی ء یک گئے دل ء اتک کہ وقتی پت بڑاں
بھمبور ء والی ء را کاگدے بنشتہ بکنان و وڑسین گپاں سرجمی ء
نشان بدیاں بلکین پت ء پتی واہگ جوش بکنت و پت من ء وقتی
کرا ببارت وہدے من بھمبور ء راجکماری ء نام ء زانگ ہاں پنوں
الہ منی واہگ ء نیم سار بیت و اے وڑ من ء گدُ شود ء جٹے ٹکان
ء اوں بہت نکنت۔

گول بے ہلالاں سستی ء وقتی پت و بھمبور ء والی ء را کاگدے

بنشتہ کت ہے کاگدے تھا سستی ء سر جہیں حال دتی پت ء را بنشتہ
 کنگ و گشت کت کہ من کجام گناہ کت کہ منی ودی بوگ ء پد من ء را دریا
 ء ہا ہوٹ کنگ بوت ہر کس ء کہ ترا اے سوچ دات ہدا آداں نرق
 و کار پکنت کہ من یک شاہے ء لوگ ء ودی بوت کاکاں و یک گد شوے
 ء نام ء زانگ بہاں کاگد ء گد سرا آتیا ہے بنشتہ کت کہ منی دل بقتار
 انت و ترا و دتی ہا مات ء گندگ ء بے تاہیر انت کہ من را چہ دتی لاپ
 ء ودی کت۔ اکاں تو موہ بدئے من گوں شتا کایاں اکاں منی دست
 بندی مکت نہ بیت تا المہ من ہا موش باں بنڈاں بلے ہے بات پن
 مذنیں گراہیں بارے بیت کہ منی گناہ چے بوگ کہ من چہ دتی مات
 و پت ء جتا کنگ بوت کاکاں۔

سستی ء ہے کاگد ء پسہ ء راہ چارت۔ وہرے ہمبہور ء حاکم ودالی
 ء را کاگد سر بوت آتیا پسہ بنشتہ کت کہ من بے دساں تئی قسمت انجوش
 انت کہ تو دتی مات و پت ء چے وور و جتا ہے۔ اکاں تئی لوٹ مال
 و زر انت تو ہرچی کہ لوٹے من پر تو دیم دیاں بلے مے و شے ہوار بوگ
 دروگے! انجوش کہ دینگہ کس نزاننت کہ گپت چہ انت باید انت کہ
 دیمترا اوں کس مزانت!

وہرے سستی ء را ودالی ء ہمبہور و آئی پت ء بے مہری پسہ رست
 آئی دل چہ گماں بار بوت و دل درگ ء لکت بلے سستی ء اے گم
 ء را سینگ ء جاگہ دات و پدا دتی پت ء را یک مذی یہ بنشتہ کت
 کہ تئی پسہ ء منی دل ء را دروگ کت تو من ء را مفت ء ہدا چہ
 ہمبہور ء درکت منی وڈ ء کس مبات نوں ابید صبر ء من چے کت

کناں بے من لوٹاں کہ دریائے لب و پتن و باغ و من و پدے
کہ اے جاگہ و دریں گدو شود ہا مندا انت و تہی کا سگ یس چہ اے بڑگان
زرد بھتہ گر انت۔

وہدے بھجور و والی و را اے کاگہ سر بوت آ میا حکم دات کہ باغ
و تہا مذین ماڑی پیے بندگ ببیت۔ و سستی و را وئیگ ببیت بہرین کارا
کہ رویت و کپیٹ آدانی حال پرسی و مہانی و سستی و ت بکنت۔

چہ اے کھو و سستی سکت شات ووش بوت۔ ماڑی جوڑ بوت
و سچیں آپ و لب سستی و را وئیگ بوت۔ سستی و ہے جاگہ و را
نوگ بانورکت و چہ وئی دست و عکس و گلکاریاں ڈولدارکت و
داہگ و آس و را برانز دات۔

سستی و ہر کس و چے جت کت کہ است کہ کچ مکران
و بردت و منی دلبری پنوں و بیاریت۔

سستی و ماڑی و دریگ و دروازگانی سرا پنوں و نام بنشتہ
کت یک روچے کچ مکران و یک سوداگرے کہ آئی نام بتن ات ہے
دوار و اتک و دریائے لب و وئی مال ایرکت و وئی اشترانان
کچھر و لیدات و وت آرام و ہاترا نشت۔ وہدے سستی و را حال
رست کہ کچ مکران و یک سوداگرے اتلگ و دریائے لب و
زندگ انت سستی و حکم دات کہ ہے سرو و گون اشتران ادابیار
ات۔ گون ہے حکم و مردماں بن سوداگر و را دستگیر کت و گون مال
و اشتران سستی و دربار و آڈرات۔

سوداگر حیران ات کہ من چے گناہ کنگ کہ من و را گرگ بوت۔

من دُز و پُچے نیاں و نئے من دُز ز لچانی سنگتاں۔ آئیستی ء را
گشت ! من پُچ گناہ نہ گنگ من ء پرچے گرگ و آرگ بوت ؟ اگاں
یک جاہے ء بادشاہ چو ظالم ببیت آئی اولس چوں شات بیت۔

سستی ء گشت تئی آزاتی یکیں گپت ء بوت کنت کہ تو پدا کچ

ء برود پنوں ء گوں دت بیار اگاں نا انجوش بندی بہو کہ من پہ
پنوں ء بندی آں۔ بہن ء وہے کہ ہبر اش کت اشترے ء حجاز
بوت و پکچ ء راہ کپنت و پنوں ء کترا سر بوت و فریات ء کت
کہ من تئی ہاترا بندی بوتنگاں و منی مال و زر کل گرگ بوتنگ انت
دانکیں تو میائے منی مال و زر دیگ نہ بنت سندھ ء شہر ء حاکم
ء جنک سستی رانی انت کہ پز تو گنوک و بے سار انت۔ تو گوں من
بیا گڈا بلکیں من ء یل دیگ ببیت اے وڈ تو پدا پہ سلامتی

پکچ ء سربے۔ وہے پنوں ء اے گپت اش کت آئی مارت
کہ بزرگین سوداگر ء ہاترا من اگاں دوسے روتج ء راہ ء بہاں
من ء پُچ نہ بیت۔ اگاں کارے پہ جو اینں راہ بند ء ببیت
آئی چے شتر چے بوت کنت۔ بے پنوں ء دربار ء مردمان
پنوں ء راکشت کہ تو بھبھور ء مرو۔ ترا باید انت کہ پمیرا
کاگد و کراہج بکن و چہ سستی ء پسر بلوٹ۔ جے ہبر پنوں ء
مات ء اوں رستگ آئی قاصد کت کہ پنوں تو پُچ جاہ ء مرو
بہن ء مال برسنت کہ ناں تو مرو ! اگاں آو دے واجہ زیٹ
اصرار کن انت گڈا وتی براساں ہمودا دیم ہے تو ت مرود
بے بہن ء گشت کدی یلے ء را بے مجنوں ء بوتنگ سستی

ءِ راجے کہ پنوں ءِ دک کس ءِ کارنے ۔ وہدے پنوں ءِ اے
 گپ اش کت بھبھتور ءِ روگ ءِ تیار بوت ۔ باز روتج و شب
 تران و گردان و سفر ءِ پد بھبھتور ءِ سر بوت و گوں وتی ہمبرا ہاں
 سستی ءِ باغ ءِ تھا بوتک و نشت ۔ باز روتج ءِ بے وابی و سفر
 ءِ سوب ءِ پنوں بے واب و ژندات و آیارا را آرام درکارات
 ساربانان اشتریل کنگ انت و وت اوں و پنگ انت ۔ پچیس اشتران
 سستی ءِ باغ ءِ راپح و گوج کنگ نباء کت ۔ اشتر سستی ءِ باغ
 ءِ چرکاتیاں کہ باغ ءِ چوکیدار ءِ چم اشتران کپت کہ بے ترس ءِ درپک
 و سبزیاں پاشگ ءِ اتاں ۔ وہدے آئی چم پنوں ءِ ہمبرا ہاں کپت کہ
 بے ترس ءِ واب ات انت تچان ءِ سستی ءِ کراشت و آیا گشت
 سستی بی بی باغ ءِ تنہا کاروانے ءِ بوتکگ و آوانی اشتر باغ ءِ
 و رگ انت سستی ءِ اے گپ اش کت پہ زہر پسہ دات کہ بروپہ
 کردم و لٹ ساربانان بجن و آوانی مگروری ءِ درکن سستی ءِ نوکران
 کردم و لٹ زرت و پنوں ءِ ہمبرا ہاں جنگ نباء کت ۔ بے گناہ و
 بزگیں ساربان گریوگ ءِ لگتاں و آیاں فریات کت کہ ما بے گناہ اں
 سے سرا پرچے تو ظلم کنگے ۔ اے اشتر سے نہ انت اے اشتر پنوں
 ءِ ملکت انت ما پنوں ءِ نوکر و کلام اں وہدے سستی ءِ چہ ساربانانی
 زبان ءِ وتی چانی روک پنوں ءِ نام اش کت و ش بوت و آیا ایشاناں
 جنگ بند کت ہما ساربان ءِ کہ پنوں ءِ نام گپتگ ات آیارا سستی
 ءِ مذک مال دات و گشت من پہ ہے نام ءِ زبڈگاں من پہ ہے نام
 ءِ بے واب و بے آراہاں ۔ اے باغ چھی انت منی مال و جان بھی پہ

ہے نام عہے واب و بے آرا ماں۔ اسے باغ چچی ات منی مال و جان بھی
پہ پنوں ء پیح نہ انت آئی منزل منی چھانی تھا انت و انکیں آیا مگنڈاں
من ء قسار و تلم ہیر نہ اپت۔

سستی گوں ہے ساربان ء ہموداں اتک کہ پنوں واب ات
دہے سستی ء چم وتی محبوب و دوستیں پنوں ء پکت آگیشتر بے سار
بوت و پہ گنوکی پنوں ء گرد ء چکرگ ء بنا کت سستی ء وتی کلام
و مولداتاں کار و ہذمت ء جت و وت پہ نان و ورگ ء رو ء
انتزام کنگ ء شت۔

وہدے پنوں چہ واب ء پاہ اتک آیا ہر یکے ء پے جت
کت کہ سستی کئے انت ؟ سستی کجا میں ؟

وہدے سستی اتک و پنوں ء آئیارا ویست پہ سستی ء رنگ
و دروشم ء بے سار و مجنوں ء بے سدھ بوت۔ واگہ ء تیر دل
بند ء ایر شت وہدے سستی ء پنوں ء بے تاہیر و بے ساری ماہ
آئی کرتہ اتک و آئی گشت کہ تو گد شردانی پیح و گداں پوش و گوزا
کبن و ہر کار انچوش و بے رنگ ء کبن کہ گد شرد کن انت ہر پے
کہ ترا کسن شہزادگ نہ یکھیت و مزانت بلکین بڑا گد شردے بلکھ
انت و بزانت انت۔

پنوں سستی ء عشق ء بندیک ات پشکہ آیا وتی باہ شاہی گد
و پیح و رنگ انت و سستی ء واگہ ء سرا گد شردانی گد و پیح
گورا کنگ انت و گد شردانی و ء کار و ہذمت ء و ز کلا میٹش بوت
پنوں وتی بمبرائیں ساربانانی سکر اتک و پنوں ء گشت کہ

س

اے منی ساربان و ہمبہراں !

شما پد اپکج ء و اتر بہ ات و منی براس و سنگتاں پھلیں در دست
 و سلام ء پد چوش بگش ات کہ لون پنوں پہ قسمت شمارا برسیت
 من ء رامنی تقدیر ء عشق ء دوار ء آوزنگ و ماہ گونگ ء مہرانی
 بندگی کنگ زاناں چہ ازل ء منی قسمت ء ہمیش ات۔ من
 بے وسں ! آواں بگش اکاں شمارا منی یات بہ ایت تامن ء
 بے راہیں مسافرے بزاں ات و بہ من دُعا بکن ات۔
 من وتی واہگ ء کوچک ء بوتک و نشنگاں ہڈا بکنت کہ منی
 کبر اول ہداں بات۔ شہا اللہ ء میا رات من ء اوں اللہ ء
 امان ء بکن ات۔

وتی ہمبہراں اللہ ء امان کنگ ء پد پنوں سستی ء کراک
 و گوں سستی ء گشت " منی ساہ ء بدل پج پکر کن من ترا بے یل نہ
 بیان نہ رواں " من تھی سیلہیں ملگورانی بندگی بوتگاں۔

سستی ء پنوں ء راگوں وت وتی لوگ ء آورت و وتی گدشوں
 مات دپت ء گوں پنوں ء را دست و دروت و پتجاری کنائنت
 دہے سستی دروازگ ء کرا سربوت آٹیا پہ شا دہی کندان ء شت
 و مات ء را امبازاں زرت و گشت ماتی منی مات پچار اے چینیں
 ڈولڈارین جوانیں گد شودی زہگ انت من پج وڈ گشت نہ کناں کہ
 واجہ ہڈا ء اشپارا منی مٹ کنگ و دیم داہگ بلکیں توام اشپ
 پن دوست بکنے " ! و منی سالونک جوڑ ء بکن ات "۔
 مات ء پنوں ء رنگ قد و بالا و دیست آٹیا جت کت تھی ذات

کاکسب چھی انت ؛

پنوں ء پسر دات منی نند جابہ پکچ مکران انت من گد شودین
 بوچے آن - سستی ء مات ء را پنوں سکت دوست بوت آیا گشت
 شرانت ماترا وتی کترا دارین و کار اول پرایس تو آپ سرا گوں
 دگہ گد شوداں گد بشود۔

سستی ء رندا پنوں ء را گشت تو چرت من ہرچی کہ منی مات
 بہت گش انت تو انچوش بکن ۔

پنوں ء سستی ء مہر و واہگ ء ردا آپ ء سرا گد شودگ ء
 کار بناکت سستی ء پنوں ء را سر و سوچ کت کہ تو انچوش
 کار بکن کہ کس ء را پنج شک بہیت تو پکچ ء شہزادگے ۔
 دگہ گد شود چہ پنوں ء کار و رنگ و تب ء سکت دش ات

انت و آواں سستی ء بہت اول چہ پنوں ء سکت دش ات انت
 آخر کسم ء مردمانی گشتن ء پد سستی و پنوں ء عاروس ء چمن و لانج بنا
 بوت ۔ سستی ء دزگہاراں سبجین شپاں صوت و نازیک جنگ بنا
 داشت تا وہے کہ ہما مبارکین شپ اہم دستی و پنوں یک دگرے
 بوتگ انت و اشانی نکاح بوت ۔ دو میں تیگیں ارواہ ہوار بوتال و کس
 ء نہ گشت و نہ یکہمت کہ اے شپ روچ بہیت ۔

پنوں ء سستی ء وطن بھسور ء فقیری ء را چہ پکچ مکران ء حاکی
 ء جوان تر یکہمت ۔

بوچیں ساربان وہے واری ء پکچ مکران ء سر بوتگ انت و
 آواں اے ہبر نشنگ کت کہ نول پنوں ء ماڑی ء شہم شت پنوں

گد شردے ، عشق ۽ بندگی بوتگ ووت اوں گد شردے جوڑ بنگ
 ہے بھر پنوں ۽ مات ۽ را سر بوت آیا پنوں ۽ جنائ ۽ گریت
 وقی پٹ سنگ انت و پریات کت نو پنوں ۽ براساناں گشت کہ
 پہ صدائ بروات منی پنوں ۽ را بیارات ۔

پنوں ۽ دو برات انت یکے عمر وومی ترات اسے ہر ووزن
 مردوک سر چار و زوراکین مردانت عمر و تراء مات ۽ رزا ۽ پد بھجوں
 ۽ کشک گت و منزل جنان ۽ بھجوں ۽ سر بوتگ انت و ہرے گد
 شودانی نزاء رنگ انت دُساں پیسر چم پنوں ۽ کپت انت پنوں
 وقی براتانی کرا اتک و پنوں ۽ گشت منی براساں اداوت ۽ چوش
 پیتر مدارات کہ ما پکچ مکران ۽ شہزادگ ان ۔ براساناں مذن پنت و
 سوچ ۽ پد پنوں ۽ لوگ ۽ آورت و ہر وڈیں خاطر و شرف وات وڈ
 وڈیں ورگ و تمام ۽ بست و بند بوت ۔

براسانی دلہی و شوق ۽ رد ۽ شطرنج ۽ اول انتظام کنگ
 بوت ۔ صحب ۽ سرا پنوں وقی براس عمر و تراء کرا اتک و آیا پہ
 عاجزی گشت کہ من ۽ اپج سستی ۽ مہ سندات و جا کمن ات
 شاپدا پکچ ۽ واتر بے ات براساں چم طلا ہری ۽ دلہی دات
 کہ ہرچی کہ تو گتے ہما وڈ بیت ۔ مئے شاد ہی تئی شاد ہی انت تو کہ
 گتے ما کئے ان کہ پہ زور ترا پکچ ۽ ببران و ہرے سستی ۽ رامالوم
 بوت کہ پنوں ۽ براس پنوں ۽ برگ ۽ اتلگ انت ۔ تہ آں سکت
 نہ ہر وار بوت ۔ سستی ۽ گیگ و ہے تاہیریں دیم گوں پنوں ۽

چارگ نہ بیستہ و پنوں ء سستی ء را دلہڈی دات و گشت
 منی سستی من اچ تڑا بنے وور و جاناں ۔ روئج اگاں و برکت
 ء در بیستہ اوں پنوں اچ تڑگستہ بوت : کنت و چہ اسے دوار
 ء و رشت نہ کنت ۔

پنوں ء مہانیں براساں عاروسن ء شادہی ء یک شادہی دیوانے
 کنگ ء واہگ پد رکٹ ۔ شب ء زمیر دنان ء انتظام بوت ۔ پنوں
 ء براساں پیسے ہے گپٹ ٹاہنگ ات کہ بے سڈھ ۔ سار کنوگیں
 دارو ء و زگاناں ہوار کینیں و پنوں ء گوں ورت بریں ۔

وہدے و رگ داری بنا بوت پنوں ء براساں پہ مدن ہزارہی پنوں
 و سستی ء تالب و کاشی ء تھا بے سڈھ کنوگیں درمان کٹ ۔ و رگ
 ء پد سستی و پنوں ء سرا بے ساری و بے ہوشی ء مچاں بندگ بنا
 کٹ و ہر دوہی و تی جاگہاں بے ہوش بوتگ انت ۔

پنوں ء براساں دلست کہ پنوں و سستی ہر دو ۔ بے ہوشی انت آواں
 پنوں ء را زرت و اشتر ء سرا کٹ و سستی ء را ہمدان یدات و دیم
 پہ کچ کمران ء راہ پکتگ انت ۔

پنوں ء رگ ء پد پنوں ء را بندی جاہ ء بند کنگ بوت صبح
 ء سرا وہدے بھجور ء سستی چہ و اب ء پا و انگ و آئی ہوش برجا
 انگ آئی پنوں ء را نہ دلست سکت بے چین و بیقرار بوت و دریں
 گیاں زاتمکار بوت کہ بلوچاں گوں من دکا کٹ و پد شتلی پنوں ء را
 برت ۔ سستی سکت ملور بوت چہ جنالی ء آئی دلہنداں آسے و دوی
 ات و چتاں ہوں ء اسر شلاناں ات ۔

آیا پریات و گریت و گشت -

اے الہا بلوچاں پرچے گوں من چوش کت و منی چتانی روک اپرچ
من جاکت کجا برواں؟ کیا جُست بکناں؟
کہ پنوں کجا انت -

اے منی ابل من ء ہمودا سرکن کہ منی پنوں ہمودا انت - منی ساہ
منی اروادہ پنوں انت من بے پنوں ء نباں -

بازیں سوچ و زنگ جگ ء سستی ء ہے واہگ کت کہ پنوں
ء شوہاز ء پکچ بکران ء روان - سستی ء وتی واہگ مات ء دیما درشن
کت بے مات ء گر تگیں چھاں پسہ دات سستی و تا چوبے تاہیر کن
چوش کن کہ دنیاٹے تہا بتامی مئے سرا بہ ایت - ہدا بنانت کہ کم پرچ
پرچ کجا سنگ انت کہ اشاں پنوں ء را بُرت - اگاں اے مہان
بنی آدم بہوتے ناں اشاں چوش نہ کنگ ات بے آ دولت بوتگ
انت -

تو کجا پنوں ء ورگیجے؟

زاناں تہی قسمت ء ہے است کہ تو کم ء جستر ء بدرُش
سستی ء پسہ دات!

مات تو زانے کہ منی دلبند ء چنیں آسے روک انت اے آس
ء کنگ ء درمان بے کہ پنوں ء گنگ ء دگہ پرچ بوت نہ کنت - من
الہا روں! گوں ہے گپت ء سستی چہ وقی جاہ ء در اتک و سروت
دیہ پپتہ کران شت - راہ سراہر کے کہ دوچار بوتگ آیا پنوں ء
جست کت وہرے پسہ نہ رستگ ات تہ سستی ء گرینگ ات و

آزمان سرا زرتنگ ات چار کنڈے جنگل و گیا باناں پنوں پنوں کنان ء
 سستی سروت روان ات سستی ء کوکار و گریرگانی تھا جگر بندیں
 زیمران ات ۔

آئیآ برے بلوچاناں زاہ و بد کنگ ات کہ پنوں چہ آیا سنگ
 ات ۔ سستی ء برے گوات ء را کلہودات و گشتنگ ات کہ پکچ ء برو
 منی دلبر ء را احوالاں بدے کہ ابید اچ تئی یات و تئی نام ء منی زبان
 و دل ء درگہ پریح نے ۔

من ء جھبھور دوست نہ بیت اپہ ہڈائی منی حال ء سہی بیو ۔
 من بے ترا زندگی بوت نہ کنان ۔

ستی جنگل پہ جنگل ات نئے واب نئے آرام بس پنوں ء نام
 ء چیاں سستی گوان و سرجان ء یک جنگلے ء رست کہ ہمود ایک
 شوانگے وق رنگ ء چارینکا ات ۔

ستی شوانگ ء گشت ء شوانگیں براس ! من ء سوچ کن

کہ پنوں کجا انت ؟

من ء کس سوچ نہ دنت کہ پنوں کچ انت ۔ من ء بے پنوں
 ء نہ بیت تو من ء پنوں ء حالان بدے واجب ہڈا تئی سراوقی حمال
 گواریت و تو شات بے ۔ من سستی ان دالی ء جھبھور ء را حکماری
 بے پنوں ء پنوں ء جتائی دگماں من ء اے حال ء سرکت ۔

من نان و آپ ء درگہ دن دانگیں پکچ ء سر بناں پرمن
 آپ حرام انت من پکچ ء آپ ء وراں ۔

گوں بے گیاں سستی ء آبن کشت و درگہ ء باہوٹ بوت و

پر اے جہان ۽ سوچا کہیں گماں در اہک و واجہ ہوا ۽ امان ۽ ابدواب

۽ شست

شوانگ ۽ چہاں ارساں لڑبت - آئی مارت کہ اے پکین دے

۽ بانگ ات اے شہید انت شہید ۽ کس نہ شودیت - پشک شوانگ

۽ سستی ۽ راگوں گد و پچاں کنڈکت - ملائکاں واجہ ہوا ۽ حکم

سرا نماز ۽ جنازہ و نت و شوانگ سستی ۽ کبر ۽ سروں ۽ نشت

وہے کچ ۽ پنوں ۽ ہوش برجا اتک و آئی و تارا چہ سستی ۽

دور مارت آئی زانت کہ من ۽ را برساں بے شدہ کنگ و ادا

آڈرت پنوں ۽ راوتی براسانی سراکت زہر اتک و آئی کینگ روان

بوت پنوں ۽ سستی ۽ را پات کنگ و گریگ ات - ہر و حد سستی

۽ ماہیں دیم پنوں ۽ چہاں ات

پنوں ۽ سبکین گوات ۽ کول ۽ را اے کلہو دات کہ

۽ اے صبا تو سستی ۽ را دیئے سلام

بے گناہ و بے خطا انت تھی کلام

پر بگش کت زانماں مارا جتا

اے دل ۽ جلال چے مالوم انت خدا

زندگاں من مردگاں چے بد تراں

بے تھی کا زانماں من زوتاں میراں

ہے کلہو ۽ پد پنوں ۽ آہے کشت و چہ ماٹری ۽ در آہک ۽ بھبھو

۽ نیمکاوتی سستی ۽ شوہاز ۽ راہ کپت - و دے پنوں ۽ مات ۽ دوا

اے بے ساہرت کہ پنوں سستی ۽ شوہاز ۽ بھبھو ۽ نیمکا پاداں

سرگمپت آپنوں ۽ پشت ۽ شت و آٹیا پنوں ۽ راگشت پہ مہرائ
 پدا ماڑی ۽ بیا۔ منی پیری ۽ سرا بڑگ بکن۔ من ۽ برباد بکن اگاں
 منی شادہی ۽ گندگ نہ لوٹے من ۽ برباد و گار بکن۔ من ترا دل زند
 ۽ اے وڈ گندگ نہ لوٹاں پنوں ۽ وٹی مات ۽ راپسہ دات۔

منی تنگہیں مات ! من چشین براس بٹے نہ دینگ کہ براس ۽ راگم
 واندو مانی باہوٹ بکت۔ براساں من ۽ راپے دیدوگاں زہر کت۔
 براساں من ۽ راپے منی منزل ۽ جاکت۔

براساں منی زندگت مال کت۔

نوں ہے براساں اگاں منی پاواں آہنی زمزلی اول پندانت من
 زمزلیاں سہداں و بھجور ۽ رواں۔ ہا سستی ۽ واسے کہ منی سینگ
 مگر کت انت من ہما بیٹے در ۽ سرا مرگ لوٹاں۔
 و ہرے مات ۽ دلیت کہ دگ پج و ڈنیت۔

آٹیا پہ گریوگ گشت منی دوستیں پنوں ہڈا بزانت ہاریں پدا ترا

گنداں کہ ناں ۽
 پنوں چہ ماڑی ۽ دور جان و پریشان سروت۔ راہ کپت و بھجور
 ۽ نیمگا۔ گام جان بوت ہر کے کہ دلیت چہ آئی سستی ۽ جت ۽ کت
 پنوں ۽ گوں ڈنگر و دار و گوات ۽ اول سستی ۽ جت کت دکھو
 داٹنگ کہ برو سستی ۽ بخش ات اے قسمت ۽ لیشب بوٹنگ سستی ۽
 حال پرات کہ من پہ شادہی گوں تو دینگ ترانے اول نہ کت کہ من ۽ براساں
 اے ۽ سر کت من نرانت، کہ چوٹن بیت و من گم و جتالی ۽ نجاں
 گارباں من بے تو بناں۔ بے تران چو ہاں زندگین مردما اول کہ مردگ

انت -

گر یوان و کوکار کمان ، پنوں جمانہاہ ، رست کہ سستی ، قبرات
شوانگ سستی ، قبر ، سرون ، نشتنگ ات -

وہدے پنوں ، قبر ، را ولیت آئیا شوانگ ، راجست کت
کہ اے مسانر کت انت اے چون ادا داب انت اے کت انت کہنی
پاد من ، دنیا ز برگ انت - من ، چہ اے قبر ، وشیں بوئے آگ و
رنگ انت شوانگ ، پسہ دات !

اے ز حورے ز ملا ہے وٹھے پری یے ! بلکین اے یک بنی ادم

، قبر انت -

اے یک جنیں آدمے ، قبر انت کہ اداں آگ پہ سرار سنگ
ات د ایشیے زبان ، سرا بے کہ پنوں ، نام ، وگہ پنج گپ نیست ات
پنوں ، نام ، ورد و پنوں ، گنگ ، ارمان ، ایشیہ ساہ دات البتہ
مرگ ، پیسرا ایشیہ چوش گشت کہ منی نام " سستی " انت -
وہدے پنوں ، اے گپ اش کت آئیا کوکار کت و گشت -
اے واجہ ہدا -

نون منی زند بے کار انت وہدے منی ولبر ، وتی جانمند جوڑ کت
من ، اول زند نہ لوٹیتا ، من ، منی ولبر ، کتا ، بمر - نون من نہ لوٹاں
شہر ، بر و اں -

ارمان — ارمان کہ من سستی ، را آخری و حد ، نہ ولستنا
آئی دیدار ، واسط بے تاہ میراں -

منی برساں گوں من دفا کت -

منی دلبر پہ ہڈیاں ایک برے من ء بچارتیں ۔ واجہ ہڈاء ترا قبر ء
 کت و من ء قبر ء سرا آڈرت اے چینیں ساعت انت پن ۹
 چہ پنوں ء گت و حال ء شوانگ حیران ات ۔
 اپنوش گش انت کہ چہ پنوں ء آہ و پریات ء سستی ء قبر پن بوت
 و پنوں ہے قبر ء تھا بکار بوت و درمیں تا ابد یک و گرے امبازی ء
 سر بوتان ۔

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text in the upper middle section.

Handwritten text in the middle section, including a prominent red word.

Handwritten text in the lower middle section.

Handwritten text in the lower section.

Handwritten text at the bottom of the page.

پہچار کی

بلوچی اکادمی کے مسترین لوٹ اور کوشش مدت اثر، امت کہ بلوچی
 زمانہ خدمت ہے بہ کثرت۔ اور بلوچی لوزانگ، مختصر اور شہرہ ال
 نزد آریٹ۔ اسے روا اکادمی داں مروشی تمان وتی وسے پہلیہ این
 جہد کثرت۔ راج، عہدی شہرہ دستان اور قصہ نزار تو چاپ
 کثرت بیتخت۔

واجبہ اکرم صاحب خان کے کتابیات و سوغات، دے سے
 لوٹ و وسے آئی یک بہتے۔ بلوچی آئی زندہ مطلقہ ایو کہ چہرہ
 نرم و اسپر نہ بیتخت بلکن ساز و زمیل دے آہانی امراہ بیتخت
 جگ و جھیر طمانی پچی و دوستی و عشق و پہچار دے آوانی راجی زندہ
 بہر بیتخت۔

واجبہ اکرم کے کتاب مئے زندہ ہماں پہنار و بارہ
 انت کہ آئی تعلق گوں عشق و دوستی و انت۔ آل قصہ و پیرا کہ
 واجبہ اکرم و وتی کتاب و تہا نزار تکنت۔ آہاں شہرچی و مئے
 چاپ کتغیں گہتیں دوہمی کتاب آئی تہا ہم اور انت۔ پر ہے
 میں قصہ آن و یکجا یک کتبے و تہا واجبہ اکرم و نزار تہا

۶ نزارگ و ردا واجہ ء المی باز محنت کتہ بلے کہ جے قصہ آنی
 باروا بازیں زانندہ این مژوم دگہ پیرا دینت۔ پیر سجدہ این راستی
 و درستی آنی باروا اثرما رند ء والنوک چی ء گشتہ کننت لے
 دمان ء مئے کار ہر پچار او پیرا ء را دیما آرغنت۔ پہ مثال ہانی
 ء باروا اینتیں مژوم قول ء پچار ء کننت و جنیکہ کڑدے مژوم
 آنی حال انت کہ امیر چاکر ء شہ مرید ء بھنگ واریتو گوں
 آلی ء مگ آنی سودا جتہ او ہنچوں عالی وتی کتہ۔ بلے اے بارہ
 ء مارا پچ گشتی نیں۔

واجہ اکرم صاحب خان ء وتی کتاب ء تہا بلوچستان ء ہرتک
 او تمن ء قصہ نزار گنت۔ کہ اے شاعر ہبے مئے کار لوک
 ملا فاضل یا بالاپچ ء پچار دکنائینگ نیں۔ بلکن مئے اصلیں کار ملا فاضل
 او بالاپچ ء یکجائی ء گوں وتی والنوخ آل پچار و کنائینگ انت۔
 امیت انت کہ مئے والنوخ اے کتاب ء را و انت او
 رندا مارا وتی سوج و صلاح ء مشرف دینت

عزیز محمد گبٹی

جنرل سیکرٹری بلوچی اکیڈمی